

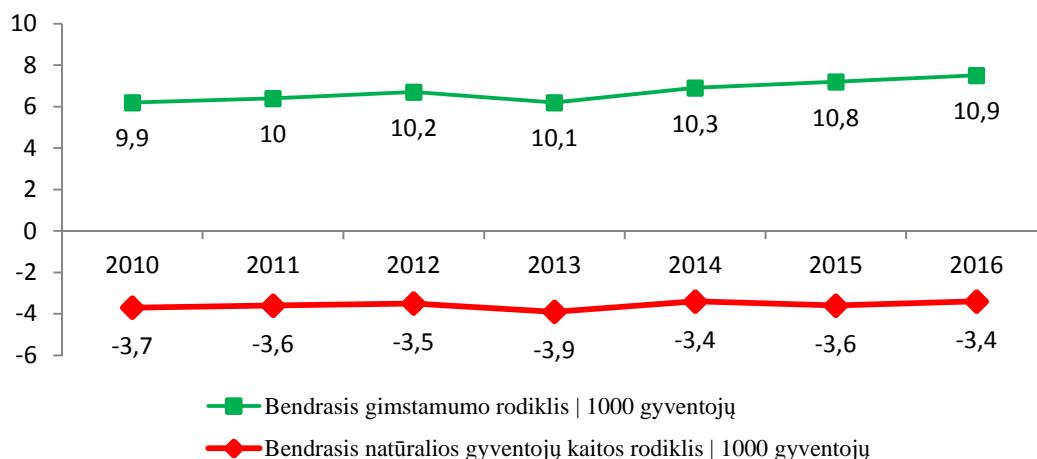
SOCIALINĖS ĮTRAUKTIES DIDINIMO 2014–2020 M. VEIKSMŲ PLANO ĮGYVENDINIMO 2016 METAIS ATASKAITA

I. ESAMOS SITUACIJOS APŽVALGA

Demografinė apžvalga

Lietuvos gyventojų skaičiaus mažėjimas spartėja. Per pastaruosius 10 metų jis mažėjo vidutiniškai 1,3 % per metus ir tikėtina, kad mažėjimo tempas ateityje turėtų dar paspartėti. 2017 m. pradžioje Lietuvoje gyveno 2,85 mln. nuolatinių gyventojų (2016 m. pradžioje – 2,89 mln., 2015 m. pradžioje – 2,92 mln.). Pagrindiniai šalies gyventojų skaičiaus mažėjimo veiksniai – didelė grynoji emigracija ir neigiamas natūralusis gyventojų prieaugis, o šią problemą aštrina prasta gyventojų sveikata. Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė 2015 m. išliko panaši - 74,47 (2014 m. - 74,59). Taip pat beveik nepakito vyrų bei moterų gyvenimo trukmės ženklus skirtumas – moterų gyvenimo trukmė 10,49 m. ilgesnė nei vyrų (2014 m. šis skirtumas siekė 10,75).

1 pav. Natūralios gyventojų kaitos ir gimstamumo rodikliai 2010–2016 m.

Lietuvos statistikos departamento duomenys

2016 m. iš Lietuvos emigravo 50 333 gyventojų, t. y. 5 800 gyventojų daugiau nei 2015 m. (44 533), 13712 daugiau nei 2014 metais (36 621). Per pastaruosius dvejus metus kas trečias emigravęs buvo 20–29 metų, kas ketvirtas – 30–39 metų amžiaus.

Tačiau emigracijos statistinio skaičiaus ženklų augimą 2016 m. tikslinga vertinti atsižvelgiant į tai, jog „Sodra“ pradėjo aktyviau išieškoti nesumokėtas socialinio draudimo įmokas iš asmenų, kurie nėra deklaravę emigracijos, todėl tikėtina, jog tie, kurie yra išvykę iš Lietuvos anksčiau nei 2016 m., šiais metais ją deklaravo. Be to, tie gyventojai, kurie dar tik svarstė ar išvykti gyventi į Jungtinę Karalystę, galėjo paskubinti savo sprendimą po 2016 m. įvykusio šioje šalyje referendumo, kuriuo nuspręsta išstoti iš ES, ir po kurio tikėtina bus apribotos galimybės ES piliečiams laisvai gyventi ir dirbti Jungtinėje Karalystėje.

Dėl neigiamos gryniosios migracijos, visuomenės senėjimo bei neigiamos natūralios gyventojų kaitos Lietuvos gyventojų skaičius sumažėjo nuo 3,7 mln. 1990 m. iki 2,85 mln. 2016 m. Dėl migracijos 2016 m. gyventojų skaičius sumažėjo apie 30 tūkst., 2015 m. gyventojų sumažėjo 22,4 tūkst.

Nors bendras darbingo amžiaus gyventojų skaičius dėl emigracijos labai sumažėjo, darbingiausio amžiaus gyventojų dalis, palyginti su visu gyventojų skaičiumi, 1990 – 2014 m. išaugo. Pagal dabartines prognozes darbingiausio amžiaus gyventojų dalis vėl padidės tik po 2060 m. Darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus mažėjimas reiškia, kad didės išlaikomo amžiaus žmonių koeficientai. Numatoma, kad pagyvenusių išlaikomo amžiaus žmonių koeficientas per ateinančius 20 metų išaugs dvigubai: nuo 0,3 2015 m. iki 0,6 2035 m. Be to, išlaikomo amžiaus vaikų koeficientas per pastaruosius 25 metus sumažėjo, bet per ateinančius 15 metų jis turėtų padidėti nuo 0,33 iki 0,39, taigi darbingo amžiaus gyventojams tenkanti našta dar sunkės. Šie pokyčiai turės svarbių neigiamų pasekmių ilgalaikiam fiskaliniam tvarumui, darbo jėgos pasiūlai ir našumui.

Skurdas ir socialinė atskirtis

Statistikos departamento duomenimis 2015 m. žemiau skurdo²¹ rizikos ribos gyveno 22,2 proc. Lietuvos gyventojų. Skurdo rizikos lygis 2015 m. šalyje siekė 22,2 proc. Palyginti su 2014 m., jis padidėjo 3,1 procentinio punkto. 2015 m. apie 640 tūkst. šalies gyventojų gyveno žemiau skurdo rizikos ribos. Disponuojamąsias pajamas, mažesnes už skurdo rizikos ribą, mieste gavo 18,1 proc. gyventojų (penkiuose didžiuosiuose miestuose – 13,7 proc., kituose miestuose – 25,1 proc.), kaime – 30,6 proc. Palyginti su 2014 m., skurdo rizikos lygis mieste padidėjo 2,1 procentinio punkto (penkiuose didžiuosiuose miestuose padidėjo 1,5 procentinio punkto, kituose miestuose – 3,1 procentinio punkto), o kaime – 5,1 procentinio punkto.

Skurdo rizikos riba 2015 m. buvo 259 Eur per mėnesį vienam gyvenančiam asmeniui ir 574 Eur – šeimai, susidedančiai iš dviejų suaugusių asmenų ir dviejų vaikų iki 14 metų amžiaus. Palyginti su 2014 m., dėl gyventojų disponuojamųjų pajamų didėjimo skurdo rizikos riba padidėjo 7,5 proc.

Skurdo rizikoje dažniausiai atsidūrė vaikai iki 18 metų amžiaus. Jų skurdo rizikos lygis 2015 m. sudarė 28,9 proc. ir, palyginti su 2014 m., padidėjo 5,4 procentinio punkto. 18 – 64 metų amžiaus asmenų skurdo rizikos lygis, palyginti su ankstesniais metais, padidėjo 1,9 procentinio punkto ir 2015 m. siekė 19,5 proc. 2014 m. socialinės apsaugos išlaidos šeimai ir vaikams padidėjo labai nedaug. Išaugęs darbo užmokestis ir sumažėjęs nedarbas nulėmė pajamų nelygybės didėjimą ir vaikų bei darbingo amžiaus asmenų skurdo rizikos lygio padidėjimą.

Vidutinis mėnesinis neto darbo užmokestis 2014 m., palyginti su ankstesniais metais, padidėjo 5,2 proc., o minimalios mėnesinės algos padidinimas nuo spalio 1 d. nulėmė jos vidutinio metinio dydžio padidėjimą 3,5 proc. Minimali alga, neturint pajamų iš kitų šaltinių, neapsaugojo dirbančių asmenų nuo skurdo rizikos. Iš minimalios algos atėmus pajamų mokestį ir socialinio draudimo įmokas, disponuojamosios pajamos buvo 12 EUR mažesnės už skurdo rizikos ribą.

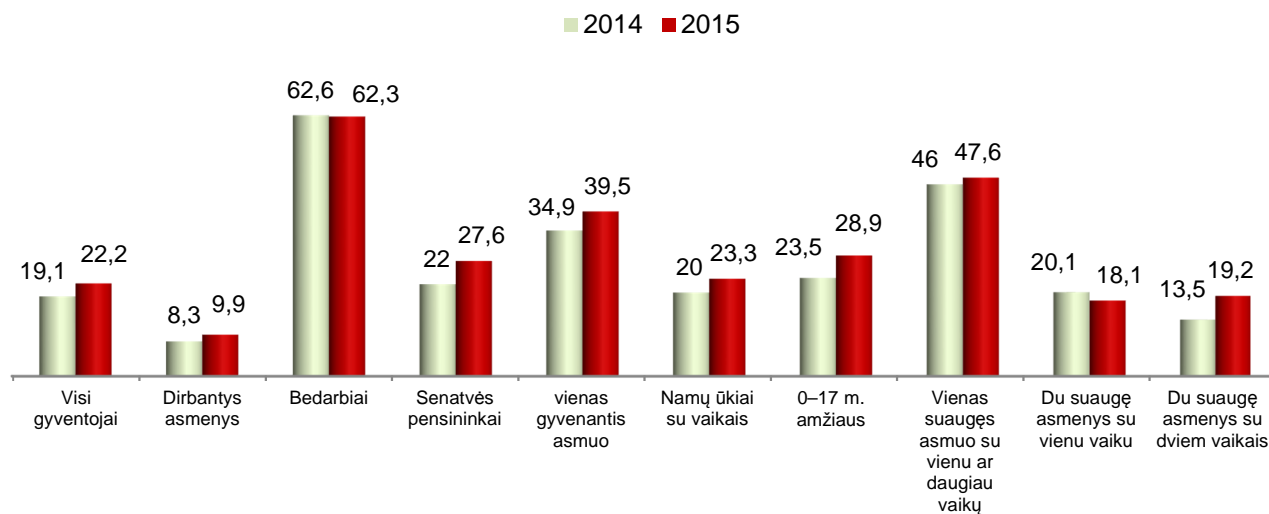
¹ Skurdo rodikliai yra apskaičiuojami remiantis prieš tai buvusių metų pajamomis. 2015-ųjų skurdo rizikos rodikliams skaičiuoti buvo naudojami duomenys apie pajamas, gautas 2014 metais.

65 metų ir vyresnių asmenų skurdo rizikos lygis 2015 m. sudarė 25 proc. ir, palyginti su 2014 m., padidėjo 4,9 procentinio punkto. Vidutinė senatvės pensija 2014 m. buvo 240,3 EUR ir sudarė 92,8 proc. skurdo rizikos ribos. Tai reiškia, kad vieni gyvenantys senatvės pensininkai, gaunantys vidutinę ar netgi šiek tiek didesnę už vidutinę senatvės pensiją ir neturintys kitų pajamų, atsidūrė žemiau skurdo rizikos ribos.

Namų ūkiuose su vaikais skurdo rizikos lygis 2015 m. siekė 23,3 proc. ir, palyginti su 2014 m., padidėjo 3,3 procentinio punkto. Namų ūkiuose be vaikų skurdo rizikos lygis per metus padidėjo 3,1 procentinio punkto ir 2015 m. sudarė 21,3 proc. Pagal namų ūkio sudėtį atsidurti skurde dažniausiai rizikavo asmenys, gyvenantys namų ūkiuose, kuriuos sudarė vienas suaugęs asmuo ir išlaikomi vaikai (skurdo rizikos lygis – 47,6 proc.) ir vieni gyvenantys asmenys (39,5 proc.).

Tarp dirbančių asmenų žemiau skurdo rizikos ribos buvo 9,9 proc., tarp bedarbių – 62,3 proc., tarp senatvės pensininkų – 27,6 proc. Palyginti su 2014 m., dirbančių asmenų skurdo rizikos lygis padidėjo 1,6 procentinio punkto, senatvės pensininkų – 5,6 procentinio punkto, o bedarbių asmenų – sumažėjo 0,3 procentinio punkto. Taip yra daugiausia dėl nedarbo draudimo išmokų ir pensijų nepakankamo adekvatumo.

2 pav. Skurdo rizikos lygis procentais 2014–2015 m.

Lietuvos statistikos departamento duomenys

Skurdo ar socialinės atskirties rizikos lygis 2015 m. pasiekė 29,3 proc. ir tai yra penktas didžiausias rodiklis ES. Šią riziką daugiausia patiria bedarbiai ir pagyvenę žmonės. Tokią situaciją daugiausia lemia socialinės apsaugos išmokų (pensijų, bedarbio pašalpų ir minimalių pajamų) nesusiejimas su augančiais ekonomikos rodikliais, o VRP dydis nekinta nuo 2008 m.

Neįgaliųjų, kuriems kyla skurdo ar socialinės atskirties rizika, dalis Lietuvoje 2015 m. yra viena didžiausių ES – 44,8 proc. Be to, tokią riziką patiriančių asmenų su negalia ir be jos skirtumas (18,5 proc.) yra didžiausias ES. Ypač aukštas darbingo amžiaus asmenų, turinčių sunkią negalią, skurdo ar socialinės atskirties rizikos lygis (65,7 proc., tai vienas didžiausių rodiklių ES). Aukštas neįgaliųjų skurdo lygis yra susijęs su menka jų integracija darbo rinkoje ir nepakankamu

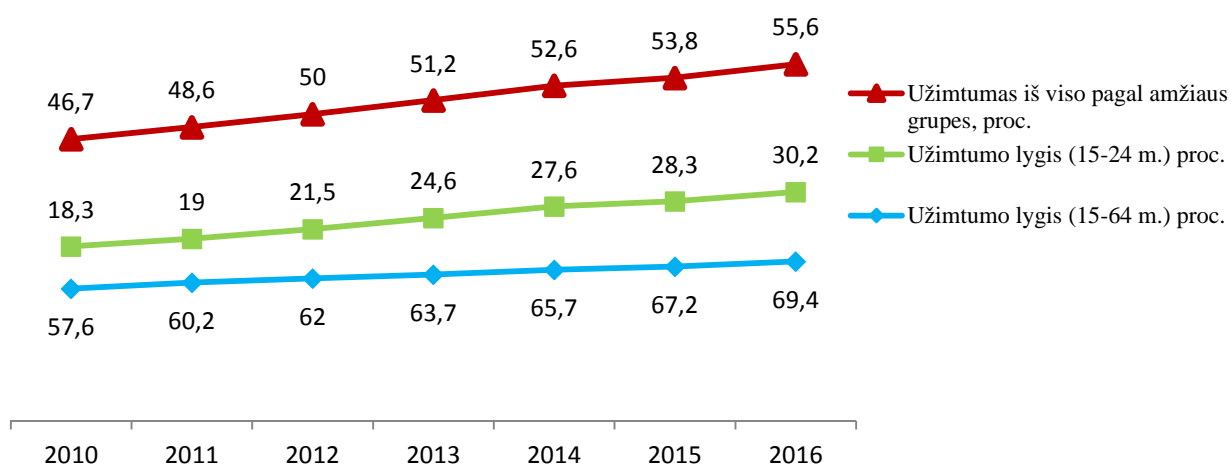
minimalios socialinės apsaugos sistemos adekvatumu. 2014 m. dirbo tik 23 % visų neįgaliųjų. Lietuvoje žmonių su negalia ir be jos užimtumo skirtumas vienas didžiausių (40 proc.). Nors neįgaliesiems taikoma teisinė aplinka ir nacionalinės strateginės programos yra, Lietuvoje trūksta visapusiškų priemonių, skirtų neįgaliesiems veiksmingai integruoti į darbo rinką, o tai yra efektyviausias jų apsaugos nuo skurdo būdas.

Darbo rinka ir užimtumas

Lietuvos darbo rinkoje 2016 metais vyravo visų amžiaus grupių gyventojų užimtumo didėjimo ir nedarbo mažėjimo tendencijos. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2016 metais šalyje buvo 1 mln. 361 tūkst. užimtų gyventojų ir 116,2 tūkst. bedarbių. Per metus užimtų gyventojų skaičius padidėjo 26,4 tūkst., arba 2 proc., o bedarbių skaičius sumažėjo 17,8 tūkst., arba 13,3 proc., ir ekonomiškai neaktyvių gyventojų sumažėjo 42,6 tūkst., arba 4,2 proc.

15–64 metų amžiaus gyventojų užimtumo lygis 2016 m. sudarė 69,4 proc. ir per metus padidėjo 2,2 procentinio punkto. 15–64 metų amžiaus vyrų užimtumo lygis per 2016 metus padidėjo 2 procentiniais punktais ir sudarė 70,0 proc., o moterų užimtumo lygis per metus padidėjo 2,3 procentiniais punktais ir sudarė 68,8 proc. 55–64 metų amžiaus gyventojų užimtumo lygis per 2016 m. padidėjo 4,2 procentinio punkto ir sudarė 64,6 proc.

3 pav. Užimtumo lygis 2010–2016 m.

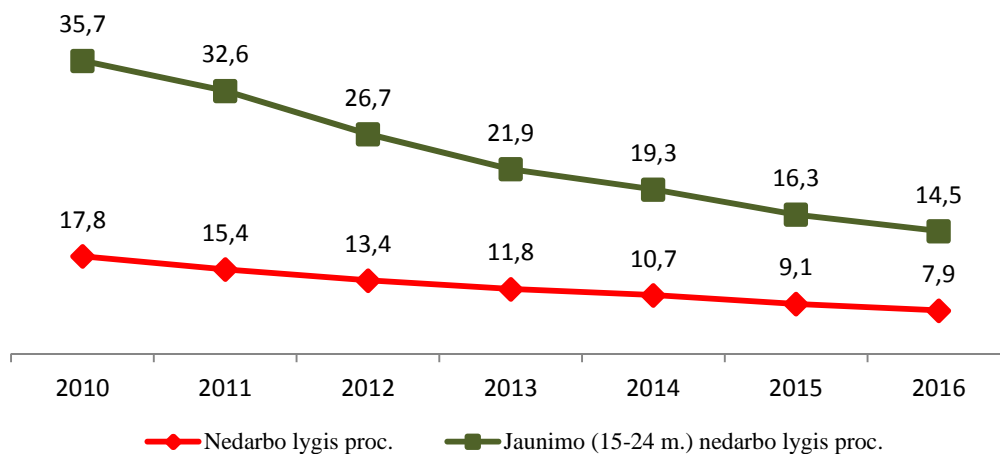
Lietuvos statistikos departamento duomenys

Aukštos kvalifikacijos darbuotojų užimtumo lygis beveik atitinka ES vidurkį, tačiau žemos ir vidutinės kvalifikacijos darbuotojų užimtumo lygis yra mažesnis už ES vidurkį. Ypač žemas užimtumo lygis yra žemos kvalifikacijos vyresnio amžiaus (50–64 m.) darbuotojų. Žemos kvalifikacijos darbingo amžiaus (15–64 metų amžiaus) gyventojų užimtumo lygis 2015 metais siekė tik 19,9 proc. ir buvo 2,2 karto žemesnis nei ES vidurkis. Aukštos kvalifikacijos darbingo amžiaus gyventojų užimtumas siekia 88,7 proc. gerokai viršija ES vidurkį – 82,7 proc. ir yra aukščiausias ES. 2015 m. aukštos kvalifikacijos (15–74 metų) darbuotojų nedarbo lygis sudarė 3,7 %, palyginti su 5,6 % ES vidurkiu. 2016 m. šis lygis dar sumažėjo.

Nedarbo lygis 2016 m. sudarė 7,9 proc. ir buvo 1,2 procentinio punkto mažesnis nei 2015 m. Per 2016 metus vyrų nedarbo lygis sumažėjo 1 procentinio punkto, ir sudarė 9,1 proc., o moterų nedarbo lygis sumažėjo 1,5 procentiniu punktu ir sudarė 6,7 proc. Jaunimo (15–24 metų amžiaus)

nedarbo lygis 2016 m. sumažėjo 1,8 procentiniais punktais ir sudarė 14,5 proc. Ilgalaikio nedarbo lygis per 2016 metus sumažėjo 0,9 procentiniais punktais ir sudarė 3,0 proc.

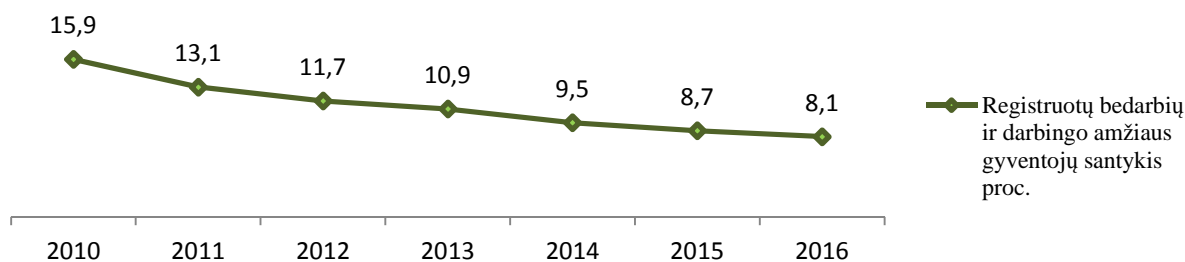
4 pav. Nedarbo lygis 2010–2016 m.

Lietuvos statistikos departamento duomenys

Didžiausios įtakos užimtumo ir nedarbo rodiklių gerėjimui turėjo ne tik auganti ekonomika, bet ir Užimtumo didinimo programoje numatytų aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimas. Įgyvendinant Užimtumo didinimo 2014–2020 metų programą, daugiau kaip 17 tūkst. bedarbių ir išpėtų apie atleidimą darbuotojų buvo sudarytos galimybės įgyti naują ar patobulinti turimą profesinę kvalifikaciją, 3,2 tūkst. bedarbių trūkstantus darbo įgūdžių įgijo darbo vietoje. Subsidijomis buvo paremtas beveik 7,1 tūkst. bedarbių įdarbinimas (iš jų 26,8 proc. ilgalaikiai bedarbiai). Aktyvių darbo rinkos politikos priemonių pagalba buvo įdarbinti 55,4 tūkst. bedarbių ir darbo ieškančių asmenų, 85,4 tūkst. – suteikta parama įsigyti verslo liudijimus savarankiškai veiklai vykdyti. 18,2 tūkst. bedarbių buvo įtraukti į savivaldybių organizuojamus viešuosius darbus, jiems suteikiant laikiną užimtumą ir sudarant galimybes užsidirbti pragyvenimui. Aukšto nedarbo teritorijose įgyvendinti 116 vietinių užimtumo iniciatyvų projektai, padedantys didinti atskirų teritorijų gyventojų užimtumą bei vystyti vietos socialinę ekonominę infrastruktūrą. Vietinių užimtumo iniciatyvų projektų dėka aukšto nedarbo teritorijose įsteigtos 465 naujos darbo vietos.

5 pav. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis 2010–2016 m.

Lietuvos statistikos departamento duomenys

Nuo 2017 m. liepos 1 d. įsigaliojančiais Užimtumo įstatymo pakeitimais įteisintas naujas efektyvesnis aktyvios darbo rinkos politikos priemonių taikymo modelis, kuris padės spręsti socialinės pašalpos gavėjų užimtumo problemas ir mažinti ilgalaikio nedarbo riziką. Įstatymo nuostatos padės praplėsti bedarbių mokymosi ir praktikos darbo vietoje galimybes, siekiant efektyvesnės bedarbių integracijos į darbo rinką. Numatytos naujos užimtumą skatinančios priemonės – įdarbinimas pagal pameistrystės darbo sutartį ir stažuotės.

Igyvendinant Jaunimo garantijų iniciatyvą, kuria siekiama visiems nedarbantiems ir nesimokantiems 15–29 metų amžiaus asmenims (toliau – NEET) per 4 mėnesius suteikti gerą darbo, mokymosi ar praktikos pasiūlymą, 2016 m. įdarbinta 49,8 tūkst. jaunų bedarbių, paramą darbo vietai steigti gavo 2,2 tūkst. jaunuolių, veiklą pagal verslo liudijimą pradėjo 13 tūkst. jaunų bedarbių, 0,2 tūkst. jaunuolių su darbdaviais sudarė dvišales darbo įgūdžių įgijimo darbo vietoje sutartis, 7,1 tūkst. jaunų bedarbių dalyvavo profesinio mokymo priemonėje, remiamojo įdarbinimo veiklose dalyvavo 5,5 tūkst. jaunuolių.

Taip pat įgyvendinamas didžiausias socialinis projektas Lietuvoje – „Atrask save“, orientuotas į socialiai pažeidžiamus, nedarbančius ir nesimokančius jaunuolius. Projektu siekiama suteikti sistemingą, ilgalaikę, intensyvią kompleksinę pagalbą, apimančią psichologines konsultacijas, socialinių įgūdžių įgavimą, profesinį orientavimą, aktyvias darbo rinkos priemones. 2016 m. projekte dalyvavo 8709 NEET asmenys. Po dalyvavimo projekte 3316 NEET jaunuolių sėkmingai integravosi į darbo rinką, pradėjo mokytis arba įgijo kvalifikaciją (50,6 proc. nuo baigusiujų dalyvavimą), iš jų 328 buvo neaktyvūs jauni žmonės.

Neaktyvių jaunų žmonių identifikavimas ir paslaugų jiems suteikimas išlieka viena svarbių problemų, kurią siekiama spręsti stiprinant bendradarbiavimą su savivaldybių administracijomis, seniūnais, didinant socialinių darbuotojų įsitraukimą.

Naujos redakcijos Nedarbo socialinio draudimo įstatymu, kuris įsigalioja 2017 m. liepos 1 d., išplėsta nedarbo draudimo aprėptis, t. y. siekiant padidinti apdraustųjų turinčių teisę į nedarbo socialinio draudimo išmoką skaičių išplėstos bedarbių teisės į nedarbo draudimo išmoką. Teisei į nedarbo draudimo išmoką nustatytas 12 mėnesių nedarbo draudimo stažo per paskutinius 24 mėnesius iki įsiregistravimo teritorinėje darbo biržoje. Šis pakeitimas nedarbo draudimo išmokų gavėjų skaičius turėtų padidinti apie 12 proc. Taip pat pakeista nedarbo draudimo išmokos apskaičiavimo formulė, todėl ši išmoka didėja. Nedarbo draudimo išmoką ir toliau sudarys pastovi ir kintama dalys, tačiau ši išmoka iš dalies bus susiejama su minimaliąja mėnesine alga (toliau – MMA). Pastovią išmokos dalį sudarys 30 % MMA, o kintama dalis tiesiogiai priklausys nuo turėtų pajamų vidurkio. Maksimali nedarbo draudimo išmokos suma negalės viršyti 75 % šalies vidutinio darbo užmokesčio. Siekiant užtikrinti lėšų balansą naujos redakcijos Nedarbo socialinio draudimo įstatyme sutrumpinta nedarbo draudimo išmokos mokėjimo trukmė nuo 9 iki 6 mėnesių. Per pirmus du mėnesius bus mokama 50 % minėto vidurkio, kitus du mėnesius – 40 % ir per likusius mėnesius – 30 %.

Siekiant modernizuoti darbo rinkos reglamentavimą, padidinti darbo santykių lankstumą, kad jie atitiktų šių dienų ekonomikos vystymosi poreikius, priimtas „Darbo santykių ir valstybinio socialinio draudimo teisinio – administracinio modelio“ įstatymų paketas, kurį sudaro trys pagrindiniai įstatymai – Darbo kodeksas, Užimtumo ir Nedarbo socialinio draudimo įstatymai – ir eilė papildančių teisės aktų. Šių teisės aktų įgyvendinimas padės dirbantiems lengviau derinti darbą su kitais įsipareigojimais šeimai ar mokslui, o darbdavius skatins kurti legalias darbo vietas, o

kilus krizei neskubėti atleisti darbuotojus, padės pritraukti daugiau tiesioginių vidaus ir užsienio investicijų bei sukurti daugiau naujų kokybiškų darbo vietų.

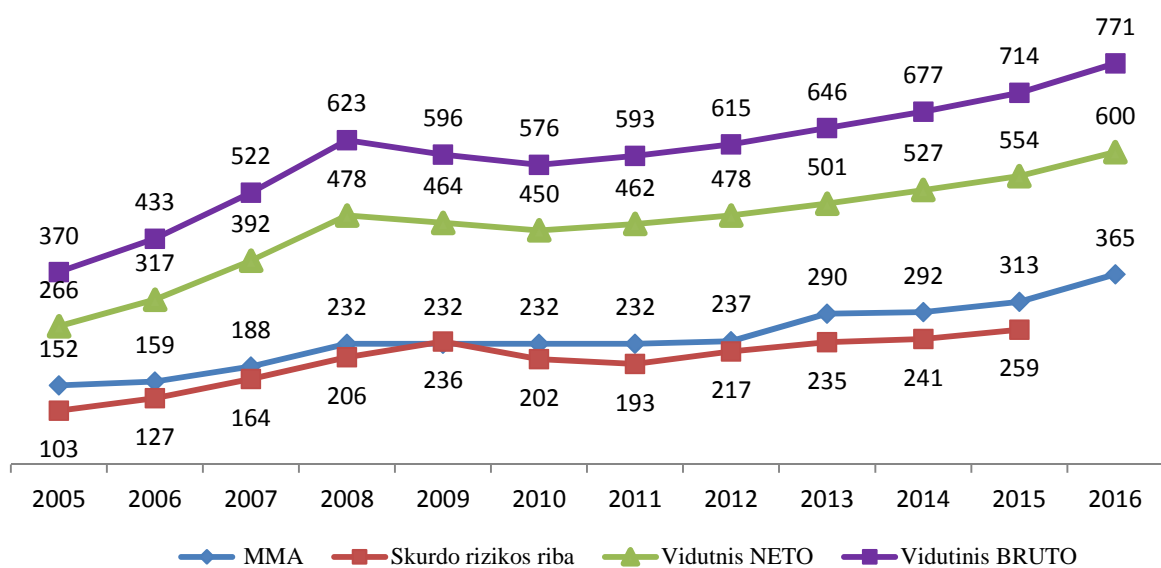
Gyventojų pajamos ir socialinė apsauga

Siekiant gerinti dirbančiųjų asmenų situaciją dėl gaunamo neadekvataus minimalaus darbo užmokesčio dydžio bei skatinti nedirbančius asmenis dalyvauti darbo rinkoje 2016 m. Vyriausybės prioritetu išliko siekis didinti nustatytą minimalios mėnesinės algos (MMA) dydį. Per 2015 – 2016 metų laikotarpį šis dydis buvo padidintas nuo 300 Eur iki 380 Eur. Nuo 2016 m. liepos 1 d. minimali mėnesinė alga padidinta iki 380 Eur (padidėjo 8,6 proc.). Minimalios mėnesinės algos padidinimas iki 380 Eur palietė apie 350 tūkst. darbuotojų, tarp jų apie 80 tūkst. biudžetinių įstaigų darbuotojų. Tai beveik 47 Eur kas mėnesį padidino mažiausią darbo užmokestį gaunančių darbuotojų pajamas.

Kaip vidutinio darbo užmokesčio dalis, Lietuvos minimalus darbo užmokestis santykinai didelis (artimas 50 %), palyginti su kitomis ES šalimis.

Vidutinis mėnesio bruto darbo užmokestis (iki mokesčių) 2016 m. sudarė 771 Eur, tai 7,9 proc. daugiau nei 2015 m. Vidutinis mėnesinis neto (atskaičius mokesčius) darbo užmokestis sudarė 600 EUR ir per metus padidėjo 8,3 proc. Tai yra vienas iš didžiausių augimų ES.

6 pav. MMA, Vidutinio darbo užmokesčio bruto ir neto dinamika ir skurdo rizikos riba Eur 2005–2016 m.

Lietuvos darbo biržos ir Lietuvos statistikos departamento duomenys

Neto darbo užmokesčio, palyginti su bruto darbo užmokesčiu, spartesniam augimui įtakos turėjo nuo 2016 m. sausio 1 d. pasikeitusi gyventojų pajamų mokesčio įstatyme nustatyta neapmokestinamojo pajamų dydžio skaičiavimo tvarka ir padidintas papildomas neapmokestinamas pajamų dydis (NPD). NPD padidintas auginantiems vaikus ir neįgaliesiems. Asmenims, kuriems nustatytas 0 - 25 proc. nedarbingumo lygis, NPD padidėjo nuo 270 eurų iki 380 eurų. 30-55 proc. nedarbingumo lygį turintiems NPD padidėjo nuo 210 iki 320 eurų. Už kiekvieną vaiką NPD padidėjo nuo 120 eurų iki 200 eurų. Taip pat, nuo 2017 m. sausio 1 d. minimalų mėnesinį atlyginimą gaunantiems žmonės NPD padidintas nuo 200 eurų iki 310 eurų. Apskaičiuota, kad

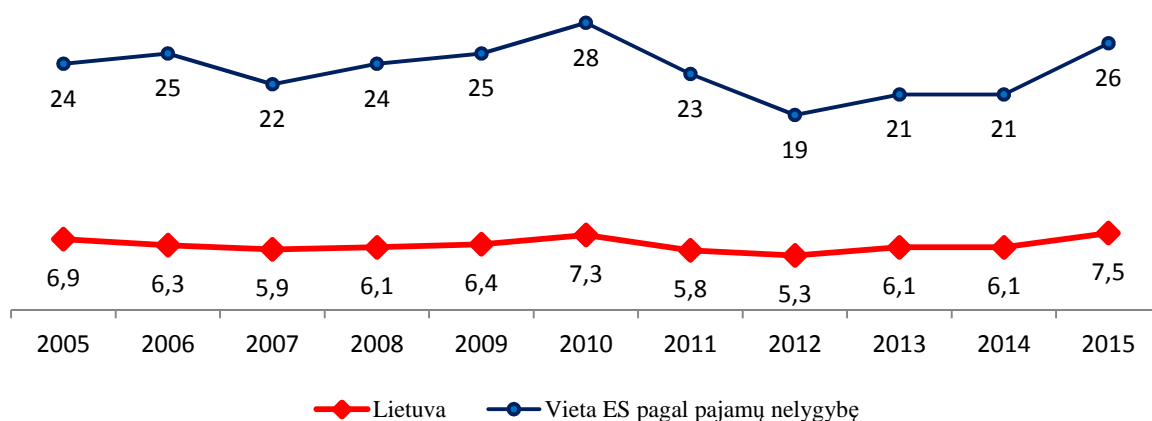
mažas pajamas (50 % vidutinio darbo užmokesčio) gaunančių asmenų mokesčių našta dėl to sumažės iki 33,5 % 2017 m. ir atitiks ES vidurkį.

Dėl NPD padidinimo asmenys, vieni auginantys du vaikus ir gaunantys 67 % vidutinio darbo užmokesčio, 2017 m. gyventojų pajamų mokesčio nebemokės. Dėl NPD padidinimo mokesčių pleištas mažas pajamas gaunantiems asmenims sumažintas iki 2,5 proc. punkto namų ūkiams, kuriuose nėra vaikų, ir iki 3,5 proc. punkto namų ūkiams, kuriuose yra vaikų. Tačiau šiomis mokesčių priemonėmis mokesčių pleištas daugiau nesumažintas tam tikriems pažeidžiamiausiems namų ūkiams, pvz., vienišiams darbuotojams, turintiems du ar daugiau vaikų.

Nors pajamos gyventojams nuosekliai didėja, pajamų nelygybė Lietuvoje auga. Didelė pajamų nelygybė Lietuvoje įvardinama kaip viena iš pagrindinių emigracijos priežasčių, kuri kenkia ekonomikos augimui ir makroekonominiam stabilumui.

2015 m. 20 proc. turtingiausių žmonių pajamos šalyje buvo 7,5 kartų didesnės nei 20 proc. neturtingiausių žmonių. Tai vienas aukščiausių rodiklių ES. Taip pat reikšmingi pajamų nelygybės skirtumai tarp kaimo ir miesto regionų. Vidutinės kaimo regionų namų ūkių pajamos sudaro tik 67,9 proc. miestų namų ūkių pajamų.

7 pav. Pajamų nelygybės pasiskirstymo koeficientas 2005–2015 m.

Lietuvos statistikos departamento ir ES statistikos agentūros „Eurostat“ duomenys

Pagrindinės pajamų nelygybę lemiančios priežastys – žemos ir aukštos kvalifikacijos darbuotojų užimtumo didelis skirtumas, didelis darbo užmokesčio skirtumas. (Žemos kvalifikacijos darbingo amžiaus (15–64 metų amžiaus) gyventojų užimtumo lygis 2015 metais siekė tik 19,9 proc. ir buvo 2,2 karto žemesnis nei ES vidurkis. Aukštos kvalifikacijos darbingo amžiaus gyventojų užimtumas siekia 88,7 proc. gerokai viršija ES vidurkį – 82,7 proc. ir yra aukščiausias ES).

Socialinis draudimas ir pensijos

Pensijų gavėjai 2015 m. Lietuvoje buvo viena iš socialiai pažeidžiamiausių grupių. Vidutinės senatvės pensijos santykis su vidutiniu šalies darbo užmokesčiu sudarė apie 40 procentų neto.

Nuo 2016 m. sausio 1 d. valstybinė socialinio draudimo bazinė pensija buvo padidinta nuo 108 Eur iki 112 Eur ir einamųjų metų draudžiamosios pajamos padidintos nuo 434 Eur iki 445 Eur. Atitinkamai padidėjo visos išmokos, kurios apskaičiuojamos atsižvelgiant į šiuos dydžius, t. y. valstybinės socialinio draudimo senatvės, netekto darbingumo (invalidumo), našlaičių pensijos, šalpos išmokos bei kitos socialinio draudimo išmokos. Vidutinė senatvės pensija, turint būtinąjį stažą, 2016 metų sausio – gruodžio mėnesiais padidėjo 9,4 Eur (nuo 257,2 Eur iki 266,6 Eur).

Įgyvendinant 2014 m. gegužės 15 d. Lietuvos Respublikos Seimo priimtą Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų kompensavimo įstatymą Nr. XII-886, 2016 m. buvo užbaigtas valstybinių socialinio draudimo senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų kompensacijų mokėjimas. 2016 m. kiekvieno ketvirčio paskutinį mėnesį išmokėta po 10 proc. apskaičiuotos kompensuojamosios sumos. Pagal Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prognozuojamus duomenis iš viso per 2016 m. išmokėtų kompensacijų suma gali sudaryti apie 61,1 mln. Eur. Jų sulaukė apie 441,6 tūkst. gavėjų.

Įgyvendinant 2015 m. birželio 30 d. Lietuvos Respublikos Seimo priimtą Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo senatvės pensijų ir valstybinių pensijų, sumažintų dėl draudžiamųjų pajamų turėjimo, kompensavimo įstatymą Nr. XII-1923, 2016 m. birželio mėn. išmokėta 33 proc. apskaičiuotos kompensuojamosios sumos. Pagal Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prognozuojamus duomenis senatvės pensijoms kompensuoti išmokėta apie 38,4 mln. Eur, o valstybinėms pensijoms kompensuoti – apie 2,1 mln. Eur. 2016 m. gruodžio 20 d. priimtas Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo senatvės pensijų ir valstybinių pensijų, sumažintų dėl draudžiamųjų pajamų turėjimo, kompensavimo įstatymo Nr. XII-1923 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIII-129, kuriuo numatyta 2017 m. kovo mėnesį išmokėti likusią sumą - 67 procentus apskaičiuotos senatvės pensijos kompensuojamosios sumos.

Per 2016 m. Lietuvos Respublikos antrojo laipsnio valstybinės pensijos paskirtos 255 daugiavaikėms motinoms, 16 laisvės kovų dalyvių, 3 garbės donorams; 10 Lietuvos Respublikos pirmojo laipsnio valstybinių pensijų Nacionalinės premijos laureatams; 65 valstybinės našlių pensijos už mirusius pirmojo ir antrojo laipsnio valstybinių pensijų gavėjus.

Išankstiniais duomenimis, pirmą kartą po labai ilgo laiko 2016 m. Valstybinio socialinio draudimo fondui (toliau – VSDF) fondo biudžeto rezultatas buvo teigiamas. Pagrindinės priežastys, lėmusios nedeficitinį biudžeto rezultatą buvo stiprėjanti ekonomika ir besiplečianti darbo rinka. Augantys atlyginimai, gausėjantis dirbančiųjų skaičius ir visų institucijų bei verslo pastangomis mažinami šešėlinės ekonomikos mastai gerina įmokų surinkimą.

Per 2016 metus apdraustųjų visomis draudimo rūšimis vidutinis skaičius išaugo 1,5 proc. (nuo 1,30 mln. iki 1,32 mln.), o jų pajamos, nuo kurių skaičiuojamos įmokos – 6,1 proc. (nuo 609,3 Eur iki 646,9 Eur).

2016 metų VSDF biudžeto pajamos viršijo išlaidas 2,5 mln. Eur, nors buvo planuojama, kad biudžeto rezultatas bus neigiamas ir deficitas sudarys 134,9 mln. Eur: buvo laukiama kuklesnių įplaukų (3405 mln. Eur) ir didesnių išlaidų (3 539,9 mln. Eur). 2015 metais VSDF biudžeto deficitas siekė 169,5 mln. Eur.

Socialinė parama

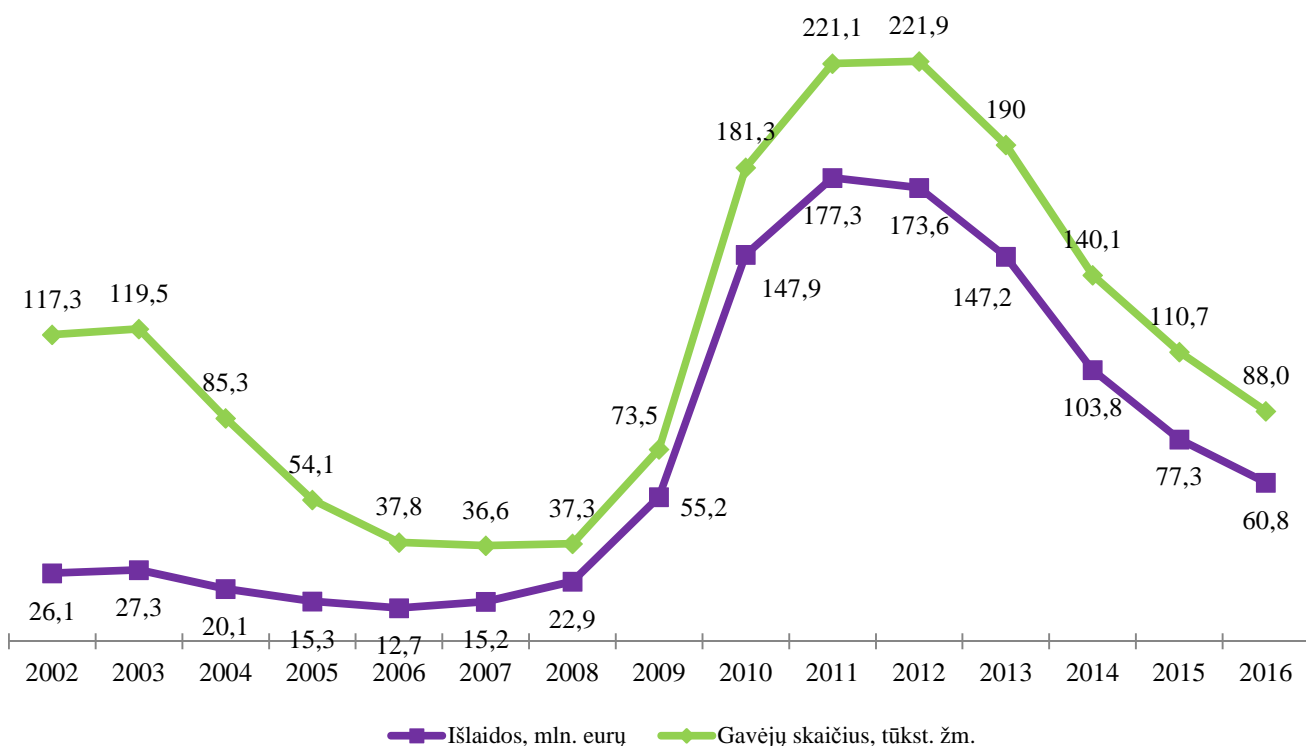
Kuriant ir plėtojant piniginių socialinės paramos sistemą, siekiama garantuoti minimalias pajamas pažeidžiamiausioms asmenų grupėms būtiniausiems poreikiams patenkinti, apsaugant asmenis nuo skurdo ir socialinės atskirties, kartu išvengiant ilgalaikės priklausomybės nuo

socialinės paramos sistemos ir užtikrinant, kad darbingo amžiaus darbingi nepasiturintys gyventojai išsaugotų paskatas aktyviai dalyvauti darbo rinkoje.

Piniginės socialinės paramos, teikiamos vaikus auginančioms šeimoms ir nepasiturintiems gyventojams, išlaidos 2016 m. sudarė 154,0 mln. eurų ir, palyginti su 2015 m., sumažėjo 11,7 procento (nuo 174,4 mln. eurų iki 154,0 mln. eurų).

Piniginės socialinės paramos pertvarkos nuoseklus įgyvendinimas, gerėjanti šalies ekonominė situacija, pozityvūs pokyčiai darbo rinkoje turėjo įtakos paramos gavėjų skaičiaus ir išlaidų, skiriamų šiai paramai, mažėjimui. 2016 metais vidutiniškai per mėnesį socialinę pašalpą gavo 88,0 tūkst. asmenų (3,1 proc. visų Lietuvos gyventojų). Palyginti su 2015 metais, socialinę pašalpą gavusių asmenų skaičius sumažėjo 20,5 proc. (nuo 110,7 iki 88,0 tūkst. asmenų), išlaidos socialinei pašalpai mokėti sumažėjo 21,4 proc. (nuo 77,3 mln. eurų iki 60,75 mln. eurų).

8 pav. Socialinės pašalpos išlaidų ir gavėjų dinamika visose 60 savivaldybių 2002–2016 m.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo įgyvendinimo stebėseną, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas nepasiturintiems gyventojams gauti piniginę socialinę paramą, užtikrinti piniginės socialinės paramos adekvatumą, didinti darbingo amžiaus darbingų asmenų motyvaciją integruotis į darbo rinką, 2016 m. priimti Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo pakeitimai, kuriais nustatyta, kad proporcingas socialinės pašalpos dydžio mažinimas taikomas tik darbingo amžiaus darbingiems, bet nedirbantiems (taip pat savarankiškai nedirbantiems) asmenims, išplėstas aplinkybių sąrašas, kai socialinės pašalpos proporcingo

mažinimo schema netaikoma, sudarytos palankesnės sąlygos gauti papildomos socialinės pašalpos dalį įsidarbinus ir kt.

Siekiant paremti šeimas, auginančias vaikus, 2016 m. priimtas Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo pakeitimas, kuriuo pakeistas iki 2017 m. sausio 1 d. galiojęs teisinis reguliavimas, susijęs su išmokos vaikui mokėjimu, padidinant vaiko amžiaus ribą – išmoka vaikui, kai šeimoje auginamas ir (ar) globojamas vienas ar du vaikai, mokama, kol vaikui sukaks 18 metų, vertinant šeimos gaunamas pajamas, o šeimoms, auginančioms ir (ar) globojančioms tris ir daugiau vaikų, išmoka vaikui vaikams nuo gimimo dienos iki 18 metų skiriama nevertinant šeimos gaunamų pajamų. Planuojama, kad 2017 m. išmoką vaikui gaus apie 167 tūkst. vaikų.

Be to, nuo 2017 m. sausio 1 d. Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatyme įtvirtintos dvi naujos išmokų rūšys – išmoka besimokančio ar studijuojančios asmens vaiko priežiūrai ir išmoka gimus vienu metu daugiau kaip vienam vaikui. Planuojama, kad 2017 m. išmoką besimokančio ar studijuojančios asmens vaiko priežiūrai gaus apie 4,3 tūkst. asmenų, išmoką gimus vienu metu daugiau kaip vienam vaikui gaus apie 427 asmenys.

Mažas pajamas gaunančioms šeimoms, auginančioms mokyklinio amžiaus vaikus, nuo 2016 m. mokinio reikmenims įsigyti skiriamų lėšų suma padidinta nuo 1,2 iki 1,5 BSI dydžio (nuo 45,6 iki 57 eurų). Dėl mažėjančio bendro mokinių skaičiaus ir teigiamų pokyčių darbo rinkoje 2016 metais, palyginti su 2015 metais, paramos mokinio reikmenims įsigyti gavėjų skaičius sumažėjo 19,7 proc. (nuo 67,6 tūkst. iki 54,3 tūkst. mokinių).

Tačiau piniginių socialinės paramos gavėjų santykinis pajamų dydis (kaip visą darbo dieną dirbančių darbuotojų pajamų procentinė dalis) yra mažas, palyginti su kitomis ES šalimis. Valstybės remiamų pajamų suma 102 Eur, kuri yra pagrindas skirti piniginę socialinę paramą, tebėra 2008 m. dydžio, nepaisant nuo tada stebimo spartaus vidutinių pajamų augimo.

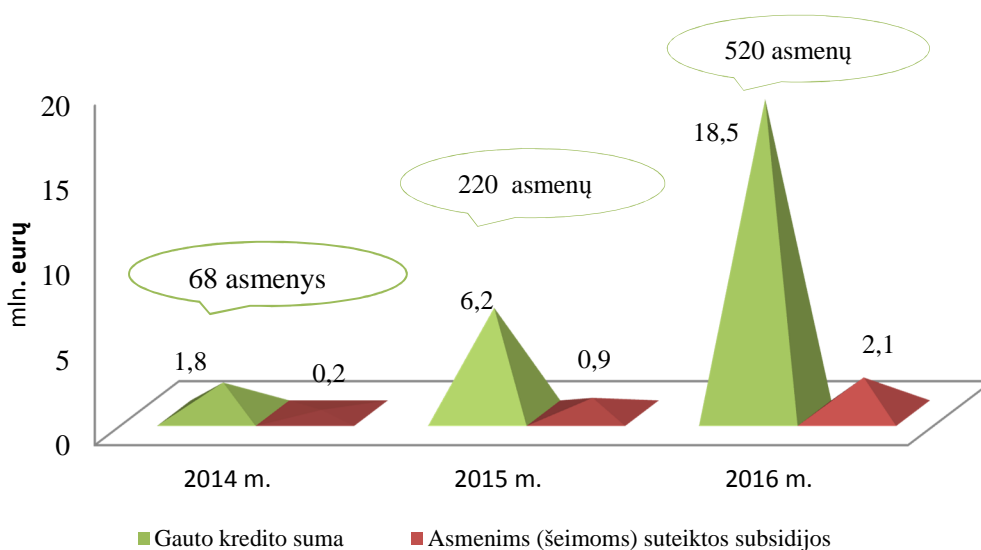
Parama būstui

Asmenų ir šeimų, gavusių valstybės iš dalies kompensuojamą būsto kreditą, skaičius nuo 2014 m. kasmet didėja. Tam didelę įtaką turėjo nuo 2015 m. sausio 1 d. įsigaliojusiam Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatyme (toliau – Įstatymas) įtvirtintos šios naujos paramos būstui įsigyti teikimo nuostatos: asmenys ir šeimos gali pasirinkti jiems labiausiai tinkantį banką ar kredito įstaigą, atrinktą 3 metams teikti valstybės iš dalies kompensuojamus būsto kreditus; asmenys ir šeimos gali suteiktą subsidiją valstybės iš dalies kompensuojamo būsto kredito daliai padengti panaudoti pradiniam valstybės iš dalies kompensuojamo būsto kredito įnašui (jo daliai) padengti.

Vadovaujantis Bankų ar kitų kredito įstaigų atrankos valstybės iš dalies kompensuojamiems būsto kreditams teikti tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. balandžio 1 d. nutarimu Nr. 325 „Dėl Valstybės iš dalies kompensuojamų būsto kreditų teikimo ir subsidijų valstybės iš dalies kompensuojamų būsto kreditų daliai apmokėti teikimo tvarkos aprašo ir Bankų ar kitų kredito įstaigų atrankos valstybės iš dalies kompensuojamiems būsto kreditams teikti tvarkos aprašo patvirtinimo“, iš savo kredito išteklių 2015–2017 metais valstybės iš dalies kompensuojamus būsto kreditus teikia 6 kredito įstaigos: AB SEB bankas, Akademinė kredito unija, Kaišiadorių kredito unija, Raseinių kredito unija, „Swedbank“, AB, Kredito unija „Baltija“ (buvusi Šiaulių kredito unija). Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2016 m. sausio 28 d. įsakymu A1-51 „Dėl Valstybės iš dalies kompensuojamų būsto kreditų teikimo 2016 metais limitų kredito įstaigoms patvirtinimo“, įvertinus valstybės biudžeto asignavimus, kurie

numatyti subsidijoms mokėti, nustatytas valstybės iš dalies kompensuojamų būsto kreditų teikimo metinis limitas, kuris metų eigoje, siekiant sudaryti galimybes asmenims ir šeimoms, turintiems teisę į paramą būstui įsigyti, gauti valstybės iš dalies kompensuojamą būsto kreditą iš jų pasirinkto banko, buvo didinamas ir perskirstomas tarp kredito įstaigų. Vadovaujantis Įstatymo 12 straipsnio 5 dalimi, su valstybės iš dalies kompensuojamus būsto kreditus teikiančiais bankais ar kitomis kredito įstaigomis sudarytos sutartys dėl valstybės iš dalies kompensuojamų būsto kreditų teikimo (subsidijų finansavimo) tvarkos.

9 pav. Valstybės parama būstui įsigyti 2014–2016 m.

Lietuvos statistikos departamento ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys

Per 2016 m. suteikta valstybės iš dalies kompensuojamų būsto kreditų 7,6 karto daugiau negu 2014 m. ir 2,4 karto daugiau negu 2015 m. Subsidijos valstybės iš dalies kompensuojamų būsto kreditų daliai apmokėti suteiktos 460 asmenų ir šeimų. 2016 m. daugiausia asmenų ir šeimų, kuriems suteikti valstybės iš dalies kompensuojami būsto kreditai, buvo Vilniaus (7,8 proc.), Kauno (4,1 proc.) ir Klaipėdos (3,9 proc.) miestų savivaldybėse. Pagal ankstesnes sutartis su bankais ir savivaldybių teikiamas paraiškas buvo vykdomi tęstiniai įsipareigojimai asmenims, turintiems teisę į paramą būstui įsigyti. 2016 m. 1256 asmenys ir šeimos gavo valstybės paramą būstui įsigyti pagal bankų ir savivaldybių pateiktas paraiškas.

Įvertinus nepakankamas finansines galimybes vykdyti socialinio būsto fondo plėtrą savivaldybėse ir siekiant padidinti teikiamos paramos būstui išsinuomoti prieinamumą bei efektyvumą, nuo 2015 m. sausio 1 d. įsigaliojusiame Įstatyme numatyta nauja paramos būstui išsinuomoti teikimo forma – būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensacija – ir nustatoma, kad šeimos ir asmenys, turintys teisę į socialinį būstą ir rinkos sąlygomis nuomojantys būstą iš fizinių ar juridinių asmenų, įgyja teisę į nuomos ar išperkamosios nuomos mokesčių dalies kompensaciją. Būsto nuomos mokesčio dalies kompensavimas sudarė galimybes šeimoms ir asmenims, turintiems teisę į socialinio būsto nuomą ir įrašytiems į savivaldybėse sudaromus sąrašus, greičiau išsinuomoti poreikius atitinkantį būstą.

2016 m. minėta paramos forma pasinaudojo 552 asmenys dvidešimt keturiose savivaldybėse (2015 m. 90 asmenų šešiolikoje savivaldybių).

Dėl pavėluotai patvirtintų būsto nuomos mokesčio dalies kompensavimo tvarkų, didžiųjų miestų savivaldybės šias kompensacijas pradėjo mokėti tik 2016 m. II ketv., o Vilniaus miesto savivaldybė kompensacijas pradėjo mokėti tik 2016 m. II pusmetį. Mažųjų savivaldybių administracijos, kaip pagrindines priežastis, dėl ko asmenys ir šeimos nepasinaudojo šia paramos forma, įvardina tai, kad remtini asmenys ir šeimos, kurie įrašyti į socialinio būsto laukiančiųjų sąrašą, nesikreipė į savivaldybių administracijas dėl kompensacijos gavimo arba asmenims ir šeimoms nepavyko sudaryti legalių būsto nuomos sutarčių su būstu savininkais.

Vadovaujantis vykdoma paramos būstui išsinuomoti teikimo stebėseną ir siekiant sudaryti palankesnes sąlygas asmenims ir šeimoms pasinaudoti šia paramos forma, nuo 2017 metų sausio 1 d. įsigaliojo Įstatymo pakeitimai ir nustatyta, kad asmenys ar šeimos, išvykę gyventi į kitos savivaldybės teritoriją, šios savivaldybės vykdomajai institucijai pateikę prašymą bus įrašomi į asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašą šioje savivaldybėje, įskaitant jų buvimo asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąraše laikotarpį ankstesnėje savivaldybėje bei nustatyta, jog asmenys ir šeimos išbraukiami iš paramos laukiančiųjų sąrašo, socialinio būsto nuomos sutartis nutraukiama ar nutraukiamas būsto nuomos kompensacijos mokėjimas tuomet, kai jų pajamos ar turtas viršija nustatytus dydžius daugiau kaip 25 procentais, taip pat panaikinta nuostata, vadovaujantis kuria, asmenų ir šeimų, gaunančių būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensaciją, kompensacijos gavimo laikotarpis buvo neįskaitomas į buvimo asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąraše laikotarpį, t. y. dabar minėti asmenys ir šeimos, gaudami kompensaciją, vis tiek „judės į sąrašo priekį“, be to, nustatant asmenų teisę į paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti, tikslinės paskirties pajamos neįskaitomos į vertinamas pajamas.

2016 metų pabaigoje socialinį būstą nuomojo 10169 asmenų ar šeimų. Socialinio būsto nuomos laukiančių asmenų ar šeimų skaičius per 2016 m. sumažėjo nuo 23238 asmenų ar šeimų metų pradžioje iki 12992 asmenų ar šeimų metų pabaigoje, t.y. 10246 asmenimis ar šeimomis mažiau. Pažymėtina, kad asmenų ar šeimų, įrašytų į laukiančių paramos būstui išsinuomoti sąrašus, skaičius sumažėjo dėl LR paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatyme įtvirtintos prievolės socialinio būsto nuomos laukiantiems asmenims ir šeimoms kasmet deklaruoti savo turtą ir pajamas. Akivaizdu, kad asmenų ar šeimų turto ir pajamų deklaracijų už kiekvienus metus pateikimas ir teisės į paramą būstui išsinuomoti kasmetinis patikslinimas sudaro sąlygas tiksliau nustatyti paramos laukiančių asmenų ar šeimų skaičių.

Socialinės paslaugos

Šeimai ir vaikams

Įvertinant vaikų dienos centrų veiklos socialinės rizikos veiksnių vaikams mažinimo efektyvumą ir vaikų, lankančių dienos centrus skaičiaus didėjimą, išlieka poreikis plėtoti vaikų dienos centrų veiklą ir steigti naujus vaikų dienos centrus tam, kad kuo didesnis skaičius vaikų turėtų galimybes juos lankyti ir dalyvauti jų sociokultūrinėje veikloje.

Įgyvendinant Vaiko gerovės 2016 – 2018 metų veiksmų planą ir jos įgyvendinimo priemonių plano 1.3 priemonę „Plėsti vaikų dienos centrų savivaldybėse veiklą, teikiant nestacionarias dienos socialinės priežiūros paslaugas vaikams ir šeimoms“, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija konkurso būdu finansuoja vaikų dienos centrų projektus, skirtus dienos socialinės

priežiūros paslaugoms vaikams ir jų šeimų nariams teikti. Šia priemone siekiama užtikrinti vaikų dienos centrų nepertraukiamą veiklą ir vaikų dienos centrų plėtrą bei garantuoti stabilumą projektų vykdytojams. 2016 m. konkurso būdu valstybės biudžeto lėšomis finansuota 250 vaikų dienos centrų projektų, skiriant jų įgyvendinimui 3,2 mln. Eur (0,5 mln. eurų daugiau nei 2015 m.); Didesnės skiriamos lėšos sudarė sąlygas finansuoti daugiau vaikų dienos centrų, t. y. buvo finansuota 35 daugiau vaikų dienos centrų nei 2015 m, taip sudarant palankesnes sąlygas vaikų dienos centrų plėtrai ir jų vykdomai veiklai bei teikiamų paslaugų kokybei. 2016 metais vaikų dienos centrus lankė net 8.4 procentų daugiau vaikų nei 2015 metais: 2015 metais vaikų dienų centrus pagal patvirtintą 2015 m. projektų dalyvių sąrašą lankė 6825 vaikai, o pagal patvirtintą 2016 metų projektų dalyvių sąrašą dalyvavo 7400 vaikų. Iš viso 2016 metais vaikų dienos centrai suteikė paslaugas net 7694 vaikams, iš jų nuolat lankė 6 444 (160 vaikų su negalia). Be to, nuo 2016 metų vasaros vaikų dienos centrus galėjo lankyti visi vaikai, kuriems reikalingos nestacionarios dienos priežiūros ir ugdymo paslaugos.

Siekiant sudaryti sąlygas kryptingai vaikų dienos centrų plėtrai ir jų veiklai 2016 metais paskelbtas konkursas naujai įsteigtiems vaikų dienos centrams (Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2016 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. A1-627 „Dėl naujai įsteigtų vaikų dienos centrų veiklos projektų finansavimo 2017-2018 metais atrankos konkurso organizavimo nuostatų patvirtinimo ir projektų vertinimo komisijos sudarymo“), kurie teikia nestacionarias dienos socialines paslaugas ir veiklą vykdo iki vienerių metų. Tikimasi, kad tai paskatins naujų vaikų dienos centrų kūrimąsi, kurių teikiamomis socialinės priežiūros ir ugdymo paslaugomis galės pasinaudoti daugiau vaikų ir jų šeimos narių, o skirtos lėšos sudarys geresnes sąlygas ir didesnes galimybes pradedantiems vaikų dienos centrams vykdyti veiklas.

2016 m. toliau buvo įgyvendinamas Valstybinės smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo nukentėjusiems asmenims 2014–2020 m. programos įgyvendinimo 2014–2016 m. veiksmų planas. 2016 metais buvo atrinkti šeši specializuotos pagalbos centrai, kurie su kitais partneriais visoje Lietuvoje 2016 metais suteikė specializuotą kompleksinę pagalbą gavo 10 485 suaugę asmenys ir 447 vaikai, kurie buvo smurto liudininkai ar patys patyrė smurtą, taip pat gyvenantys aplinkoje, kurioje buvo smurtaujama. (2015 metais – 10,5 tūkst. asmenų). Šiuose centruose pagalbą nukentėjusiems teikia nevyriausybinės organizacijos, o centrų veikla finansuojama valstybės biudžeto lėšomis.

Organizuotas projektų, skirtų akcijai „16 aktyvumo dienų prieš smurtą (2016 m. lapkričio 25 d. – 2016 m. gruodžio 10 d.) vykdyti atrankos konkursas. Finansavimas skirtas 52 projektams.

Siekiant gerinti specialistų kompetenciją, organizuoti specialistų mokymai dirbti komandoje teikiant kompleksinę pagalbą smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims bei vykdant smurto artimoje aplinkoje prevenciją.

Paskelbtas nevyriausybių organizacijų, dirbančių su smurtautojais, projektų atrankos konkursas. Finansavimas skirtas 9 projektams.

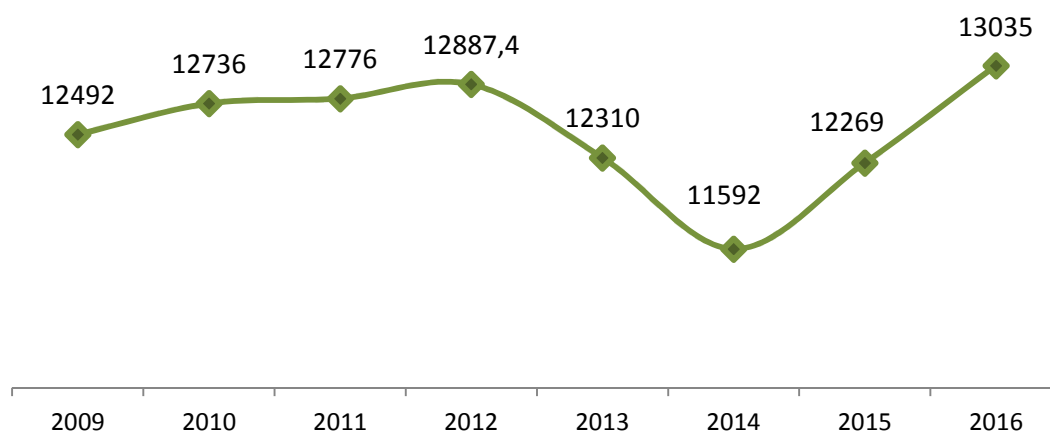
Seniems ir neįgaliems žmonėms

2016 m. pradžioje mūsų šalyje netekto darbingumo pensijos buvo mokamos 249 tūkst. gyventojų, palyginti su 2015 m., šis skaičius šiek tiek sumažėjo. Neįgalumo pensijas gauna apie 48 proc. vyrų ir apie 52 proc. moterų. Neįgalių vaikų skaičius, palyginti su 2015 m., mažėjo ir siekė 14, 8 tūkst.

Neįgaliųjų gyvenimo kokybė bei socialinė integracija užtikrinama tokiomis priemonėmis kaip būsto pritaikymas, tikslinių kompensacijų mokėjimas, neįgaliųjų studentų rėmimas, aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis, tolerancijos skatinimas. Neįgaliųjų integracijai užtikrinti finansuojami socialinės reabilitacijos paslaugų bendruomenėje, asociacijų veiklos rėmimo projektai. Vykdamas projektus, plėtojamas paslaugų neįgaliesiems prieinamumas, didinamas neįgaliųjų savarankiškumas, stiprinamas nevyriausybinių sektoriaus vaidmuo.

Neįgaliųjų socialinės integracijos priemonių įgyvendinimui 2016 m. skirta ir panaudota 13035 tūkst. Eur, t. y. 6 proc. daugiau lėšų nei 2015 metais.

10 pav. Neįgaliųjų socialinės integracijos priemonėms įgyvendinti 2009–2016 m. panaudotų lėšų palyginimas (tūkst. Eur)

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys

Asmenų su negalia užimtumas yra vienas iš pagrindinių neįgaliųjų integracijos į visuomenę rodiklis. Tinkama neįgaliųjų užimtumo problemų sprendimo prielaida – nuolatinė, aktyvi, integrali veikla visų suinteresuotų valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų bei nevyriausybinių organizacijų.

Neįgaliųjų įsidarbinimo galimybės didinamos skatinant juos dalyvauti profesinės reabilitacijos programoje. 2016 m. I - IV ketv. profesinės reabilitacijos programoje dalyvavo 1109 asmenys, 67,8 proc. (lyginant su 2015 m. šis rodiklis padidėjo 10 proc. punktų) sėkmingai įsidarbino per 6 mėnesius nuo programos baigimo dienos. Neįgaliųjų poreikiams pritaikyti 447 būstai, t. y. net 30 proc. daugiau nei 2015 m. Poreikis būsto pritaikymui patenkinamas 59 proc. Siekiant palengvinti neįgaliųjų būsto pritaikymo procedūras, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija inicijavo Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo pakeitimo projekto parengimą, kuriuo nustatė, kad sprendimą pritaikyti daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektus neįgaliųjų specialiesiems poreikiams (kai toks pritaikymas finansuojamas ne iš bendrojo naudojimo objektų savininkų lėšų) turi teisę priimti savivaldybės vykdomoji institucija, gavusi buto ir kitų patalpų savininko prašymą dėl būsto pritaikymo neįgaliajam, jeigu toks sprendimas nepriimtas Civilinio kodekso nustatyta tvarka (įstatymas įsigaliojo 2016 m. rugsėjo 1 d.)

Nuo 2016 m. sausio 1 d. įsigaliojo naujai parengtas Būsto pritaikymo neįgaliesiems 2016–2018 metais tvarkos aprašas, patvirtintas 2015 m. rugpjūčio 10 d. Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu Nr. A1-460 „Dėl Būsto pritaikymo neįgaliesiems 2016–2018 metais tvarkos aprašo patvirtinimo”.

Išlaidos būstui pritaikyti dengiamos iš valstybės ir savivaldybės biudžetų dalimis: asmenims, turintiems labai ryškių ir ryškių judėjimo ir apsitarnavimo funkcijų sutrikimų, – ne daugiau kaip 70 procentų (nuo 2017 m. sausio 1 d. – ne daugiau kaip 60 procentų) iš valstybės biudžeto lėšų, ne mažiau kaip 30 procentų (nuo 2017 m. sausio 1 d. – ne mažiau kaip 40 procentų) iš savivaldybės biudžeto lėšų; asmenims, turintiems vidutinių judėjimo ir apsitarnavimo funkcijų sutrikimų, – ne daugiau kaip 50 procentų iš valstybės biudžeto lėšų, ne mažiau kaip 50 procentų iš savivaldybės biudžeto lėšų. Neįgaliųjų poreikiams 2015 m. pritaikyta 310 būstų, 2016 m. planuojama pritaikyti 350 būstų.

Įgyvendinant priemonę „Finansinės pagalbos priemonių neįgaliesiems studentams teikimas“, 2016 m. toliau teikiama finansinė pagalba neįgaliesiems studentams. Vadovaujantis Finansinės pagalbos priemonių teikimo neįgaliesiems, studijuojantiems aukštosiose mokyklose, tvarkos aprašu², lėšos skiriamos aukštosiose mokyklose studijuojantiems neįgaliesiems jų specialiesiems poreikiams tenkinti (mėnesinė 0,5 bazinės socialinio draudimo pensijos dydžio išmoka kas mėnesį) bei studijoms iš dalies apmokėti (vieną kartą per semestrą 3,2 bazinės socialinės išmokos dydžio išmoka). 2015 m. finansinę paramą gavo 1006 neįgalieji studentai, besimokantys aukštosiose mokyklose, 2016 paramą gauna 930 neįgaliųjų studentų, besimokančių aukštosiose mokyklose.

2016 m. pradėtos aktyviai spręsti transporto paslaugų suteikimo neįgaliesiems problemos. Viešojo pirkimo būdu buvo įsigyta ir panaudos pagrindais perduota neįgaliųjų nevyriausybinėms organizacijoms 20 mikroautobusų, pritaikytų neįgaliesiems vežti.

Integrali pagalba

Lietuvoje dar 2013 metais startavo bandomieji integralios pagalbos plėtros projektai 21 savivaldybėje. Programa buvo siekiama kokybiškos integralios pagalbos (socialinės globos ir slaugos) asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims jų namuose, taip pat profesionalios konsultacinės pagalbos šeimoms nariams, kurie patys prižiūri neįgalius, senyvus asmenis, plėtros. Tuo tikslu telkiamos mobilios specialistų komandos, į socialinės pagalbos procesą įtraukiami sveikatos priežiūros specialistai. 2015 metais, pabaigus bandomuosius projektus, buvo atlikti keli moksliniai tyrimai, kurių tyrinėjimo objektas buvo integrali pagalba.

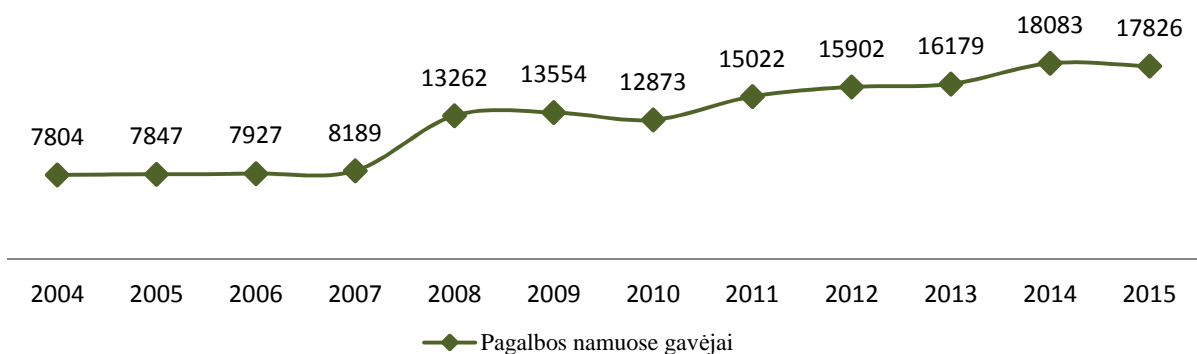
Visų tyrimų išvadose buvo rekomenduojama programą tęsti ir plėsti visose šalies savivaldybėse. Todėl 2015 m. viduryje buvo patvirtintas naujas Integralios pagalbos plėtros veiksmų planas, pagal kurį integralios pagalbos prieinamumą numatyta užtikrinti visose Lietuvos savivaldybėse (išskyrus Neringos m.).

Vadovaujantis minėtu planu Integralios pagalbos tikslas – sukurti ir plėtoti kokybišką integralią pagalbą (socialinės globos ir slaugos) namuose neįgaliesiems vaikams, darbingo amžiaus neįgaliesiems asmenims, senyvo amžiaus asmenims ir konsultacinę pagalbą šeimoms nariams, prižiūrintiems neįgalius vaikus, darbingo amžiaus neįgalius asmenis, senyvo amžiaus asmenis. 2016

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. rugpjūčio 29 d. nutarimas Nr. 831 „Dėl Finansinės pagalbos priemonių teikimo neįgaliesiems, studijuojantiems aukštosiose mokyklose, tvarkos aprašo patvirtinimo“.

metų pradžioje intensyviai dirbta su savivaldybėmis, kurios naujai norėjo pradėti teikti integralios pagalbos paslaugas savo savivaldybės gyventojams, 2016 m. I ketv. patvirtinti valstybės projektų sąrašai, 2016 m. II-III ketv. pasirašytos visos projektų sutartys. Per 2016 metus 25 savivaldybėse jau buvo pradėtas projektų įgyvendinimas. Plano įgyvendinimui 2016–2019 m. laikotarpiu skirta beveik 16,4 mln. Eur Europos socialinio fondo lėšų. 2016 metų I pusmetyje savivaldybės analizavo integralios pagalbos paslaugų poreikius, tikslines grupes, vykdė integralios pagalbos teikėjų ir partnerių paiešką. 2016 m. III ketv. visos savivaldybės pasiruošė projektų įgyvendinimui, 25 savivaldybės jau pradėjo teikti paslaugas, t. y. integralią pagalbą jau gavo šiek tiek daugiau nei 1,1 tūkst. neįgaliųjų ar senyvo amžiaus asmenų, konsultacinę pagalbą – beveik 300 šeimos narių. Įdarbinta apie 430 slaugos ir reabilitacijos specialistų. Kaip pagrindinį iššūkį būtų galima išskirti tai, kad norint tęsti ilgalaikės slaugos ir globos poreikių turinčių asmenų poreikių patenkinimą, pasibaigus ES lėšomis finansuojamiems integralios pagalbos projektams, būtina surasti naujus pastovius finansavimo šaltinius slaugos paslaugoms užtikrinti. Planuojama, kad iki 2019 m. integralią pagalbą bus gavę beveik 4 tūkst. neįgaliųjų ar senyvo amžiaus asmenų ir jų artimųjų.

11 pav. Pagalbos namuose gavėjų skaičius asm. 2004–2015 metais

Lietuvos statistikos departamento duomenys

Darbo su šeimomis stiprinimas

Analizuojant pagalbos teikimo šeimoms praktiką savivaldybėse ir išskylančius sunkumus, paaiškėjo, kad būtina stiprinti tarnybų ir specialistų bendradarbiavimą, todėl Socialinės apsaugos ir darbo, Sveikatos apsaugos, Švietimo ir mokslo bei Vidaus reikalų ministrų 2016 m. liepos 14 d. bendru įsakymu Nr. A1-362/V-936/V-646/1V-495 „Dėl Bendro darbo su šeimomis tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Bendro darbo su šeimomis tvarkos aprašas, kuriuo siekiama užtikrinti koordinuotą socialinės paramos, švietimo, sveikatos priežiūros paslaugų, bendruomeninės bei teisėsaugos pagalbos teikimą šeimoms savivaldybėse, siekiant stiprinti šeimų atsakomybę, gebėjimus ir galimybes savarankiškai spręsti savo šeimos problemas bei padėti įveikti socialinę atskirtį.

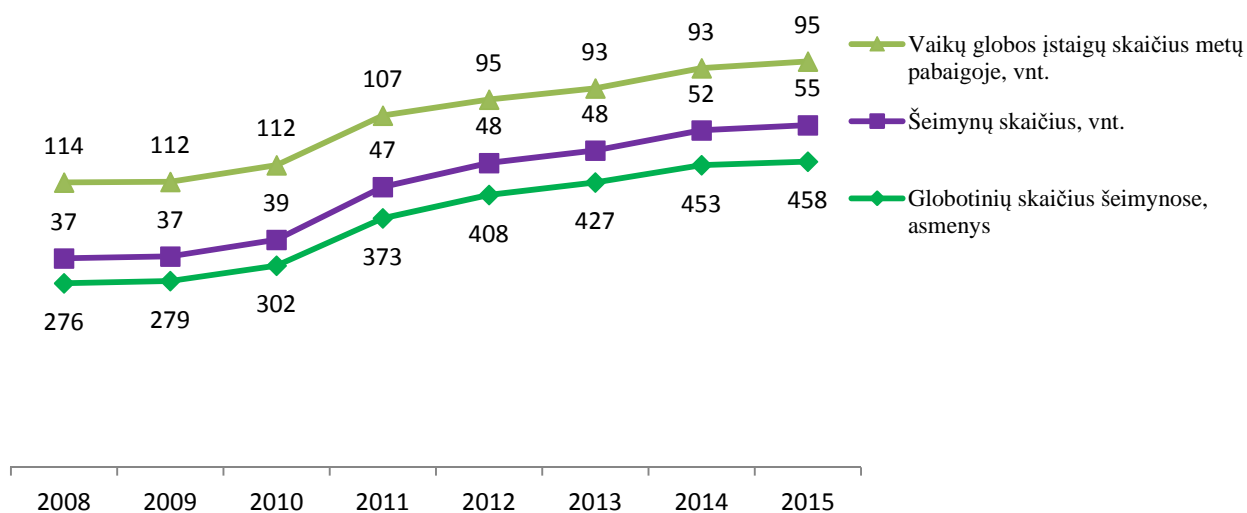
Taip pat nuo 2016 m. kovo mėnesio socialiniams darbuotojams, teikiantiems socialinę priežiūrą socialinės rizikos šeimoms, supervizijoms ir iš dalies profesinei kompetencijos tobulinimui yra skiriamos lėšos iš specialių tikslinių dotacijų. Tam skiriama apie 2,5 proc. nuo šių socialinių darbuotojų darbo užmokesčiui skirtų lėšų.

Institucinės globos pertvarka

Siekiant sukurti kompleksiskai teikiamų paslaugų sistemą, kuri sudarytų galimybes kiekvienam vaikui, neįgaliajam ar jo šeimai gauti individualias pagal poreikius paslaugas ir reikiamą pagalbą bendruomenėje, vykdoma institucinės globos pertvarka.

Tęsiant 2014 metais pradėtus perėjimo nuo institucinės globos prie bendruomenėje ir šeimoje teikiamų paslaugų veiksmus, numatytus Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams 2014 - 2020 metų veiksmų plane, 2015 m. pabaigoje pradėtas įgyvendinti projektas „Tvaraus perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų sistemos sąlygų sukūrimas Lietuvoje“ ir pradėtos vykdyti pirmosios projekto veiklos finansuojamos iš Europos socialinio fondo lėšų (projekto vykdytojas – Valstybinė vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie SADM kartu su Neįgaliųjų reikalų departamentu prie SADM).

12 pav. Vaikų globos įstaigų, šeimynų, globotinių skaičius šeimynose pokytis 2008–2015 metais

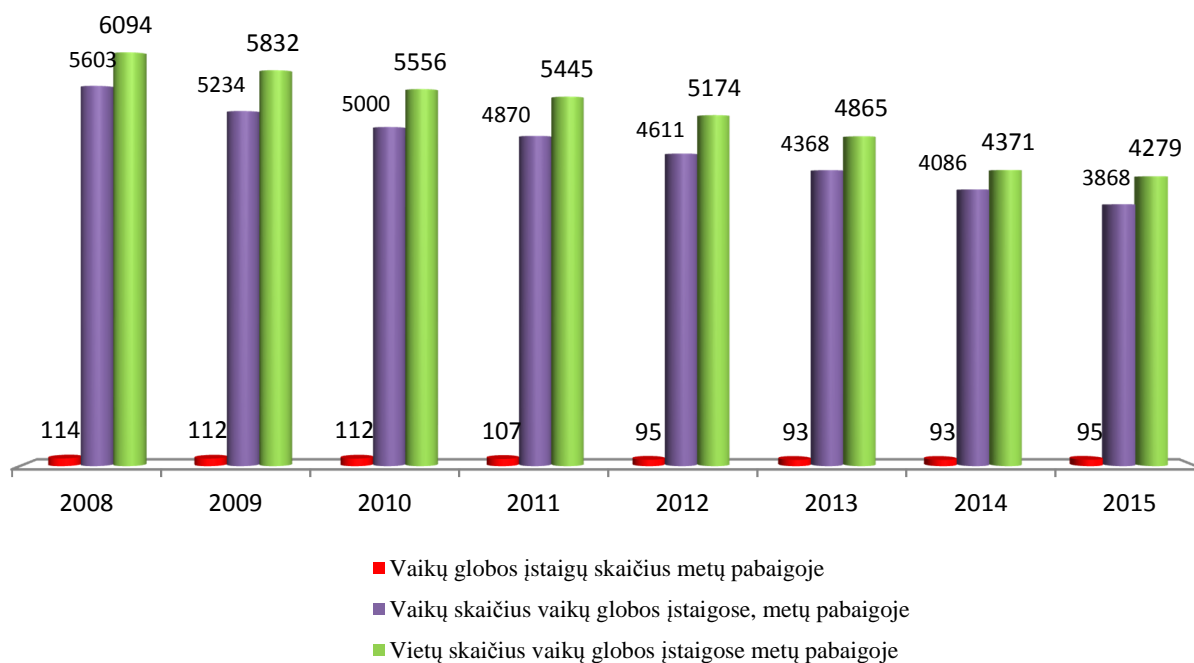
Lietuvos statistikos departamento duomenys

Įgyvendinant projektą, 2016 m. buvo vykdomi institucinės globos pertvarkos I etapo paruošiamieji darbai: pertvarkomose socialinės globos namuose atlikti darbuotojų kompetencijos ir motyvacijos vertinimai; vykdyti viešieji pirkimai naujų paslaugų formų metodikoms įsigyti, organizuoti nacionaliniai ir regioniniai seminarai, modeliuojant kompleksiskai teikiamų bendruomeninių paslaugų sistemą pertvarkos kontekste. Parengta Integruotos komunikacijos su visuomene strategija, skirta su institucinės globos pertvarka susijusių neigiamų nuostatų keitimu, pozityvaus požiūrio į įvaikinimą ir globą, neįgalius asmenis plėtojimu ir kt.

Šalies mastu 2015–2016 m. pradėta vykdyti ir bendruomeninių paslaugų plėtra, naudą jau yra gavę 79 asmenys. Iki 2020 m. bus pertvarkytos 26 bandomosios socialinės globos įstaigos, iš jų 11 vaikų globos namų, 3 vaikų ir jaunimo su negalia socialinės globos namai, 7 stacionarios socialinės globos įstaigų suaugusiems neįgaliesiems, 5 sutrikusio vystymosi namai. Institucinės globos pertvarką numatoma vykdyti visuose Lietuvos regionuose.

Tikimasi, kad ši pertvarka 32 procentais sumažins vaikų, per metus apgyvendinamų globos institucijose skaičių; 7 procentais padidės neįgaliųjų, gaunančių bendruomenines paslaugas dalis; 40 procentų sumažės neįgalių suaugusių asmenų, patenkančių į institucinę globą; 3 kartus padidės socialinių paslaugų įstaigų, organizuojančių bei teikiančių paslaugas bendruomenėje, darbuotojų, tobulinusių kvalifikaciją, skaičius.

13 pav. Vaikų globos įstaigų, vietų ir vaikų skaičiaus globos įstaigose pokytis 2008–2015 m.

Lietuvos statistikos departamento duomenys

II. SOCIALINĖS ĮTRAUKTIES DIDINIMO 2014–2020 M. VEIKSMŲ PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS 2016 M.

Socialinės įtraukties didinimo veiksmų planą koordinuojanti institucija – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – SADM).

Dalyvaujančios institucijos (asignavimų valdytojai): Sveikatos apsaugos ministerija (toliau – SAM), Švietimo ir mokslo ministerija (toliau – ŠMM), Kultūros ministerija (toliau – KM), Ūkio ministerija (toliau – ŪM), Vidaus reikalų ministerija (toliau – VRM), Žemės ūkio ministerija (toliau – ŽŪM), Aplinkos ministerija (toliau – AM).

Kitos dalyvaujančios institucijos: Lietuvos darbo birža prie SADM (toliau – LDB), Neįgaliųjų reikalų departamentas prie SADM (toliau – NRD), Vaiko teisių apsaugos kontrolierius, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie SADM, nevyriausybinės organizacijos (toliau – NVO), savivaldybės, VĮ Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra, globos institucijos, universitetai, kolegijos.

Tikslinė grupė	Eil. Nr.	Uždaviniai ir priemonės	Panaudotos lėšos eurai, lėšų šaltinis (VB, ES)	Vykdančioji institucija	Įgyvendinimo rezultatai
1 tikslas. Siekti vaiko ir šeimos gerovės, stiprinti ir saugoti visuomenės sveikatą					
	1.1	Sudaryti palankias sąlygas derinti šeimos ir darbo įsipareigojimus ir didinti kompleksiskai teikiamos pagalbos vaikui ir šeimai aprėptį		–	
Šeima / darbingo amžiaus asmenys	1.1.1	Stiprinti valstybės, savivaldybių ir visuomenės bendradarbiavimą sprendžiant šeimų gerovės užtikrinimo klausimus		SADM	
	1.1.2	Parengti ir įgyvendinti programą, numatančią taikyti gerąją ES patirtį ir modelius, priimtinus kiekvienai savivaldybei atskirai, sprendžiant šeimos ir darbo santykių derinimo problemas		SADM, ŠMM, savivaldybės, NVO	Priemonė įgyvendinama nuo 2017 m.

	1.1.3	Įgyvendinti ir prirėikus tikslinti Mokyklų aprūpinimo geltonaisiais autobusais 2013–2017 metų programą	1 699 003 (VB)	ŠMM	<p>1. Patvirtinti geltonųjų mokyklinių autobusų skirstymo kriterijai 2016 metams .</p> <p>2. 2016 m. vasario mėn. atlikta apklausa dėl savivaldybių poreikio geltoniesiems autobusams.</p> <p>3. 2016 m. vasario 12 d. paskelbtas konkursas geltoniesiems autobusams pirkti.</p> <p>4. 2016 m. balandžio mėn. nupirkti ir 37 savivaldybėms paskirstyti 47 geltonieji autobusai: 39 autobusai skirti pakeisti netinkamus naudoti; 8 – mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, vežioti.</p> <p>5. 2016 m. įgyvendinant ES lėšomis finansuojamą projektą „Tikslinių transporto priemonių įsigijimas“ nupirkti dar 35 mokykliniai autobusai, iš jų 14 autobusiukų skirta priešmokyklinio amžiaus vaikų vežiojimui.</p> <p>6. Per 2016 m. iš viso nupirkti ir mokykloms perduoti 82 geltonieji autobusai. Per visą mokyklų aprūpinimo geltonaisiais autobusais laikotarpį (2000–2016 m.) mokykloms nupirkta 821 geltonasis autobusas. 54 savivaldybėse, kurių mokykloms 2016 m. buvo skirti geltonieji autobusai, geltonaisiais autobusais pavežamų mokinių dalis padidėjo nuo 31 proc. iki 33 proc. Savivaldybėse geltonaisiais autobusais pavežamų priešmokyklinio ugdymo mokinių dalis išaugo nuo 47 proc. iki 53 proc.</p> <p>7. Patvirtinus Mokinių vežimo mokykliniu autobusu aprašą, nuo rugsėjo 1 d. griežčiau reglamentuojamas mokinių vežimas. Naujame dokumente nustatyta, kaip sudaryti saugų ir patogų maršrutą, numatyti saugias vietas sustoti, kad vaikams nereikėtų pereiti kelio, už ką konkrečiai atsakingas mokyklos savininkas, vadovas, mokyklinio autobuso vairuotojas. Nustatyta, kad kelionių maršrutus ir tvarkaraščius privalo turėti mokiniai ir jų tėvai.</p> <p>Tolimesni veiksmai-siūlymai:</p> <p>1. 2017 m. I–III ketv. numatoma atlikti savivaldybių apklausą dėl geltonųjų autobusų poreikio 2017 m., paskelbti konkursą jiems pirkti, nupirkti ir paskirstyti mokykloms. Planuojama, kad 2017 m. bus nupirkti 80 geltonųjų autobusų.</p> <p>2. 2017 m. II ketv. numatoma parengti naują Mokyklų aprūpinimo geltonaisiais autobusais 2018–2020 m. programą.</p>
Vaikai	1.1.4	Įteisinti ir įgyvendinti neformalaus ugdymo finansavimo principą „pinigai kiekvienam vaikui“	9 720 000 (VB) 7 284 000 (ES)	ŠMM	<p>Bendra valstybės lėšų neformaliai vaikų švietimui finansuoti suma 2016 m. padidinta 197 proc. (nuo 3,27 mln. Eur 2015 m. iki 9,72 mln. Eur 2016 m.). Patvirtintas Neformaliojo vaikų švietimo lėšų skyrimo ir panaudojimo tvarkos aprašas. Tuomet lėšos, skirtos finansuoti vaikų neformalų švietimą I ketv., paskirstytos savivaldybėms. Nuo balandžio 1 d. neformalusis vaikų švietimas finansuojamas ES lėšomis, II–IV ketv. jam skirta 7 284 mln. ES lėšų. Registruota 32 proc. daugiau neformaliojo vaikų švietimo teikėjų nei 2015 m. (2015 m. buvo registruota 900 teikėjų, 2016 m. – 1 264 švietimo teikėjai), kurie iš viso vykdo 2 861 programas (tai 28 proc. daugiau nei 2015 m.). Neformaliojo švietimo krepšeliu 2016 m. naudojasi 82 tūkst. mokinių, tai 24 tūkst. arba 29 procentais daugiau nei 2015 m. (58 tūkst.).</p> <p>5. Pradėtas vykdyti projektas „Neformaliojo vaikų švietimo paslaugų plėtra“.</p>

					Paskelbta mokyklų, norinčių dalyvauti jame, atranka. Atrinkta 200 šalies mokyklų iš visų šalies regionų. Projekto veiklos bus pradėtos vykdyti 2017 m. vasario mėnesį. Kiekvienai atrinktai mokyklai bus siūloma dalyvauti 6-iose edukacinėse programose, po dvi iš kiekvienos tematinės kategorijos: 2 kultūrinės-menininės krypties, 2 technologijų ir kūrybinių industrijų krypties, gamtinės ir ekologinės krypties. Kiekvienos programos trukmė – viena valanda, dalyvauti programoje vienu metu galės 20–25 mokiniai (skirtingose programose galės dalyvauti skirtingi mokiniai). Mokinių atvežimas iki vietos, kur vykdoma programa, ir parvežimas iki mokyklos bus finansuojama projekto lėšomis.
1.1.5	Įgyvendinti Vaikų ir jaunimo socializacijos 2014–2016 metų veiksmų planą, apimantį vasaros poilsio organizavimą, vaikų užimtumą kitų atostogų metu, socializacijos centrų pertvarką ir kitas veiklas	776 187 (VB) 300 000 (ES)	ŠMM, SADM, SAM	<p>1. Įgyvendinant projektą „Vaikų socializacijos centrų infrastruktūros modernizavimas“, įvertintos ugdymosi sąlygos visuose 6-iose vaikų socializacijos centruose, numatyta modernizuoti 3 vaikų socializacijos centrų infrastruktūrą. Parengtas ES paramos projekto „Socializacijos centrų infrastruktūros modernizavimas“ investicijų projektas ir projektinis pasiūlymas. Projektas įtrauktas į iš ES fondų lėšų siūlomų bendrai finansuoti valstybės projektų sąrašą. Projekto paraiška šiuo metu vertinama.</p> <p>2. Priimtas Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymas, kurį įgyvendinant: sumažės vaikų, patenkančių į socializacijos centrus, už mokyklos nelankymą vaikai nebus siunčiami į socializacijos centrus, įteisinta vaikų socializacijos centrų specializacija (pavyzdžiui, pagal amžių, lytį, sveikatos būklę), numatyta daugiau vaiko minimalios priežiūros priemonių (pavyzdžiui, taikinamasis tarpininkavimas, gydymas nuo priklausomybių, dalyvavimas bendruomenei naudingoje veikloje ir kt.), numatytos pagalbos priemonės tėvams (pavyzdžiui, psichologo konsultacijos, dalyvavimas psichoterapijos, tėvystės įgūdžių ir kt. programose), savivaldybės vaiko gerovės komisijos kasmet rengs metinį veiklos planą, vertins jo įgyvendinimą ir planuos veiksmus problemoms spręsti.</p> <p>3. 2016 m. dar 76 mokyklos pradėjo vykdyti „Olweus“ patyčių prevencijos programą. 72 iš šių mokyklų veikia „Olweus“ programos kokybės užtikrinimo sistema. 36 iš šių mokyklų suteiktas „Olweus“ mokyklos vardas.</p> <p>4. Organizuotas profesinių santykių konsultavimas (supervizijos) vaikų socializacijos centrų komandoms, skirtas pagerinti bendradarbiavimą ir veiklos efektyvumą – kiekvienam vaikų socializacijos centrui organizuota po 7 komandines supervizijas. Trijų vaikų socializacijos centrų komandoms organizuoti mokymai taikyti agresijos prevencijos ir valdymo programą, apmokyti 45 specialistai. Siekiant užtikrinti kognityvinės elgesio korekcijos programos „EQUIP“ (terapijos programa asocialaus elgesio problemų turintiems nepilnamečiams) tvarumą ir kokybę, organizuotos ir įvykdytos 3 supervizijos šios programos vykdytojams.</p> <p>5. Per 2016 m. vaikų socializacijos centrų nuostatose 16 proc. sumažintas mokinių, galinčių juose ugdytis, skaičius: nuo 176 iki 148. ŠVIS duomenimis,</p>	

					<p>2016 m. vidutinis mokinių skaičius socializacijos centruose sumažėjo 25,4 proc. (2015 m. juose ugdėsi 118 mokiniai, o 2016 m. – 88).</p> <p>6. Organizuota 114 Lietuvos sportinio ugdymo centrų pirmenybių ir čempionatų varžybos, Lietuvos profesinio mokymo įstaigų mokinių sporto žaidynės, XXIV Baltijos šalių profesinio mokymo įstaigų žaidynės Lietuvoje, Lietuvos mokyklų žaidynės, kuriose mokiniai išbandė 24 sporto šakų zoninėse, tarpzoninėse ir finalinėse varžybose (115 varžybų) ir techninio sporto šakų spartakiada (10 varžybų). Dalyvavo daugiau kaip 200 000 mokinių.</p> <p>7. Per projektą „Moksleiviai į Vyriausybę 2016“, organizuotas 32 asmenų apgyvendinimas, maitinimas ir programos įgyvendinimas.</p> <p>8. Organizuotos saugaus eismo priemonių įgyvendinimas – mokymai saugaus eismo specialistams (mokytojams), atnaujintos mokomosios-metodinės priemonės, organizuota saugaus eismo priemonių įgyvendinimo žinomumo apklausa, mokinių konkursas „Saugokime jaunas gyvybes keliuose“ (dalyvavo daugiau kaip 46 tūkst. mokinių).</p> <p>9. Įgyvendinta tarptautinė Edinburgo hercogo jaunimo apdovanojimo programa Lietuvoje, kurioje dalyvavo 457 mokiniai ir 69 mokytojai (savanoriai). Baigus programą 2016 m., mokiniams įteikti 86 bronzos medaliai ir 14 sidabro medalių.</p> <p>10. Vykdytas Vaikų ir jaunimo socializacijos projektų konkursas, kuriame skirtas finansavimas 32 projektams įgyvendinti, kuriuose dalyvavo daugiau kaip 5 000 mokinių.</p> <p>11. Organizuota UNESCO inicijuojama „Visuotinės veiksmo savaitė 2016“ apie pasaulinius švietimo tikslus ir jų vykdymą 2016–2030 metų laikotarpiu ir Europos Komisijos „Visuotinio švietimo savaitės“ renginiai tema „Veikiame išvien už taikų pasaulį“, kuriuose dalyvavo daugiau kaip 7 tūkst. mokinių ir mokytojų.</p> <p>12. ES lėšomis iš dalies finansuotas 4 598 vaikų dalyvavimas 22 stacionariose stovyklose. 2016 m. valstybės remiamų vaikų kategorija papildyta socialiai remtiniais, iš jų ir vaikais iš gausių šeimų, migrantų, tautinių mažumų ir užsienio lietuvių vaikais. ES SF lėšomis visiems vaikams apmokėta 30 proc. stovyklos kainos, o socialiai remtiniams, gausių šeimų, neįgaliams ir migrantų vaikams padengta 95 proc. kelialapio kainos.</p> <p>13. Švietimo ir mokslo ministerija, siekdama mažinti vaikų skęstamumą, įgyvendino mokymo plaukti programą. 2016 m. šiai veiklai skirta 174 tūkst. Eur. 2016 m. programoje dalyvavo 4200 2–3 klasių moksleivių.</p>
	1.2	Sudaryti palankias sąlygas vaikui augti, stiprinti šeimą, ugdyti tėvų socialinius ir pozityvios tėvystės įgūdžius		-	

Šeima / darbingo amžiaus asmenys	1.2.1	Didinti vaikų dienos centrų skaičių savivaldybėse ir tobulinti jų veiklą, teikiant nestacionarias dienos socialines paslaugas vaikams ir jų šeimoms	3 174 011 (ES)	SADM, savivaldybės, NVO	2016 m. vasario 19 d. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos potvarkiu Nr. A3-30 „Dėl Vaikų dienos centrų veiklos projektų finansavimo 2016 m.“ pakeitimo“ finansavimas skirtas 250 vaikų dienos centrų konkurso būdu atrinktiems projektams. Skirta suma 2016 m. projektams įgyvendinti – 3 174 600 eurų. Vykdam priemonę 2016 metais vaikų dienos centrus lankė 7 694 vaikai, iš jų nuolat lankė 6 444 (160 vaikų su negalia). Iš viso pagal priemonę įgyvendinamuose projektuose pagal patvirtintą 2016 m. projekto dalyvių sąrašą dalyvauja 7 400 vaikų. Nuo 2016 metų vasaros vaikų dienos centrus gali lankyti visi vaikai, kuriems reikalingos nestacionarios dienos priežiūros ir ugdymo paslaugos. (sudaryti individualaus darbo su šeima ir vaiku planai 5 774 vaikams). Kaip numatyta patvirtintose projektų vykdytojų 2016 metų išlaidų sąmatose ir veiklų planuose, panaudota 3 174 011 eurų.
	1.2.2	Organizuoti kompleksinių paslaugų teikimą krizinėse situacijose esantiems tėvams, auginantiems vaikus, ugdant tėvų socialinius ir pozityvios tėvystės įgūdžius ir teikiant prioritetą ankstyvųjų šeimos krizių prevencijai		SADM, ŠMM, savivaldybės, NVO	<p>Priemonė finansuojama pagal 2014–2020 m. ESFI veiksmų programos priemonę „Kompleksinės paslaugos šeimai“. Priemonės tikslas – sudaryti sąlygas šeimai gauti kompleksiskai teikiamas paslaugas, užtikrinant paslaugų prieinamumą ku arčiau šeimos gyvenamosios vietos ir siekiant įgalinti šeimą įveikti iškilusius sunkumus ir krizes bei padėti derinti šeimos ir darbo įsipareigojimus. Remiamos veiklos: paslaugų šeimai organizavimas ir koordinavimas; paslaugų šeimai teikimas (pozityvios tėvystės mokymai; psichosocialinė pagalba; šeimos įgūdžių ugdymas ir sociokultūrinės paslaugos; mediacijos paslaugos; vaikų priežiūros paslaugos; pavėžėjimo paslaugos); potencialios tikslinės grupės informavimas, konsultavimas apie kompleksiskai teikiamas paslaugas šeimai, įtraukimo į paslaugas priemonių vykdymas, tikslinių grupių informavimas apie kitas aktualias savivaldybėje teikiamas paslaugas, vykdomas programos. Planuojama, kad paslaugas šeimai gaus apie 15 tūkst. asmenų.</p> <p>2016 m. II ketv. patvirtinti priemonės įgyvendinimo planas ir projektų finansavimo sąlygų aprašas. 2016 m. III–IV ketv. vyko valstybės projektų planavimas (projektinių pasiūlymų rengimas, darbas su pareiškėjais, konsultavimas, valstybės projektų sąrašų tvirtinimas), paraiškų rengimas, vertinimas, finansavimo skyrimas, sutarčių sudarymas. 2016 m. į valstybės projektų sąrašus įtraukta 18 projektų, iš jų 12-os projektų baigtas vertinimas, skirtas finansavimas ir pasirašytos projektų sutartis. Planuoti asignavimai 2016 m. nepanaudoti dėl užtrukusio valstybės projektų planavimo proceso.</p> <p>2016 metais projektų vykdytojai kompleksines paslaugas suteikė 2 096 asmenims, iš jų: 967 vaikams (46 proc.), 865 mamoms (41 proc.) ir 264 tėvams (13 proc.). Per ataskaitinį laikotarpį 32 projektų vykdytojai pagalbą suteikė 928 krizinėse situacijose esančioms šeimoms.</p> <p>2016 metų ataskaitų duomenimis 2 096 asmenys (vaikai ir mamos bei tėvai, esantys krizinėje situacijoje, kuriems reikalinga kompleksinė pagalba) 2016 metais į projektus vykdančias organizacijas buvo nukreipti įvairiais būdais:</p>

				daugiausiai asmenų atvyko įstaigos ar organizacijos darbuotojų iniciatyva – 752 asmenys, 565 asmenys buvo nukreipti savivaldybių institucijų, 441 asmuo atvyko pats savo noru, 213 asmenų buvo nukreipta nevyriausybinių organizacijų, 21 asmuo buvo perduotas teisėsaugos atstovų ir 104 asmenys kreipėsi kitais būdais (pvz., probacija).
1.2.3	Vykdyti smurto artimoje aplinkoje prevenciją ir teikti pagalbą smurtą patyrusiems asmenims		SADM	<p>Priemonės vykdymo pradžia atidėta 2017 m. Priemonė iš dalies bus finansuojama pagal 2014 - 2020 m. ESFI veiksmų programos priemonę „Smurto artimoje aplinkoje prevencija“. 2016 m. III-IV ketv. rengiamas Valstybinės smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo nukentėjusiems asmenims 2014-2020 m. programos įgyvendinimo 2017-2020 m. veiksmų plano projektas.</p> <p>Specializuotos pagalbos centruose (SPC) per 2016 m. buvo užregistruoti 17 112 smurtą artimoje aplinkoje patyrusių asmenų. Pagalbą gavo 10 485 suaugę asmenys ir 447 vaikai, kurie buvo smurto liudininkai ar patys patyrė smurtą, taip pat gyvenantys aplinkoje, kurioje buvo smurtaujama. 785 asmenys atsisakė pagalbos arba su jais nepavyko susisiekti, taip pat 5316 nukentėjusieji yra vaikai. Buvo sudaryti 11 028 veiksmų ir pagalbos priemonių planai smurtą patyrusiems asmenims. Daugiausiai suteikta informavimo ir konsultavimo pagalba, psichologinė pagalba, pagalba tarpininkaujant įvairiose institucijose.</p> <p>Įgyvendinant akciją „16 aktyvumo dienų prieš smurtą“ (2016 m. lapkričio 25 d. – 2016 m. gruodžio 10 d.) buvo vykdoma socialinės reklamos kampanija, kuria visuomenė buvo informuojama apie smurto artimoje aplinkoje apraiškas, prevencijos priemones ir pagalbą nukentėjusiems nuo smurto. Finansavimas buvo skirtas 52 projektams. Projekto vykdytojai organizavo apskritojo stalo diskusijas, individualias ir grupines konsultacijas, konferencijas, susitikimus, seminarus, mokymus, paskaitas. Šių renginių metu buvo analizuojamos konkrečios situacijos, susijusios su smurtu artimoje aplinkoje, ieškoma problemų sprendimo būdų. Projektą vykdytojai taip pat vykdė prevencinę smurto artimoje aplinkoje veiklą – organizavo piešinių ir nuotraukų parodas, filmų peržiūras, rodė spektaklius, rengė atvirų durų dienas, baltų kaspinėlių prisegimo akcijas, išvykas, ekskursijas, pėsčiųjų žygį „16 km už moteris“. Aktyviai vykdė specializuotos pagalbos centrų (SPC) žemėlapių ir gerosios praktikos istorijų viešinimą, taip pat bendradarbiavo su kitomis organizacijomis. Prevencinių renginių, socialinių akcijų metu platino skrajutes, lankstinukus, plakatus, viešino projektus platindami spaudinius, dalyvavo reportažuose per televiziją, radijo laidose. Internetinėse svetainėse ir socialiniuose tinkluose talpino informacinius pranešimus, straipsnius, vaizdinę medžiagą ir kt.</p> <p>Paskelbtas nevyriausybinių organizacijų, dirbančių su smurtautojais, projektų atrankos konkursas. Finansavimas skirtas 9 projektams. Darbas vyko su 460 smurtavusiais artimoje aplinkoje asmenimis (440 vyrais ir 20 moterų).</p> <p>Organizuoti specialistų mokymai dirbti komandoje teikiant kompleksinę pagalbą</p>

					smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims bei vykdant smurto artimoje aplinkoje prevenciją. Mokymais buvo siekiama pagilinti žinias smurto artimoje aplinkoje prevencijos srityje, ypatingai formuojant koordinuotą institucijų bendradarbiavimą, siekiant veiksmingai mažinti smurto šeimoje paplitimą. Mokymai skirti prokurorams, tyrėjams, savivaldybių vaiko teisių apsaugos skyrių specialistams, specializuotų pagalbos centrų darbuotojams, nevyriausybinių organizacijų darbuotojams, socialiniams darbuotojams, psichologams, socialiniams pedagogams, medikams, policijos pareigūnams. Mokymuose dalyvavo Alytaus, Marijampolės ir Tauragės apskričių 130 asmenų.
	1.2.4	Plėtoti socialinį darbą su globojamo (rūpinamo) vaiko tėvais, siekiant sudaryti sąlygas vaikui grįžti į šeimą, didinant socialinių darbuotojų, dirbančių su šeimomis, skaičių seniūnijose	–	SADM, savivaldybės	Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2016 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. A1-108 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. liepos 13 d. įsakymo Nr. A1-193 „Dėl specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams lėšų apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“ numatyta, kad vienam socialiniam darbuotojui, dirbančiam su socialinės rizikos šeimomis, turi tekti ne daugiau kaip 10 šeimų. Todėl nuo 2017 m. savivaldybėse skiriamos VB lėšos papildomų 327 pareigybių išlaikymui. Iš viso savivaldybėms skiriama VB lėšų 1093 socialinių darbuotojų pareigybių darbo užmokesčiams, socialinio draudimo įmokoms, supervizijoms ir profesinės kompetencijos tobulinimui.
Vaikai	1.2.5	Organizuoti globėjų (rūpintojų) ir tėvių paieškos, rengimo, atrankos, konsultavimo ir pagalbos jiems teikimo paslaugas kartu su vaikų globos institucijomis ir NVO, dirbančiomis su globojamais vaikais		SADM, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie SADM, savivaldybės, globos institucijos	2016 m. vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. gruodžio 15 d. priimtu Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 18 straipsnio pakeitimo įstatymu (2015-12-15 Nr. XII-2193) kuriuo užtikrinama globėjų (rūpintojų) ir tėvių paieška, rengimas, atranka, konsultavimas ir pagalba vaikams globojančioms šeimoms, globėjams (rūpintojams), tėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti asmenims savivaldybėse. 2016 m. pagal GIMK (Globėjų (rūpintojų) ir tėvių mokymas, konsultavimas) programą atestuotų socialinių darbuotojų suteiktos paslaugos: Sudarytos 103 įvadinio mokymų grupės; įvadinio mokymus pagal GIMK programą lankė 866 asmenys / 589 šeimos; tęstinius mokymus pagal GIMK programą, savitarpio paramos grupes lankė bei kitas paslaugas gavo 1648 asmenys / 1242 šeimos; būsimų ir esamų globėjų (rūpintojų) ir įvaikintųjų šeimoms suteiktos 6564 konsultacijos (individuali pagalba asmeniui), 6726 informavimo (bendro pobūdžio informacijos suteikimas) paslaugos bei 364 tarpininkavimo paslaugos.
	1.2.6	Įdiegti socialinių globėjų sistemą ir plėtoti kitas pagalbos formas globėjų ir tėvių šeimai	308 000* (ES)	SADM, savivaldybės	* <i>(kartu su kitomis pertvarkos priemonėmis: 1.2.7, 4.2.1, 4.3.1 – 4.3.4)</i> Priemonė finansuojama pagal 2014-2020 m. ESFI veiksmų programos priemonę „Institucinės globos pertvarka“. Visi teisės aktai patvirtinti ir projekto sutartis pasirašyta 2015 m. Vykdomas I-ojo etapo projektas (2015 m. pabaiga – 2018 m. I ketv.). Projekto vykdytojas – Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba. Atlikti šie darbai: 1. Parengtos trys globos įstaigose gyvenančių tikslinių grupių atstovų

				<p>individualių poreikių nustatymo ir individualių planų sudarymo metodikos: Vaikų, netekusių tėvų globos; Suaugusių, turinčių proto ir (ar) psichikos negalią; Vaikų, turinčių proto ir (ar) psichikos negalią.</p> <p>2. Parengta darbuotojų motyvacijos ir kompetencijos vertinimo metodika.</p> <p>3. Globėjų ir tėvų mokymo ir konsultavimo specialistų parengimas darbui su ketinančiais globoti artimaisiais giminaičiais. Parengta Artimųjų giminaičių rengimo vaiko globai programa (Mokytojo knyga ir Dalyvio knyga). Apmokytas 61 atestuotas socialinis darbuotojas.</p> <p>4. Įvyko institucinės globos pertvarkos klasterio kūrimo apskrito stalo diskusijos visuose Lietuvos regionuose, steigiamoji nacionalinė konferencija, 6 Nacionaliniai ir regioniniai seminarai, skirti institucinės globos pertvarkos klasterio dalyviams.</p> <p>5. Sukurta internetinė svetainė www.pertvarka.lt, vykdomas viešinimas (12 socialinės reklaminės akcijų visuomeniniuose renginiuose, socialinė reklama viešajame transporte), sukurti lankstinukai, plakatai.</p> <p>6. Parengta komunikacijos strategija: „Integruotos komunikacijos su visuomene strategijos, skirtos su institucine globos pertvarka susijusių neigiamų nuostatų keitimui bei pozityviam požiūriui į įvaikinimą ir globą, neįgalius asmenis plėtoti, parengimas“.</p> <p>7. Įvyko 2 mokymai skirti regiono, savivaldybių, vietos bendruomenės lyderiams, dalyvaujantiems institucinės globos pertvarkoje.</p> <p>8. Pasirašyta 1 sutartis dėl laikino atokvėpio paslaugos įstaigoje teikimo Alytaus regione. Vykdomas pakartotinis socialinių paslaugų pirkimas, kitoms 43 dalims.</p> <p>9. Pradėtas Globos įstaigose dirbančių darbuotojų motyvacijos ir kompetencijos vertinimas (2016-08-16).</p> <p>10. Paskelbtas Bandomosios socialinių globėjų veiklos užtikrinimo paslaugų pirkimas</p> <p>11. Paskelbtas Pertvarkomų globos įstaigų pertvarkos planų rengimo ekspertinio ir metodinio konsultavimo bei stebėsenos paslaugų techninė specifikacijos projektas.</p> <p>12. Paskelbtas Pertvarkai atrinktų bandomųjų socialinės globos įstaigų gyventojų individualių poreikių vertinimo ir kiekvieno įvertinto tikslinių grupių atstovo individualaus plano sudarymo paslaugų pirkimo techninės specifikacijos projektas.</p> <p>Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, įgyvendindama perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams 2014–2020 metų veiksmų planą (toliau – Planas) ir įvertindama iniciatyvas savivaldybėse organizuoti socialinių globėjų (profesionalių globėjų) paslaugas, pateikė informaciją /</p>
--	--	--	--	--

					<p>rekomendacijas dėl šių paslaugų organizavimo ir teikimo savivaldybėse. Šiose rekomendacijose siūloma sprendžiant tėvų globos netekusių vaikų, ypač vaikų iki 3 metų, globos nustatymo ir apgyvendinimo klausimą savivaldybėse, bendradarbiauti su nevyriausybinėmis organizacijomis, dirbančiomis vaiko globos (rūpybos) šeimoje srityje, organizuoti socialinių globėjų veiklą savivaldybėse. Socialinių globėjų veiklos gali būti organizuojamos keliomis formomis: pirma – kai vaikui skubiai reikalinga globa (rūpyba) trumpam laikui bet kuriuo paros metu, antra – laikinoji globa (rūpyba) iki metų laiko, o trečia – atokvėpio paslauga globėjams (rūpintojams), kurie dėl ypatingų aplinkybių kurį laiką negali globoti vaiko (dėl ligos, pervargimo ir pan.). Atsižvelgiant į tai, kad vaiko globos (rūpybos) procesą savivaldybėje koordinuoja Vaiko teisių apsaugos skyrius, o socialines paslaugas – savivaldybės struktūrinis padalinys, atsakingas už socialinių paslaugų teikimą, siūloma, kad, užtikrinant socialinių globėjų veiklą, būtinas glaudus bendradarbiavimas tarp minėtų skyrių ir įstaigų bei visapusiškas šio proceso organizavimo koordinavimas. Siekiant užtikrinti socialinių globėjų veiklos organizavimą savivaldybėje, tikslinga tai daryti pasitelkiant Globėjų centro modelį. Globėjų centras – socialinių paslaugų įstaiga ar nevyriausybinė organizacija, teikianti socialines paslaugas globėjams ir turinti teisę teikti socialinę globą vaikams, likusiems be tėvų globos (turinti licenciją teikti socialinės globos paslaugą), bei turinti kompetencijas globėjų ir įtėvių konsultavimo bei mokymo srityje (arba dirba su partneriais) – organizuodamas socialinių globėjų veiklą.</p> <p>Įgyvendinant Planą ir vykdant projektą „Tvaraus perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų sistemos sąlygų sukūrimas Lietuvoje“, 2017 m. bus pradėti vykdyti projektai, pagal kuriuos bus organizuojamos socialinių globėjų paslaugos regionuose, finansuojant šias paslaugas Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis.</p>
1.2.7	Ugdyti globojamų (rūpinamų) vaikų socialinius įgūdžius, teikiant palydėjimo į savarankišką gyvenimą paslaugą	308 000* (ES)	SADM, savivaldybės, NVO	<p>* (priemonės finansavimo prašymas pateiktas prie 1.2.6 priemonės)</p> <p>Įgyvendinant Planą ir vykdant projektą „Tvaraus perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų sistemos sąlygų sukūrimas Lietuvoje“ organizuojamas palydimosios globos paslaugų teikiamas 16-18 metų jaunuoliams, augantiems vaikų globos institucijose, šeimose, patiriančiose įvairias rizikas, krizes. Šios paslaugos teikiamos visuose šalies regionuose.</p>	
1.2.8	Diegti bendrojo ugdymo, ikimokyklinio ugdymo, priešmokyklinio ugdymo modelius, atnaujintą ugdymo turinį	110 000 (VB)	ŠMM	<p>1. 2016 m. birželio 16 d. Stebėsenos komitete buvo patvirtinti bendrojo ugdymo mokyklų ir ikimokyklinio ugdymo įstaigų pažangos skatinimo projektų konkurso kriterijai. Nutarta, kad konkurso būdu bus atrinktos tos veiklą tobulinti siekiančios bendrojo ugdymo mokyklos ir ikimokyklinio ugdymo įstaigos, kurių projektai labiausiai prisidės prie ugdymosi pasiekimų gerinimo. Konkurso dalyviai turės pasirinkti vieną iš remiamų veiklų: ugdymo modelių, virtualių aplinkų diegimo arba bendruomenės telkimo pažangos darbams.</p>	

				<p>2. Patvirtintos bendros visoms Lietuvos mokykloms pradinio ugdymo lietuvių kalbos ir pagrindinio ugdymo lietuvių kalbos ir literatūros bendrosios programos, kurios pakeitė 2008 m. patvirtintas lietuvių gimtosios kalbos ir lietuvių valstybinės kalbos pradinio ir pagrindinio ugdymo programas. Nuo 2016 m. rugsėjo 1 d. naujos programos pradėtos įgyvendinti visose 5, 7 ir 9-ose klasėse, 1 ir 3-iose klasėse – tose mokyklose, kurios buvo pasirengusios. Nuo 2017 m. rugsėjo mėn. naujos programos bus įgyvendinamos visose 1–10 klasėse.</p> <p>3. Pasirengimui įgyvendinti naujas programas parengta metodinė priemonė mokytojams, kaip stiprinti skaitymo pasiekimus 3–4 klasėse, mokyti lietuvių kalbos tautinių mažumų mokyklose 1–2 klasėse, dalis privalomų kūrinių 5–10 klasėms įtraukta į mokymosi šaltinių bazę www.saltiniai.info, tautinių mažumų mokyklos aprūpintos 1 metodine priemone mokytojams, mokantiems lietuvių kalbos 3–4 kl., parengtas lietuvių kalbos ugdymo vadovėlio (elementoriaus) projektas 1 kl. (mokiniam, besimokantiems tautinių mažumų mokyklose), skaitinių rinkiniai 1–4 kl. (el. variantas), siekiant gerinti priešmokyklinio amžiaus vaikų komunikacinius gebėjimus parengtos metodinės rekomendacijos pedagogams „Nuostabūs ženklių ir prasmių pasaulis“. Parengti ir anglų, lenkų ir rusų kalbomis išleisti leidiniai tėvams, augintiems 3–6 metų vaikus, dėl antrosios – lietuvių kalbos mokymosi ankstyvajame amžiuje. Parengti raštingumo bei skaitymo užduočių komplektai 5–10 klasėms. Naujos programos įgyvendinimui parengti ilgalaikiai planai su nuorodomis į elektroninius literatūros šaltinius, vaizdo, garso ir metodinę medžiagą. Atnaujinti vadovėlių vertinimo kriterijai, pagal kuriuos vertinami visi nauji vadovėliai. Taip pat tęsiamas nuotolinis lituanistų mokymas MOODLE virtualioje aplinkoje (mokosi daugiau kaip 1 200 mokytojų), organizuotos viešosios konsultacijos ir mokymai, skirti visiems lietuvių kalbos mokytojams, dirbantiems 5–10 klasėse (dalyvavo apie 1 000 mokytojų).</p> <p>4. Lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzamino vertintojams ir visiems mokytojams, dirbantiems 11–12 klasėse surengti 2 dienų mokymai, skirti rašinio vertinimo ugdymo procese ir per egzaminą, kad visi mokytojai gebėtų vertinti vienodai mokinių darbus (dalyvavo 600 mokytojų). Rašinio vertinimo standartizavimui rengtas metų trukmės modulis nuotolinio mokymosi aplinkoje MOODLE.</p> <p>5. Parengtos rekomendacijos dėl atnaujintos pradinio ir pagrindinio ugdymo lietuvių kalbos programos pritaikymo įvairių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams. Parengtos pradinio ir pagrindinio ugdymo lietuvių kalbos programos kurtiesiems ir neprigirdintiesiems pagal atnaujintą lietuvių kalbos programą.</p>
1.2.9	Sudaryti sąlygas mokykloms mažinti ankstyvąjį mokinių pasitraukimą iš švietimo sistemos ir didinti		ŠMM	<p>1. Priimtas Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymas, kurį įgyvendinant: sumažės vaikų, patenkančių į socializacijos centrus, už mokyklos nelankymą vaikai nebus siunčiami į socializacijos centrus, įteisinta vaikų socializacijos centrų specializacija (pavyzdžiui, pagal amžių, lytį, sveikatos</p>

		anksti palikusiuju mokykla įtrauktį			<p>būklę), numatyta daugiau vaiko minimalios priežiūros priemonių (pavyzdžiui, taikinamasis tarpininkavimas, gydymas nuo priklausomybių, dalyvavimas bendruomenei naudingoje veikloje ir kt.), numatytos pagalbos priemonės tėvams (pavyzdžiui, psichologo konsultacijos, dalyvavimas psichoterapijos, tėvystės įgūdžių ir kt. programose), savivaldybės vaiko gerovės komisijos kasmet rengs metinį veiklos planą, vertins jo įgyvendinimą ir planuos veiksmus problemoms spręsti.</p> <p>2. Parengtas ir patvirtintas Vaikų socializacijos centro veiklos modelio aprašas. Šis aprašas skirtas pagerinti vaikų socializacijos centruose ugdomiems mokiniams teikiamą kompleksinę pagalbą, atsižvelgiant į individualius vaiko poreikius; ugdymą (-si) organizuoti atsižvelgiant į vaikų mokymosi pasiekimų lygį, galias ir gebėjimus, taikant įvairius ugdymosi modelius; padėti vaikui sėkmingai pasirengti grįžti į jo gyvenamąją aplinką ir toliau tęsti mokymąsi.</p> <p>3. Įgyvendinant projektą „Vaikų socializacijos centrų infrastruktūros modernizavimas“, įvertintos ugdymosi sąlygos visuose 6-ioose vaikų socializacijos centruose, numatyta modernizuoti 3 vaikų socializacijos centrų infrastruktūrą. Parengtas ES paramos projekto „Socializacijos centrų infrastruktūros modernizavimas“ investicijų projektas ir projektinis pasiūlymas. Projektas įtrauktas į iš ES fondų lėšų siūlomų bendrai finansuoti valstybės projektų sąrašą. Projekto paraiška šiuo metu vertinama.</p> <p>4. Parengtos rekomendacijos „Dėl vaiko vidutinės priežiūros priemonės vykdymo plano rengimo ir įgyvendinimo“, kuriose pateikiama vaiko vidutinės priežiūros priemonės vykdymo vaikų socializacijos centre plano pavyzdinė forma, susitarimo su vaiku pavyzdys, forma savaitės įsivertinimui bei vidutinės priežiūros priemonės vykdymo eigos išvados savivaldybės administracijos direktoriui forma.</p> <p>5. Parengti ir priimti Socialinės pedagoginės pagalbos vaikui ir mokiniui tvarkos aprašas ir Mokyklos socialinio pedagogo pavyzdinis pareigybės aprašas, kuriais numatoma, kad socialinis pedagogas teiks pagalbą ne daugiau kaip 400 vaikų ir mokinių, ne mažiau kaip 50 proc. savo darbo laiko skirs darbui su vaikais ir mokiniams, pedagoginių darbuotojų, klasės vadovų konsultavimui, taip pat praplečiami socialinės pedagoginės pagalbos teikimo būdai (atsiranda tarpininkavimo metodas).</p>
--	--	--	--	--	---

	1.2.10	Remti iniciatyvas mažinti ankstyvąjį pasitraukimą iš švietimo sistemos, didinti specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių įtrauktį, kurti saugią mokyklą	10000	ŠMM	<p>Parengtas specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų inkluzinio ugdymo plėtos programos 2017–2020 metų projektas. Parengtos Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos, patvirtintos LRV 2001 m. birželio 27 d. nutarimu Nr. 785 „Dėl Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos patvirtinimo“ diferencijuojant skiriamą priedą specialiesiems ugdymosi poreikiams tenkinti pagal mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių lygį, pataisos.</p> <p>Kaune atidarytas naujo tipo pagalbos centras vaikams, turintiems emocijų ir elgesio sutrikimų – Kauno statybos ir paslaugų mokymo centro Žeimenos skyrius. III–IV ketv. buvo organizuoti mokymai šio centro darbuotojams, kaip dirbti su elgesio ir emocijų sutrikimų turinčiais vaikais ir jų šeimomis. 2016 m. centre ugdėsi 3 vaikai, su kuriais visą parą dirbo 5 socialiniai pedagogai. Žeimenos skyriaus personalas šiuo metu teikia ugdymo ir švietimo pagalbos, konsultavimo, metodinę pagalbą Lietuvos mastu.</p>
	1.3	Stiprinti vaiko teisių apsaugos sistemą – užtikrinti vaiko teisių apsaugą, plėtojant tarpžinybinį švietimo, socialinėje, sveikatos ir kitose srityse dirbančių organizacijų bendradarbiavimą		–	
Vaikai	1.3.1	Plėtoti tarpinstitucinį bendradarbiavimą savivaldybėse teikiant kompleksines paslaugas (socialines, švietimo, sveikatos ir kt.) vaikui	2000 (VB)	SADM, ŠMM, SAM	<p>Parengtos ir priimtos Švietimo įstatymo pataisos, išplečiančios kompleksiskai teikiamą švietimo pagalbą, socialines ir sveikatos priežiūros paslaugas vaikams iki 18 metų (buvo – iki 7 m.) (turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių – iki 21 m.) ir jų tėvams. Pataisose numatyta, kad kiekvienoje savivaldybėje šių priemonių koordinavimą įgyvendins tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinadorius, kuris konsoliduos visus savivaldybės administracijos padalinius ir institucijas sprendžiant konkrečių vaikų gerovės užtikrinimo klausimus.</p> <p>Parengtas ir patvirtintas Vaikų socializacijos centro veiklos modelio aprašas. Šis aprašas skirtas pagerinti vaikų socializacijos centruose udomiems mokiniams teikiamą kompleksinę pagalbą, atsižvelgiant į individualius vaiko poreikius; ugdymą (-si) organizuoti atsižvelgiant į vaikų mokymosi pasiekimų lygį, galias ir gebėjimus, taikant įvairius ugdymosi modelius; padėti vaikui sėkmingai pasiręsti grįžti į jo gyvenamąją aplinką ir toliau tęsti mokymąsi.</p> <p>Įgyvendinant Kompleksiškai teikiamos pagalbos, specialiojo ugdymo mokyklų (centrų) ir vaikų socializacijos centrų veiklos kokybės gerinimo 2015–2017 metų tarpinstitucinį veiksmų planą, 2016 m. parengtas ir patvirtintas Vaikų socializacijos centro veiklos modelio aprašas; priimtas Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymas; parengtas atnaujintų Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros skyrimo ir vykdymo vertinimo rodiklių Švietimo valdymo informacinėje sistemoje projektas; 2016 m. balandžio 13 d.</p>

				<p>švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. V-320 Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centrui pavesta nuo 2017 m. sausio 1 d. vykdyti Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo įgyvendinimo stebėseną.</p> <p>IV ketv. organizuotos viešosios konsultacijos savivaldybių administracijoms, kurių tikslas pristatyti Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros ir Švietimo įstatymų pakeitimo nuostatas, kurios pagrindžia tarpinstitucinio bendradarbiavimo ir kompleksiskai (koordinuotai) teikiamos pagalbos vaikui iki 18 m. (turinčiam didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių – iki 21 m.) ir jo šeimai teikimą, tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriaus vaidmenį savivaldybėje ir aptarti kaip savivaldybės galėtų pasiruošti įgyvendinti praktiškai šias nuostatas. Konsultacijose dalyvavo 56-ių savivaldybių 287 darbuotojai ir specialistai.</p> <p>Socialinės apsaugos ir darbo ministro (toliau – SADM) 2016 m. kovo 10 d. įsakymu Nr. A1-133 patvirtintas Kompleksiškai teikiamų paslaugų šeimai 2016-2020 metų veiksmų planas. Šiame veiksmų plane numatytos veiklos (paslaugos šeimai - vienos ar kelių rūšių paslaugos, skirtos šeimai įgalinti, t. y. šeimai palaikančioms ir pozityvią jos raidą užtikrinančioms socialinėms, psichologinėms, saugumo galimybėms stiprinti) bus finansuojamos pagal 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos priemonę Nr. 08.4.1-ESFA-V-416 „Kompleksinės paslaugos šeimai“, kuriai įgyvendinti skirta daugiau kaip 21,16 mln. eurų Europos Sąjungos (Europos socialinio fondo) ir valstybės biudžeto lėšų. Numatyta, kad projektus vykdys savivaldybės kartu su partneriais.</p> <p>Per ataskaitinį laikotarpį patvirtintas priemonės įgyvendinimo planas ir projektų finansavimo sąlygų aprašas.</p> <p>2016 m. birželio mėn. pradėtos konsultacijos su savivaldybėmis dėl būsimų projektų planavimo, projektinių pasiūlymų rengimo.</p> <p>Sudaryta priemonės „Kompleksinės paslaugos šeimai“ valstybės projektų atrankos komisija.</p> <p>2016 m. rugsėjo 14 d. SADM ministro įsakymu Nr. A1-515 patvirtintas valstybės projektų sąrašas Nr. 08.4.1-ESFA-V-416-01, į kurį įtraukti 8 savivaldybių projektiniai pasiūlymai. Bendrai įgyvendinamoms priemonėms skirta 2 344 419,00 Eur ES struktūrinių fondų lėšų.</p> <p>2016 m. rugsėjo 21 d. SADM ministro įsakymu Nr. A1-527 patvirtintas valstybės projektų sąrašas Nr. 08.4.1-ESFA-V-416-02. Į sąrašą įtraukti 4 savivaldybių projektiniai pasiūlymai. Bendrai įgyvendinamoms priemonėms skirta 1 016 448,00 Eur ES struktūrinių fondų lėšų.</p> <p>2016 m. spalio 24 d. SADM ministro įsakymu Nr. A1-574 patvirtintas valstybės projektų sąrašas Nr. 08.4.1-ESFA-V-416-03. Į sąrašą įtraukti 2 savivaldybių projektiniai pasiūlymai. Bendrai įgyvendinamoms priemonėms skirta 426 972,00</p>
--	--	--	--	--

					<p>Eur ES struktūrinių fondų lėšų. 2016 m. lapkričio 3 d. SADM ministro įsakymu Nr. A1-588 patvirtintas valstybės projektų sąrašas Nr. 08.4.1-ESFA-V-416-04. Į sąrašą įtraukti 2 savivaldybių projektiniai pasiūlymai. Bendrai įgyvendinamoms priemonėms skirta 381 542,00 Eur ES struktūrinių fondų lėšų.</p> <p>2016 m. lapkričio 29 d. SADM ministro įsakymu Nr. A1-635 patvirtintas valstybės projektų sąrašas Nr. 08.4.1-ESFA-V-416-05. Į sąrašą įtraukti 2 savivaldybių projektiniai pasiūlymai. Bendrai įgyvendinamoms priemonėms skirta 328 050,00 Eur ES struktūrinių fondų lėšų.</p> <p>2016 m. sudarytos 8 projektų sutartys, pagal kurias projektams įgyvendinti skirta 1 966 226,1 Eur ES struktūrinių fondų lėšų.</p>
	1.3.2	Vykdyti įgyvendinamų vaiko teisių apsaugos priemonių stebėseną		Tarpžinybinė vaiko gerovės taryba	<p>2016 m. vyko trys Tarpžinybinės vaiko gerovės tarybos, kurią sudaro 20 narių iš skirtingų institucijų ir organizacijų, posėdžiai, kuriuose buvo aptarta perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams 2014-2020 m. veiksmų plano priemonių įgyvendinimas, pagalbos teikimas vaikams nukentėjusiems nuo seksualinio išnaudojimo centre „Užuovėja“ ir tarpžinybinio bendradarbiavimo užtikrinimas teikiant šias paslaugas, ypatingi atvejai susiję su vaikų savižudybėmis, bei vaikų gydymo užtikrinimas, kai tėvai tam priešinasi problematika.</p> <p>Pažymėtina, kad Vaiko gerovės taryba, kaip kolegialus organas inicijuoja aktualius vaiko teisių apsaugos klausimus.</p>
	1.4	Plėtoti socialines, sveikatos ir kitų sričių priemones, mažinančias Lietuvos gyventojų socialinę atskirtį, sveikatos netolygumus ir skurdą		–	
Visos tikslinės grupės	1.4.1	Nustatyti nuo 2014 metų socialinės pašalpos teikimo perdavimą savivaldybių savarankiškajai funkcijai, didinti piniginės socialinės paramos tikslingumą ir veiksmingumą ir tobulinti piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams sistemos teisinį reguliavimą		SADM	Priemonė įgyvendinta
	1.4.2	Plėtoti visuomenės informavimą, švietimą ir mokymą sveikatos išsaugojimo		SAM	2016 m. buvo organizuoti 110 032 renginiai (paskaitos, diskusijos, viktorinos, varžybos, informaciniai pranešimai ir kt.). T. y. 38,4 renginiai 1000 gyventojų, kuriuose dalyvavo 2 583 654 dalyviai, vidutiniškai 24 dalyviai viename

	ir stiprinimo, ligų prevencijos temomis, gerinti bendrą Lietuvos gyventojų sveikatos raštingumą			<p>renginyje (kadangi dalis asmenų dalyvavo keliuose renginiuose, bendras renginiuose dalyvavusių asmenų skaičius yra mažesnis nei aritmetinė renginių dalyvių suma).</p> <p>Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras 2016 m. interneto svetainėje paskelbė 12 informacinių pranešimų, susijusių su visuomenės švietimu reprodukcinės sveikatos klausimais, šiomis temomis (4 pranešimai siekiant informuoti apie žmogaus papildomos virusą ir užsikrėtimo virusu profilaktiką, 2 – apie nėščiųjų skiepimą nuo gripo, 4 - apie lytiškai plintančias infekcijas, 2 - apie Zikos viruso infekcijos keliamą grėsmę nėščiosioms).</p> <p>2016 m. plėtota mokinių visuomenės sveikatos priežiūra, visuomenės sveikatos stiprinimas ir visuomenės sveikatos stebėseną savivaldybėse. Visuomenės sveikatos plėtra savivaldybėse prasidėjo 2006 metais, įsteigus pirmuosius keturis visuomenės sveikatos biurus. 2016 m. gyventojams visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas teikia 45 savivaldybių visuomenės sveikatos biurai. Pagrindinis visuomenės sveikatos biuro veiklos tikslas – rūpintis savivaldybės gyventojų sveikata, vykdyti savivaldybės teritorijoje Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūrą, siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, gerinti gyvenimo kokybę, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas. Nuo 2014 m. įstatymais įtvirtinus visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybės teritorijoje esančiuose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose ugdomų mokinių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas (toliau – mokinių visuomenės sveikatos priežiūra), visuomenės sveikatos stiprinimą, visuomenės sveikatos stebėseną kaip valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) funkcijas, įvyko didelis postūmis.</p>
1.4.3	Plėtoti ligų prevenciją, gerinti profilaktikos ir sveikatinimo paslaugų prieinamumą, skatinti sveiką senėjimą	1 475 074,36 (VB ir Norvegijos finansinė parama)	SAM	<p>2016 m. liepos 13 d. sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-932 patvirtinti nauji privalomojo pirmosios pagalbos, higienos įgūdžių, alkoholio ir narkotikų žalos sveikatai mokymo tvarkos ir mokymo programų aprašai.</p> <p>Skatinant sveiką senėjimą ir didinant vyresniojo amžiaus žmonių sveikatos raštingumą 2016 m. jiems organizuotuose sveikatos ugdymo ir mokymo renginiuose dalyvavo 108893 vyresnio amžiaus žmonės.</p> <p>Siekiant pagerinti sveikatos priežiūros paslaugų teikimo gerinimą ugdymo įstaigose įrengti / atnaujinti bei trūkstamomis priemonėmis aprūpinti 423 sveikatos kabinetai ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigose (13-oje savivaldybių). Įsigyta trūkstama sveikatos kabinetų baldų įranga, informacinių komunikacinių technologijų priemonės bei priemonės, skirtos visuomenės sveikatos rizikos veiksniams bei įstaigos aplinkai įvertinti, sveikos gyvensenos įgūdžiams ugdyti. Darbas su vaikais vyksta sveikesnėje, saugesnėje, estetiškai patrauklesnėje aplinkoje, o informatyvių priemonių pagalba vaikai turi galimybę akivaizdžiai pamatyti žalingų įpročių, nesveikos mitybos, pasyvumo neigiamą</p>

				<p>poveikį organizmui – tai jiems padeda suvokti sveikos gyvensenos naudą, prisideda prie rizikingo elgesio atvejų mažinimo.</p> <p>Valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas vykdo savivaldybių visuomenės sveikatos biurai (toliau – VSB). Šiuo metu visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas vykdo 45 savivaldybių VSB (šalies gyventojų dalis savivaldybėse, kuriose įsteigti VSB sudaro 90 proc.). Pagal bendradarbiavimo sutartis su kitomis savivaldybėmis visuomenės sveikatos priežiūros valstybinės (valstybės perduotas savivaldybėms) funkcijos teikiamos 10 proc. šalies gyventojų.</p> <p>Vykdydamos visuomenės sveikatos stiprinimą savivaldybės įgyvendina priemones ir veiklas, skirtas skatinti žmones saugoti ir stiprinti sveikatą, skatinti sveikiau maitintis ir mankštintis, atsisakyti sveikatai žalingų įpročių, išvengti sužalojimų, mažinti infekcinių ir neinfekcinių ligų ir kitų sveikatos sutrikimų paplitimą, plėtoti visų savivaldybės teritorijoje veikiančių institucijų bendradarbiavimą sveikatos labui. Visuomenės sveikatinimas vykdomas pasitelkiant įvairius informacijos apie sveikatą teikimo, konsultavimo, mokymo, sveikos gyvensenos įgūdžių formavimo metodus.</p> <p>Sveikatos apsaugos ministerija, kartu su Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centru parengė Visuomenės sveikatos stiprinimo vadovą savivaldybėms. Tai pagrindinis metodinis leidinys, skirtas savivaldybių visuomenės sveikatos biurų darbuotojams, siekiant efektyviau įgyvendinti visuomenės sveikatos priežiūros valstybės politiką, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų veiklą, suteikti organizacinių žinių sveikatos stiprinimo specialistams. Vadove pateikti nurodymai savivaldybėms sveikos mitybos ir fizinio aktyvumo skatinimo, sveikos aplinkos kūrimo, sužalojimų profilaktikos, rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencijos, psichikos sveikatos stiprinimo bei užkrečiamųjų ligų prevencijos srityse, teikiant informavimo, mokymo, konsultavimo bei įgūdžių formavimo paslaugas visuomenei.</p> <p>Siekiant skatinti asmens ir visuomenės sveikatos integraciją, priimtas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. rugsėjo 22 d. įsakymas Nr. V-979 „Dėl širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Šiuo įsakymu patvirtinto aprašo tikslas – integruoti pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigų bei savivaldybių visuomenės sveikatos biurų vykdomą sveikatinimo veiklą, efektyviau stiprinti širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupės asmenų sveikatą, supažindinti juos su širdies ir kraujagyslių ligų rizikos veiksniais, sveikos gyvensenos principais, išmokyti keisti gyvenimą, valdyti stresą, pasirinkti sveikatai palankią mitybą bei tinkamą fizinį krūvį ir tuo gerinti gyventojų sveikatą. Vien per pirmuosius 2015 m. virš 800 rizikos grupės asmenų baigė šią sveikatos stiprinimo programą. Nuo 2017 metų tvarkos aprašas bus taikomas ir cukrinio diabeto rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimui.</p>
--	--	--	--	---

				<p>Savivaldybių vykdomoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti skiriama valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija, kuri kasmet sveikatos apsaugos ministro įsakymu paskirstoma savivaldybėms (2014 metais skirta 30,6 mln. Litų, 2015 metais - 9,2 mln. Eur., 2016 m. skirti 9,3 mln. Eur., 2017 metais planuojama skirti 10,6 mln. Eur).</p> <p>Nuo 2016 m. veiklą pradėjo Valstybinis visuomenės sveikatos stiprinimo fondas, kuriam 2016 metais buvo numatyta 1 272 100 eurų. 2016 metų Fondo lėšomis buvo finansuojamos šios projektų sritys:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alkoholio vartojimo prevencija; 2. Visuomenės psichikos sveikata ir savižudybių prevencija; 3. Sveikos gyvensenos ir jos kultūros formavimas. <p>2016 m. spalio 5 d. buvo pasirašytos 36 sutartys su visais pareiškėjais, kuriems Fondo tarybos sprendimu buvo skirtos lėšos. Visų projektų, gavusių 2016 m. Fondo lėšas, santraukos ir vykdytojai, taip pat ir kita su Fondo veikla susijusi informacija viešai skelbiama Sveikatos apsaugos ministerijos interneto svetainėje adresu: http://sam.lrv.lt/lt/darbo-grupes/valstybinis-visuomenes-sveikatos-stiprinimo-fondas</p>
1.4.4	Rengti šviečiamąsias akcijas, skatinti taikyti geriausias (Lietuvos ir ES šalių) patirtį teikiant paramą labiausiai skurstantiems asmenims, atlikti jos analizę ir vykdyti socialinės reklamos kampaniją		NVO	Dėl priemonės įgyvendinimo informacijos iš NVO negauta
1.4.5	Mažinti materialinį nepriteklių patiriančių asmenų skaičių	8 8610 652 (ES) 1 563 644 (VB)	SADM, VĮ Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra, NVO, savivaldybės	<p><i>Projektas „Parama maisto produktams III“.</i></p> <p>2016 m. gruodžio 31 d. baigtas įgyvendinti projektas „Pagalba maisto produktams III“, finansuotas Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo (toliau – Fondas) lėšomis. Projektą įgyvendinimo Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra (toliau – Agentūra) kartu su partneriais – 60 savivaldybių, labdaros ir paramos fondu „Maisto bankas“, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Draugija bei Marijampolės krašto samariečių bendrija. Projektui skirtas finansavimas – 16,417 mln. eurų. Prieš organizuojant trečiąjį pirkimą, ministerija, siekdama užtikrinti, kad įsigyjamų maisto produktų sąrašas yra tinkamas, kad maisto produktai pagal savo kokybines vertes prisideda prie subalansuotai mitybai keliamų reikalavimų, organizavo aptarimą su kompetentingomis institucijomis, t. y. Lietuvos dietologų draugijos, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos specialistais. Trečiuoju pirkimu buvo nuspręsta pirkti 16 maisto produktų grupių.</p> <p>Projekto vykdytojas (VĮ Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos</p>

					<p>reguliavimo agentūra) – per ataskaitinį laikotarpį įvykdė šešis maisto produktų dalijimus (2016 m. vasario, balandžio, birželio ir rugpjūčio, spalio ir gruodžio mėn.). Paramą maistu per ataskaitinį laikotarpį gavo beveik 220 tūkst. individualių labiausiai skurstančių šalies gyventojų.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vasario mėn. tikslinės grupės atstovai sulaukė tokių produktų: makaronai, miežinės kruopos, įvairių grūdų kruopos, mėsos konservai, saldintas sutirštintas pienas, greito paruošimo avižų ir kviečių košės, sausi pusryčiai. - Balandžio mėn. produktai: aliejus, greito paruošimo kviečių košė, sausainiai, miežinės kruopos, žirniai, ryžiai, griekiai, mėsos konservai. - Birželio mėn. produktai: makaronai, cukrus, sausi pusryčiai, trijų grūdų kruopos, griekiai, konservuotos pupelės ir greito paruošimo avižų košė. - Rugpjūčio mėn. produktai: aliejus, greito paruošimo kviečių košė, sausainiai, miežinės kruopos, žirniai, ryžiai, saldintas sutirštintas pienas, mėsos konservai. - Spalio mėn. produktai: cukrus, trijų grūdų kruopos, sausi pusryčiai, greito paruošimo avižų košė, konservuotos pupelės ir grikių kruopos. - Gruodžio mėn. produktai: makaronai, mėsos konservai, greito paruošimo avižų košė, sausainiai, ryžiai ir saldintas tirštintas pienas. <p>Naujas projektų vykdytojas (Europos socialinio fondo agentūra) 2016 m. rugsėjo 23 d. paskelbė konkurso sąlygas naujam maisto produktų pirkimui. 2016 m. gruodžio 28 ir gruodžio 30 d. pasirašytos sutartys su maisto produktų tiekėjais už 7,9 mln. eurų sumą.</p> <p>Žemės ūkio ministerijos duomenimis, pagal projektą „Parama maisto produktais III“ Nr. EPSF-2015-V-03-01 buvo vykdomas maisto produktų dalijimas, 2016 metais įvykdyti 6 maisto produktų dalijimai. Parama maisto produktais buvo teikiama 207,4 tūkst. paramos gavėjų.</p> <p>Nuo 2017 m. projektą vykdo ESFA.</p>
2 tikslas. Didinti labiausiai nuo darbo rinkos nutolusių asmenų paskatas ir galimybes dalyvauti įgyvendinant aktyvios įtraukties priemones					
	2.1	Plėtoti nuo darbo rinkos nutolusių asmenų informavimo ir konsultavimo paslaugų sistemą		–	

Jaunimas	2.1.1	Sukurti informacinę ir stebėsenos sistemą, kurią naudojant būtų galima nustatyti 14–29 m. jaunos asmenis, kurie nesimoko, nedirba ir nėra registruoti Lietuvos darbo biržoje numatant sąsajas tarp egzistuojančių registrų / informacinių ir stebėsenos sistemų		SADM Lietuvos darbo birža prie SADM (toliau – LDB), Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – JRD)	Parengta Socialinės paramos šeimai informacinės sistemos (toliau – SPIS) vystymo paslaugų, susijusių su asmens duomenų apie neaktyvius jaunos žmones apskaitos modulio ir integracijų su kitomis informacinėmis sistemomis sukūrimu ir įdiegimu, techninė užduotis. SPIS papildymo asmens duomenimis apie neaktyvius jaunos žmones (14–29 m.) tikslas – identifikuoti neaktyvius jaunos žmones ir organizuoti jų asmens duomenų apskaitą bei sudaryti galimybes savivaldybės įgaliotam asmeniui informuoti neaktyvius jaunos žmones apie jų galimybes integruotis / reintegruoti į darbo rinką, švietimo sistemą, gauti jaunimui skirtas paslaugas. Tačiau priemonė neįgyvendinta, jos atsisakyta vadovaujantis Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2017 m. kovo 31 d. protokolu Nr. D5-95.
	2.1.2	Organizuoti verslumo skatinimo renginius ir taip ugdyti jaunimo ir kitų tikslinių grupių verslumą	222 256,5 (VB)	ŪM	Skatinant jaunimo verslumą, per 2016 m. suorganizuota 19 jaunimo verslumo skatinimo renginių (Barcamp „Smashing Front-End/UX“, „Jaunimo idėjos verslui“, „Ateik, išgirk, veik“ ir kt.), kuriuose sudalyvavo 1428 dalyviai. Skatinant jaunimo verslumą per ataskaitinį laikotarpį buvo suorganizuoti 4 komandų formavimo renginiai: „Hacker games“ Kaune, Vilniuje (2 renginiai) ir Klaipėdoje, kuriuose sudalyvavo 783 dalyviai. Skatinant jaunimo verslumą 2016 m. gegužės 5 - 6 d. buvo suorganizuotas didžiausias startuolių renginys „LOGIN Startup Fair“, kuriame 58 startuoliai turėjo galimybę pristatyti savo veiklą lankytojams ir investuotojams. Renginio metu 20 pasaulinio lygio pranešėjų skaitė pranešimus aktualiomis verslo temomis. Jaunimo darbo centruose pristatytos verslo pradžios galimybės ir vykdymo sąlygos Lietuvoje. Iš viso buvo skaityta pranešimų 79-iuose jaunimo verslumo skatinimo renginiuose, kuriuose sudalyvavo 1197 dalyviai. Nacionalinis mentorių tinklas - tai virtuali platforma, kur patyrę verslininkai susitinka su naujokais ir dalijasi savo patirtimi, žiniomis bei įgūdžiais. Nacionalinis mentorių tinklas yra skirtas 1 – 5 metus veikiančio tradicinio ar inovatyvaus verslo savininkams ir vadovams, kurie vertina patyrusių verslininkų patarimus bei nori efektyviai vystyti savo verslą. Nacionalinis mentorių tinklas buvo viešinamas įvairių renginių ir iniciatyvų metu: moterų verslumo renginiuose, renginiuose „Geroji verslo praktika“, „Gazelės 2016“, „Mentorytės nauda ir naujos galimybės versle“, partnerių tinklo renginiuose (pvz., Karjeros dienos), Žinių ir LRT radijo laidose. Per 2016 m. pritraukti 438 nauji tinklo nariai: 41 mentorius ir 397 pradedantieji verslininkai. Iš viso mentorių tinkle yra 802 nariai (159 mentoriai ir 643 pradedantieji verslininkai). VšĮ „Versli Lietuva“ per 2016 m. suorganizavo 8 moterų verslumą skatinančius renginius regionuose (Telšiuose, Šiauliuose (2 vnt.), Mažeikiuose, Klaipėdoje, Alytuje, Panevėžyje ir Vilniuje), kuriuose sudalyvavo 586 dalyviai. 2016 m. lapkričio 30 d. Ūkio ministerijoje vyko renginys „Versli, veikli, išmani“, skirtas moterų verslumo skatinimui (150 dalyvių). Jo metu buvo aptariami

					aktualiausi su verslo kūrimu ir plėtra susiję klausimai, o sėkmingai verslą plėtojančios moterys pasidalino sėkmės istorijomis. Praktinėje dalyje renginio dalyvės žinių įgijo verslo pradžios, verslo plėtros ir eksporto srityse.
2.1.3	Didinti viešųjų verslo paslaugų prieinamumą jaunimui ir kitoms tikslinėms grupėms	247 595,17 (VB)	ŪM		<p>Didinant viešųjų paslaugų verslui prieinamumą regionuose ir skatinant bendradarbiystę, 2016 m. birželio mėn. įsteigtas bendradarbiystės centras „Spiečius“ Alytuje, 2016 m. spalio mėn. analogiškas centras atidarytas ir Šiauliuose. Nuo jų veiklos pradžios suorganizuoti 22 informaciniai, verslumą skatinantys ir/ar verslo įgūdžius tobulinantys renginiai, kuriuose sudalyvavo 293 dalyviai.</p> <p>VšĮ „Versli Lietuva“ suteikė 1350 konsultacijų ketinantiems pradėti verslą asmenims pagrindiniais verslo organizavimo klausimais; suteiktos 135 konsultacijos iki 5 metų veikiantiems SVV subjektams verslo bendradarbiavimo, verslo perdavimo ir antrosios galimybės, skaitmeninio, socialinio bei kultūros ir kūrybinių industrijų verslo klausimais.</p> <p>2016 metais, siekiant skatinti viešųjų paslaugų teikimą, pradėjo veikti Verslo konsultantų tinklas (VKT), kurio pagrindinis tikslas – padėti smulkią ir vidutinį verslo (SVV) subjektams, jauniems verslams, jų lyderiams auginti kompetencijas ir tuo pačiu - verslą.</p> <p>2016 metais paslaugų teikimo sutartis pasirašė 127 verslo konsultantai, iš kurių 110 sudaro juridiniai asmenys ir 17 asmenų, vykdančių individualią veiklą. Pradedantieji verslininkai gali pasirinkti konsultacijas iš 17 verslo pradžios bei plėtros temų bei kreiptis pasirinktinai į 331 verslo konsultantų darbuotoją. Vykdomas konsultantų teikiamų paslaugų administravimas ir kokybės priežiūra. Suorganizuoti 7 informaciniai renginiai VKT nariams. 2016 m. VKT tinkle suteiktos 2135 konsultacijos verslo subjektams.</p>
2.1.4	Sukurti Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo stebėsenos sistemą	306 571 (ES)	SADM, LDB, JRD		<p>Priemonė finansuojama pagal 2014 - 2020 m. ESFI veiksmų programos priemonę „LDB administracinių gebėjimų ugdymas“. Lietuvos darbo birža 2016 m. bendradarbiaudama su JRD įgyvendina Europos socialinio fondo lėšomis finansuojamą projektą „Jaunimo garantijų iniciatyvos (JGI) įgyvendinimo stebėsenos modulio sukūrimas“, kurio metu buvo sukurta JGI įgyvendinimo stebėsenos sistema. Projekto rezultatas – sukurta Lietuvos darbo biržos informacinės sistemos specializuotas modulis, įgalinantis Jaunimo garantijų iniciatyvos veiklą automatizavimą ir planavimą, vykdymo stebėseną, duomenų apie dalyvius ir jų aktyvumą kaupimą, ataskaitų teikimą. Dalis modulio informacijos skelbiama viešai: www.ldb.lt/JGIstebesena.</p>

Vyresnio amžiaus asmenys	2.1.5	Organizuoti ieškančių darbo asmenų, įskaitant ir vyresnio amžiaus asmenis, profesinį konsultavimą ir motyvavimą		SADM	Ataskaitiniu laikotarpiu teritorinių darbo biržų specialistai teikė individualias paslaugas klientams, motyvavo ir aktyvino bedarbius, atsižvelgdami į jų konkrečią situaciją, darbinę patirtį ir amžiaus grupes, padėjo keisti bedarbių asmenines nuostatas ir jų elgseną darbo paieškos procese. Dalyviai, vadovaujami specialisto, gavo reikiamų žinių, lavino darbo paieškos, savarankiško verslo kūrimo, pokyčių valdymo, tikslo formulavimo bei kitas kompetencijas. Per 2016 m. tokiuose užsiėmimuose dalyvavo 71,6 tūkst. bedarbių. Siekdami motyvuoti suaugusius asmenis ir vyresnio amžiaus žmones, teritorinių darbo biržų specialistai analizavo kiekvieno dalyvio mokymosi bei darbo patirtį, aiškinosi, kokių žinių ir gebėjimų trūksta, norint rasti pageidaujamą darbą, pasirinkti mokymosi / tobulinimosi sritį.
	2.2	Ugdyti motyvaciją dalyvauti darbo rinkoje ir gebėjimus prisitaikyti prie visuomenės iššūkių		-	
Jaunimas	2.2.1	Plėtoti esamus ir kurti naujus atvirose jaunimo centruose ir erdvėse	2 657 096 (Parama skirta 2014–2016 metams, neskaidant)	SADM, ŠMM, savivaldybės	2009–2014 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo programos „Rizikos grupės vaikai ir jaunimas“ lėšomis renovuojamos jau veikiančių AJC ir AJE patalpos bei įsteigti nauji centrai, patobulinta darbuotojų kvalifikacija. Įgyvendinus minėtą programą įsteigta ir renovuota 16 AJC bei 4 vaikų dienos centrai su atvira jaunimo erdve. Projektų įgyvendinimo pabaiga 2017 m. balandis
	2.2.2	Konkurso būdu remti atvirųjų jaunimo centrų ir erdvių veiklos projektus, kurie skatintų jaunas žmones tobulėti socialinėje, edukacinėje ir asmeninėje srityse	72 000 (VB)	SADM, JRD	2016 m. paskelbti AJC bei AJE veiklų finansavimo konkursai. AJC konkursui pateiktos 26 paraiškos, AJE konkursui – 50. Viso per 2016 m. finansuotų AJC skaičius – 14, skirta 31 500 Eur, finansuotų AJE skaičius – 21, skirta 40 500 Eur. Viso 2016 m. buvo gautos 76 paraiškos. Per 2016 m. AJC ir AJE, gavusių finansavimą iš JRD, veiklose dalyvavo 6849 jauni žmonės.
	2.2.3	Įgyvendinti Nacionalinę jaunimo savanoriškos veiklos programą	416 850,06 (ES)	JRD	2016 m. Nacionalinės jaunimo savanoriškos veiklos programos tęstinumas buvo užtikrintas jos priemonės įgyvendinant Jaunimo garantijų iniciatyvos rėmuose. Per 2016 m. buvo suorganizuoti keturi mentorijų, atsakingų už savanorystės veiklos koordinavimą, susitikimai, kuriuose dalyvavo atstovai iš 7 organizacijų-partnerių. 2016 m. patvirtinta Jaunimo savanoriškos veiklos tvarka, įgytų kompetencijų įvertinimo ir įsivertinimo, vykdančią savanorišką veiklą, tvarkos aprašas, Jaunimo garantijų iniciatyvos projekto „Atrask save“ savanorystės organizavimo veiklos tvarkos aprašas. Iki 2016 m. pabaigos buvo akredituota 115 naujų savanorių priimančių organizacijų. Ataskaitiniu laikotarpiu į savanorišką veiklą per projektą „Atrask save“ įsitraukė 277 neaktyvūs jaunuoliai ir 183 darbo biržoje užsiregistravę jaunuoliai.

Neįgalieji	2.2.4	Teikti finansinės pagalbos priemonės neįgaliesiems, besimokantiems aukštosiose mokyklose		SADM, Neįgaliųjų reikalų departamentas prie SADM (toliau – NRD)	Pagal Finansinės pagalbos priemonių teikimo neįgaliesiems, studijuojantiems aukštosiose mokyklose, tvarką remti 935 neįgalūs studentai, besimokantys 37 aukštosiose mokyklose, iš jų 861 neįgalusis, studijuojantis 26 valstybinėse aukštosiose mokyklose, ir 74 neįgalieji, studijuojantys 11 nevalstybinių aukštųjų mokyklų. 935 neįgaliesiems mokėtos išmokos specialiesiems poreikiams tenkinti, 427 neįgaliesiems mokėtos tikslinės išmokos studijų išlaidoms iš dalies kompensuoti.
Šeima / darbingo amžiaus asmenys	2.2.5	Siekiant, kad aktyvios darbo rinkos politikos (toliau – ADRP) priemonės atitiktų šiuolaikinius darbo rinkos iššūkius, parengti / atnaujinti įstatymo projektą, numatant naujus ADRP elementus		SADM, LDB	2016 m. birželio 21 d. priimtas Užimtumo įstatymas Nr. XII-2470, kuriame numatytos naujos aktyvios darbo rinkos politikos priemonės (paramos mokymusi ir paramos judumui), siekiant, kad jos atitiktų šiuolaikinius darbo rinkos iššūkius.
	2.2.6	Parengti Nedarbo socialinio draudimo įstatymo pakeitimo projektą ir įgyvendinti jį, siekiant skatinti formalų užimtumą, mažinti nelegalaus darbo paskatas ir užtikrinti didesnę pajamų lygybę per dalyvavimą užimtumė		SADM	Lietuvos Respublikos Seimas 2016 m. birželio 21 d. pritarė Nedarbo socialinio draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektui. Įstatyme numatyta nauja išmokos rūšis – dalinio darbo išmoka. Įstatymas įsigalios nuo 2017 m. liepos 1 d.
	2.2.7	Didžiausio nedarbo teritorijose įgyvendinti vietinių užimtumo iniciatyvų projektus, steigti naujas darbo vietas	5 143 589 (Užimtumo fondas)	SADM	2016 m. į finansuojamų vietinių užimtumo iniciatyvų (VUI) projektų sąrašą įtraukta 117 projektų, kuriuose numatyta įsteigti 465 darbo vietas, jų finansavimui skiriant 5,2 mln. Eur. 2016 m. buvo patenkintos visos teritorinių darbo biržų patvirtintos tinkamomis subsidijai gauti VUI projektų paraiškos. Įgyvendinta 116 VUI projektų, įsteigiant 458 naujas darbo vietas, vienas projektas bus baigtas įgyvendinti 2017 metų pradžioje.
Vyresnio amžiaus asmenys	2.2.8	Ugdyti vyresnio amžiaus asmenų kompetencijas ir suteikti kvalifikaciją, siekiant įtraukti juos į darbo rinką ir (arba) joje išlaikyti	-	SADM	Priemonė finansuojama pagal 2014–2020 m. ESFI veiksmų programos priemonę „54+“. Priemonei įgyvendinti skirta 6 mln. eurų ES fondų lėšų. Šios priemonės projektų finansavimo sąlygų aprašas patvirtintas socialinės apsaugos ir darbo ministro 2016 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. A1-232. Projektų konkursas vyko nuo 2016 m. šių metų gegužės 9 d. iki 2016 m. liepos 18 d. Įgyvendinančiajai institucijai Europos socialinio fondo agentūrai buvo pateikta 181 paraiška. Dėl pateiktose paraiškose prašomos ES finansavimo sumos, 3 kartus viršijančios priemonei įgyvendinti skirtą lėšų sumą, dėl netolygaus regioninio projektų ir tikslinių grupių pasiskirstymo, 2016 m. lapkričio 25 d. informavo Europos socialinio fondo agentūrą ir LR finansų ministeriją apie būtinybę atlikti esminius kvietimo teikti paraiškas dokumentų pakeitimus ir įpareigojo Europos socialinio fondo agentūrą stabdyti paraiškų vertinimą. Planuojama, kad atnaujintas kvietimas teikti paraiškas bus skelbiamas 2017 m. I

					ketv. pabaigoje
	2.3	Teikti socialinės, profesinės reabilitacijos ir kitas įtraukties veiklų paslaugas		–	
Neįgalieji	2.3.1	Sudaryti sąlygas didesniai neįgalųjų skaičiui gauti profesinės reabilitacijos paslaugas		SADM, LDB, NRD	<p>Priemonė finansuojama pagal 2014–2020 m. ESFI veiksmų programos priemonę „Neįgalųjų profesinė reabilitacija“ ESF ir valstybės biudžeto lėšomis. Pagal priemonę Lietuvos darbo birža vykdomo projektą „Pagalba neįgaliesiems“ kurio metu neįgaliesiems teikiamos profesinės reabilitacijos paslaugos, kaip jos apibrėžtos Reikalavimų profesinės reabilitacijos paslaugas teikiančioms įstaigoms apraše. Projekto įgyvendinimo metu profesinės reabilitacijos programose dalyvaus ne mažiau kaip 2000 teritorinėse darbo biržose registruotų neįgalųjų, kuriems nustatytas nuo 0 iki 45 procentų darbingumo lygis, ir asmenys, kurie pirmą kartą kreipėsi į Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybą dėl darbingumo lygio nustatymo. Neįgalieji galės atstatyti darbo įgūdžius, įgyti arba tobulinti kvalifikacijas bei įgyti kompetencijų norint įsidarbinti ar pradėti dirbti savarankiškai. Iki 2016 m. pab. į profesinės reabilitacijos programas įtraukti 1283 neįgalieji. Projekto vertė 7,6 mln. Eur, jis bus vykdomas iki 2018 m. I ketv.</p> <p>Neįgalieji pasirinko 120 skirtingų profesinio mokymo programų.</p> <p>Per 2016 m. dalyvavimą programoje sėkmingai baigė ir įgijo kvalifikacijas ir (ar) kompetencijas 597 asm. Programą baigusiu (kvalifikacijas ir (ar) kompetencijas įgijusių) asm. įsidarbinimo per 6 mėnesius po baigimo rodiklis – 67,8 proc.</p>
Romai	2.3.2	Teikti romams sociokultūrinės ir integracijos į darbo rinką paslaugas – siekti, kad mažinant socialinę atskirtį jie įsilietų į aktyvų Lietuvos visuomenės gyvenimą	36 280 (ES)	SADM, NVO	<p>Priemonė finansuojama pagal 2014-2020 m. ESFI veiksmų programos priemonę „Romų socialinė integracija“. 2015 m. patvirtintas ES priemonės įgyvendinimo planas ir projektų finansavimo sąlygų aprašas. 2016 m. I-II ketv.: parengtas projektinis pasiūlymas, patvirtintas valstybės projektų sąrašas, parengta ir įvertinta paraiška, viešosios įstaigos „Romų visuomenės centras“ projektui "Dirbkime kartu su romais – naujos darbo galimybės ir iššūkiai" skirtas 868 860 Eur finansavimas, 2016 m. liepos 21 d. pasirašyta projekto sutartis tarp Europos socialinio fondo agentūros ir Projekto vykdytojo. Planuojama, kad projekto veiklose iš viso dalyvaus 300 asmenų, po dalyvavimo projekto veiklose pradės ieškoti darbo, mokytis arba dirbti, įskaitant savarankišką darbą, 40 proc. visų dalyvių. Iki 2016 m. IV ketv. pabaigos socialinei integracijai skirtose projekto veiklose dalyvavo 157 tikslinės grupės asmenys.</p>
Visos tikslinės grupės	2.3.3	Teikti socialinės integracijos paslaugas pažeidžiamoms asmenų grupėms, siekiant paskatinti jų integraciją į darbo rinką		SADM, savivaldybės, NVO	<p>Priemonė bus finansuojama pagal 2014-2020 m. ESFI veiksmų programą. Priemonę planuojama pradėti įgyvendinti nuo 2017 m., lėšos 2016 m. nebuvo planuotos.</p> <p>2016 m. atlikti darbai: patvirtintas 2014-2020 m. ESFI veiksmų programos priemonės įgyvendinimo planas, pradėtas rengti ir derinti su socialiniais partneriais Projektų finansavimo sąlygų aprašas bei projektų atrankos kriterijai.</p>

	2.4	Didinti nuo darbo rinkos nutolusių asmenų (ilgalaikių bedarbių, nesimokančio ir nedirbančio jaunimo, nepilnamečių asmenų ir kitų kategorijų asmenų) paskatas ir galimybes dirbti ir (ar) teikti paslaugas žemės ūkio ir miškininkystės srityse		–	
Šeima / darbingo amžiaus asmenys	2.4.1	Tobulinti žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimą reglamentuojančius teisės aktus, aktyviai informuoti potencialius paslaugų teikėjus ir paslaugų gavėjus apie galimybes teikti (gauti) žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas pagal paslaugų kvitus		SADM, ŠMM, ŽŪM, AM	<p>Nuo 2013 m. balandžio mėnesio pradėjus teikti žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas, Žemės ūkio ministerija (toliau – ŽŪM) iš paslaugų gavėjų ir nepilnamečių asmenų tėvų sulaukė nemažai klausimų dėl nepilnamečių asmenų paslaugų teikimo, t. y. kokias žemės ūkio ir miškininkystės paslaugas nepilnamečiai asmenys iki aštuoniolikos metų amžiaus turi teisę teikti ir kokių paslaugų jie neturi teisės teikti. ŽŪM, atsižvelgdama į šiuos prašymus ir siekdama apsaugoti nepilnamečius asmenis nuo paslaugų, kurios nėra ir negali būti tinkamos dėl jų teisinio statuso, amžiaus, fizinio išsivystymo ir kitų dalykų, 2016-12-30 parengė ir išsiuntė derinti suinteresuotoms institucijoms Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. kovo 13 d. nutarimo Nr. 218 „Dėl Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų, kurias paslaugų gavėjas turi teisę gauti, o paslaugų teikėjas turi teisę teikti pagal paslaugų kvitą, sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą. Nutarimo projekto tikslas – patvirtinti nauja redakcija išdėstyta šį Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų sąrašą bei jame simboliu „**“ nurodyti tas paslaugas, kurios būtų rekomenduojamos teikti ir nepilnamečiams asmenims iki aštuoniolikos metų amžiaus.</p> <p>ŽŪM svetainėje nuolat atnaujinama informacija apie žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų kvitų įsigijimą, pildymą, nurodyti telefonai, kuriais teikiamos konsultacijos ir kita svarbi informacija. Taip pat ŽŪM svetainėje paskelbti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo XI-2411 teisinio reguliavimo 2013, 2014 ir 2015 metais stebėsenos rezultatai.</p> <p>Parengtas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 8 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas, kuriuo siūloma atsisakyti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo stebėsenos.</p>
3 tikslas. Užtikrinti gyventojų pajamų apsaugos sistemos finansinį stabilumą					
	3.1	Užtikrinti paramos šeimai sistemos funkcionavimą, sudarant palankesnes vaikų ugdymo ir priežiūros sąlygas		–	

Šeima / darbingo amžiaus asmenys	3.1.1	Pateikti pasiūlymus dėl visų mokinių, kurie mokosi pagal priešmokyklinio ar pradinio ugdymo programas, nemokamo maitinimo mokyklose galimybių	618 900 (VB)	SADM, ŠMM, savivaldybės	Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymo Nr. X-686 1, 5, 6, 8, 10, 11, 12 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, kuriame, be kita ko, siūloma visiems mokiniams, kurie ugdomi pagal priešmokyklinio ar pradinio ugdymo programas, skirti nemokamą maitinimą mokykloje, buvo parengtas ir 2015 m. birželio 12 d. pateiktas suinteresuotoms institucijoms išvadoms gauti. <u>Finansų ministerija, nesant finansinių galimybių, dėl visuotino priešmokyklinukų ir pradinukų nemokamo maitinimo pateikė neigiamą išvadą.</u> Minėtas klausimas taip pat buvo svarstytas 2015 m. birželio 16 d. Ministro Pirmininko, finansų ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro pasitarime dėl socialinės apsaugos ir darbo ministrui pavestų valdymo sričių 2016 metų asignavimų ir rezultatų, kuriame nuspręsta siūlyti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai socialinės paramos mokiniams teikimo tobulinimo klausimą spręsti svarstant kitas alternatyvas ir įvertinus valstybės biudžeto finansines galimybes. Todėl 2015 m. gruodžio 15 d. priimtas Socialinės paramos mokiniams įstatymo Nr. X-686 8, 10, 11, 12 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XII-2189, kuriuo nuo 2016 m. mokinio reikmenims įsigyti skiriamų lėšų suma padidinta nuo 1,2 iki 1,5 bazinės socialinės išmokos dydžio. Be to, savivaldybėms suteikta teisė panaudoti didesnę socialinei paramai mokiniams skiriamų lėšų dalį (iki 4 procentų) mokinių nemokamam maitinimui skirti išimties atvejais savivaldybės tarybos nustatyta tvarka.
	3.1.2	Atsižvelgiant į valstybės finansines galimybes, teikti pasiūlymus dėl išmokos vaikui mokėjimo tobulinimo		SADM	2016 m. rugsėjo 21 d. Seimas priėmė Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 1, 2, 5, 6, 8, 12 ir 20 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymą Nr. XII-2627, kuriuo nuo 2017 m. sausio 1 d. pratęstas 0,4 bazinių socialinių išmokų (toliau – BSI) dydžio (15,2 Eur) išmokos vaikui mokėjimas bendrai gyvenančių asmenų, kurie augina ir (ar) globoja vieną ar du vaikus, vaikams iki 18 metų, paliekant pajamų vertinimą (pajamos vienam asmeniui per mėnesį yra mažesnės negu 1,5 valstybės remiamų pajamų dydžio (152 Eur)), o bendrai gyvenančių asmenų, kurie augina ir (ar) globoja tris ir daugiau vaikų, vaikams nuo gimimo iki 2 metų skiriama ir mokama 0,75 BSI dydžio (28,5 Eur), o nuo 2 iki 18 metų – 0,4 BSI dydžio (15,2 Eur) išmoka vaikui nevertinant gaunamų pajamų. Šiais pakeitimais siekiama paremti šeimas, auginančias vaikus, ir išmokos vaikui mokėjimą laipsniškai grąžinti į prieškriazinį lygį. Planuojama, kad 2017 m. išmoką vaikui gaus apie 167 tūkst. vaikų. Išlaidos 2017 m. – 19 000 000 Eur.
	3.2	Tobulinti minimalių pajamų užtikrinimo sistemą		–	

Visos tikslinės grupės	3.2.1	Atsižvelgiant į valstybės ekonominę ir finansinę būklę, pateikti pasiūlymus dėl bazinės socialinės išmokos ir valstybės remiamų pajamų dydžių		SADM	Pasiūlymai dėl bazinės socialinės išmokos ir valstybės remiamų pajamų dydžių buvo pateikti Finansų ministerijai. Priemonės įgyvendinimas atidėtas 2017 m.
	3.2.2	Padidinti minimaliąją mėnesinę algą (toliau – MMA), atsižvelgiant į ekonomikos augimą ir vidutinio atlyginimo augimą	27 172 000 (VB) 16 379 000 (VB)	LRV, Lietuvos Respublikos Trišalė taryba, SADM, FM	<p>2016 m. MMA buvo didinama du kartus: Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015-12-02 nutarimu „Dėl minimaliojo darbo užmokesčio“ nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 350 eurų ir 2016-06-22 d. nutarimu Nr. 644 „Dėl minimaliojo darbo užmokesčio“ nuo 2016 m. liepos 1 d. iki 380 eurų. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gruodžio 2 d. nutarimu Nr. 1240 „Dėl minimaliojo darbo užmokesčio“ nustatyta minimaliajai mėnesinei algai – 350 eurų (padidinta nuo 325) mokėti 2016 metais iš valstybės biudžeto skirta 27 172 tūkst. eurų, o Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. birželio 22 d. nutarimu Nr. 644 „Dėl minimaliojo darbo užmokesčio“ nustatyta minimaliajai mėnesinei algai – 380 eurų (padidinta nuo 350) mokėti 2016 metais iš valstybės biudžeto skirta 16 379 tūkst. eurų.</p> <p>Nuo 2016 m. liepos 1 d. apie 350 tūkst. darbuotojų, tarp jų apie 80 tūkst. biudžetinių įstaigų darbuotojų, mėnesinės algos, tarnybiniai atlyginimai turėjo būti padidinti iki 380 eurų. Tai turėjo įtakos ir vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio padidėjimui 2016 m. Išankstiniais Statistikos departamento duomenimis, vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, įskaitant individualiąsias įmones, 2016 m. padidėjo 7,9 proc. ir sudarė 771 eurą. Bruto darbo užmokestis didėjo visų ekonominės veiklos rūšių įmonėse, ypač apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų (apie 14,5 proc.) bei kitos aptarnavimo veiklos (apie 10,2 proc.), tai yra tose veiklose, kuriose 2015 m. spalio mėnesio duomenimis, buvo daugiausia darbuotojų, dirbusių visą darbo dieną ir gavusių MMA (atitinkamai tokių darbuotojų buvo 20,5 proc. ir 17,0 proc.).</p> <p>2016-11-15 Trišalėje taryboje buvo nuspręsta sudaryti darbo grupę prie Lietuvos Respublikos Trišalės tarybos iš Vyriausybės, darbdavių ir profesinių sąjungų atstovų darbo užmokesčio politikos klausimams svarstyti. Trišalės tarybos posėdžiai finansuojami SADM lėšomis</p>

	3.2.3	Nuo 2015 metų nustatyti vienodą pinigines socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams teikimo modelį, siekiant užtikrinti vienodus standartus gauti pinigine socialinę paramą (socialinę pašalpą ir kompensacijas) visoje šalyje ir išvengti savivaldybių pinigines socialinės paramos teikimo regioninių skirtumų, kai esant tokioms pačioms aplinkybėms, pinigine socialinė parama skirtingose savivaldybėse galėtų būti teikiama (neteikiama) skirtingomis sąlygomis		SADM	Atsižvelgiant į 2012–2014 metais vykdyto bandomojo projekto gerąją praktiką ir rezultatus, 2014 m. gruodžio 2 d. priimtas Lietuvos Respublikos pinigines socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 4, 8, 10, 12, 17, 21 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XII-1366, kuriuo nuo 2015 m. sausio 1 d. pinigine socialinę paramą (socialinę pašalpą ir būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens kompensacijas) nepasiturintiems gyventojams savivaldybės teikia vykdydamos savarankiškąją savivaldybių funkciją, finansuojamą iš savivaldybių biudžetų lėšų. Įsigaliojus nurodytiems įstatymo pakeitimams, visos savivaldybės teikia pinigine socialinę paramą nepasiturintiems gyventojams vienodomis sąlygomis, t. y. nustatyti vienodi standartai gauti pinigine socialinę paramą tiems asmenims, kuriems jos labiausiai reikia. Diskrecija savivaldybėms palikta tik tais atvejais, kai socialinė parama skiriama kitais šiame įstatyme nenustatytais atvejais.
Šeima / darbingo amžiaus asmenys	3.2.4	2015 m. palaipsniui didinti minimalius tarnybinių atlyginimų dydžius (koeficientais), numatytus Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ prieduose		SADM, FM	Didinant minimaliąją mėnesinę algą, kartu buvo didinami ir tarnybinių atlyginimų schemų minimalūs dydžiai. Parengti 3 LRV nutarimai „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ pakeitimo“; 2015-02-25 Nr. 193; 2015-06-26 Nr. 639; 2015-12-23 Nr. 1352.
	3.2.5	Iki 2020 m. nustatyti bendrą valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo apmokėjimo sistemą		SADM	2016 m. rugsėjo mėnesį Lietuvos Respublikos Seimui buvo pateiktas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo (toliau – įstatymas) projektas, kurį 2017 m. sausio 17 d. priėmė Seimas. Įstatymas numato galimybes vienodo išsilavinimo darbuotojams visose srityse suteikti vienodas galimybes gauti teisingą apmokėjimą už darbą. Įsigaliojus šiam įstatymui, bus įgyvendintas Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 str., užtikrinantis lygiateisiškumo principą. Pirmiausia padidės mažiausiai apmokamų specialistų (socialinių darbuotojų, sveikatos, kultūros ir meno, švietimo sistemoje dirbančių darbuotojų bei kitų biudžetinių įstaigų specialistų (teisininkų, vertėjų, buhalterių, informacinių technologijų specialistų) atlyginimai, jau 2017 metais mažiausi atlyginimai galės padidėti 10–37 eurus per mėnesį. Įstatyme pareiginės algos pastoviosios dalies dydžiai bus apskaičiuojami taikant pareiginės algos bazinį dydį, kuris dabar taikomas apskaičiuojant pareigines algas valstybės

					politikams, valstybės pareigūnams ir valstybės tarnautojams (BD, kuris 2017 m. – 130,5 euro).
Vaikai	3.2.6	Tobulinti valstybės perimtą įsipareigojimą suteikti vaikams nustatyto dydžio išlaikymą, kai vaikai negauna išlaikymo iš tėvų, sukongretinti išmokų mokėjimo nutraukimo pagrindus		SADM	Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2016 m. balandžio mėnesį pateikė Lietuvos Respublikos Seimui Vaikų išlaikymo fondo įstatymo Nr. X-987 pakeitimo įstatymo projektas, kuris buvo svarstytas Seimo komitetuose ir 2016 m. lapkričio mėnesį minėtas įstatymas grąžintas rengėjams tobulinti.
Neįgalieji	3.2.7	Vykdamas pensijų sistemos reformą, kartu su pensijų apskaičiavimo būdo pakeitimu, svarstyti ir netekto darbingumo pensijų apskaičiavimo klausimą		SADM	2016 m. birželio 29 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 pakeitimo įstatymą, kuris įsigalios 2018 m. sausio 1 d. Pagal šį įstatymą netekto darbingumo pensijos apskaičiuojamos atsižvelgiant į nustatytą netekto darbingumo procentą asmeniui.
	3.3	Užtikrinti socialinio draudimo sistemos tvarumą ir sukurti finansinį rezervą, apsaugantį ją nuo makroekonominių pokyčių		–	
Šeima / darbingo amžiaus asmenys	3.3.1	Nustatyti, kad nedarbo socialinio draudimo lėšos naudojamos tik nedarbo socialinio draudimo išmokoms ir aktyvioms užimtumo priemonėms iš dalies finansuoti		SADM	2015 metais priimti Valstybinio socialinio draudimo įstatymo ir Užimtumo rėmimo įstatymo pakeitimai, numatantys, kad nedarbo socialinio draudimo lėšos naudojamos tik nedarbo socialinio draudimo išmokoms ir aktyvioms užimtumo priemonėms iš dalies finansuoti.
	3.4	Didinti gyventojų suinteresuotumą ir galimybes užsitikrinti ateities socialines garantijas sau ir savo šeimos nariams		–	
Vyresnio amžiaus asmenys	3.4.1	Pateikti pasiūlymus dėl galimybės papildyti pajamų rūšių, nuo kurių skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos, sąrašą		SADM	2016 m. birželio 28 d. priimtas Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 pakeitimo įstatymas, kuriuo praplėstas apdraustųjų ratas ir draudimo aprėptis tam tikroms savarankiškai dirbančių asmenų grupėms.
	3.4.2	Parengti pasiūlymus dėl tinkamo ir pagrįsto darbo pajamų ir valstybinio socialinio draudimo išmokų santykio užtikrinimo galimybių		SADM	2016 m. birželio 28 d. priimtas Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 pakeitimo įstatymas, kuriuo nustatytos asmenų pajamos, nuo kurių skaičiuojamos socialinio draudimo įmokos.

	3.4.3	Parengti teisės aktų pakeitimus, numatančius pensijų indeksavimo mechanizmą, susiejant jį su ekonominiais ir demografiniais rodikliais		SADM	2016 m. birželio 29 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 pakeitimo įstatymą, kuris įsigalios 2018 m. sausio 1 d. Įstatyme nustatytas socialinio draudimo pensijų indeksavimas atsižvelgiant į ekonominius pokyčius (darbo užmokesčio fondo augimą).
eima / darbingo amžiaus asmenų	3.4.4	Parengti pasiūlymus dėl žemės ūkio veiklą vykdančių gyventojų valstybinio socialinio draudimo principų tobulinimo, siekiant sumažinti mokesstinę naštą mažiausias pajamas uždirbantiems asmenims		ŽŪM, SADM, SAM	Nuo 2017 m. sausio 1 d. įsigaliojus naujoms Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 nuostatomis, mažiausias pajamas uždirbantiems žemės ūkio veiklą vykdančioms gyventojams panaikinta prievolė mokėti įmokas nuo minimalios mėnesinės algos. Jie galės deklaruoti pajamas ir mokėti įmokas nuo realių pajamų. Taip pat įstatyme nustatyta, kad ūkininkai, kurie dirba pagal darbo sutartį ir yra draudžiami socialiniu draudimu nuo sumos, ne mažesnės kaip minimalioji mėnesinė alga, galės nemokėti socialinio draudimo įmokų nuo žemės ūkio veiklos pajamų. Taip pat numatyta, kad ūkininkai bus draudžiami ligos socialiniu draudimu, kuriuo iki šiol nebuvo draudžiami. 2016 m. birželio 28 d. priimtas Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 pakeitimo įstatymas, kuriuo praplėstas apdraustųjų ratas ir draudimo aprėptis tam tikroms savarankiškai dirbančių asmenų grupėms.
4 tikslas. Gerinti gyvenamosios aplinkos kokybę ir didinti viešųjų paslaugų prieinamumą					
	4.1	Atnaujinti su socialinės atskirties problemomis susiduriančių didžiųjų miestų dalių, mažų ir vidutinių miestų bei kaimo vietovių viešąsias erdves išnaudojant esamos apleistos ar neefektyvios infrastruktūros pakeitimo, funkcionalumo didinimo galimybes, gerinant gyvenimo aplinką		–	
Visos tikslinės grupės	4.1.1	Pagerinti viešųjų erdvių kokybę (pritaikant jas rekreacijai, saviraiškai, bendravimui, mokymuisi ar investicijoms)	1 984 218,71 (ES) 202 708,25 (VB)	VRM	Vidaus reikalų ministerija patvirtino 59 savivaldybėms skirtus projektus. Projektų vykdytojai ir projektai, kuriems išmokėtas finansavimas: 1. Utenos rajono savivaldybės administracija. Dauniškio daugiabučių gyvenamųjų namų kvartalo teritorijos sutvarkymas. 2. Jonavos rajono savivaldybės administracija. Jonavos miesto žemutinės dalies sutvarkymo ir pasiekiamumo gerinimas. 3. Skuodo rajono savivaldybės administracija. Skuodo miesto Žydų kvartalo sutvarkymas: dangų įrengimas ir apšvietimo sistemų modernizavimas. 4. Skuodo rajono savivaldybės administracija. Skuodo miesto turgaus aikštės sutvarkymas (dangos ir apšvietimo sistemos modernizavimas, prekybos paviljonų statyba). 5. Pasvalio rajono savivaldybės administracija. Pasvalio miesto viešosios

					<p>infrastruktūros plėtros II etapas.</p> <p>6. Ignalinos rajono savivaldybės administracija. Daugiabučių namų kvartalų Ignalinos mieste kompleksinis sutvarkymas.</p> <p>7. Vilkaviškio rajono savivaldybės administracija. Vilkaviškio miesto centrinės J. Basanavičiaus aikštės ir jos prieigų sutvarkymas.</p>
4.1.2	Remti apleistų ar neefektyviai naudojamų pastatų, kitos infrastruktūros konversiją, funkcionalumo didinimą (pritaikant viešosioms, socialinėms paslaugoms, bendruomenių veiklai)	373 620,90 (ES) 38 517,44 (VB)		VRM	<p>Patvirtintas projektų skaičius – 12.</p> <p>Projektų vykdytojai ir projektai, kuriems išmokėtas finansavimas:</p> <p>1. Telšių rajono savivaldybės administracija. Apleistos teritorijos tarp Karaliaus Mindaugo gatvės ir geležinkelio Šiauliai–Klaipėda, Telšių mieste, infrastruktūros rekonstravimas.</p> <p>2. Kaišiadorių rajono savivaldybės administracija. Kaišiadorių miesto Prezidento A. M. Brazausko parko sutvarkymas ir pritaikymas rekreaciniams, poilsio ir sveikatinimo poreikiams.</p>
4.1.3	Pritaikyti netradicines erdves kultūros paslaugoms teikti regionuose ir formuoti alternatyvias miestų mikrorajonų kultūrinės erdves	–		VRM	Patvirtintas projektų skaičius – 3.
4.1.4.	Parengti ir įgyvendinti integruotą teritorijų vystymo programą Vilniaus miestui	–		VRM	<p>Vilniaus miesto integruotos teritorijos vystymosi programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. 1V-504.</p> <p>Vilniaus miesto integruotos teritorijos vystymosi programos tikslai ir planuojami efekto rezultatai:</p> <p>1 tikslas. Padidinti Vilniaus gyventojų užimtumą, kuriant inovatyvias paslaugas, skatinant aktyvų dalyvavimą, pertvarkant apleistas erdves. Efekto rodiklis ir reikšmė. Užimtųjų ir darbingo amžiaus gyventojų santykis Vilniaus miesto savivaldybėje, procentais – 83 (2023 m.). Tikslui pasiekti suplanuota 30 veiksmų.</p> <p>2. Tikslas. Padidinti gyventojų pasitenkinimą gyvenamąja aplinka, kompleksiškai tvarkant gerą urbanistinį potencialą turinčius miesto rajonus. Efekto rodiklis ir reikšmė. Gyventojų skaičius tikslinėse teritorijose (tūkst. gyv.) – 94,0 (2023 m.). Tikslui pasiekti suplanuota 59 veiksmai.</p> <p>3. Tikslas. Sumažinti neigiamą poveikį aplinkai, kuriant saugią ir darnią susisiekimo sistemą, tausojančią miesto ūkio infrastruktūrą. Efekto rodiklis ir reikšmė. Metinė šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisija Vilniaus mieste (tūkst. tonų per metus) - 820 (2023 m.). Tikslui pasiekti suplanuota 18 veiksmų.</p> <p>2016 m. pateiktos 7 projektų paraiškos, 1 iš jų buvo atsiimta. 5 projektams ruošiamos sutartys.</p>

	4.2	Didinti būsto prieinamumą pažeidžiamoms gyventojų grupėms, labiau jį pritaikyti neįgaliesiems ir pagyvenusiems asmenims		–	
Neįgalieji	4.2.1	Finansuoti „apsaugoto būsto“ paslaugų teikimą sutrikusio intelekto ir psichikos negalią turintiems asmenims bei iš globos institucijų išeinantiems jaunuoliams ir kitiems socialinę atskirtį patiriantiems asmenims	308 000* (ES)	SADM, savivaldybės	* (kartu su kitomis pertvarkos priemonėmis: 1.2.6, 1.2.7, 4.3.1 – 4.3.4). Ataskaita pateikta 1.2.6-1.2.7 punktuose
	4.2.2	Gerinti viešosios aplinkos prieinamumą ir pritaikyti būstą neįgaliesiems		SADM, NRD, savivaldybės	Per 2016 m. I – IV ketv. dalyvavimą programoje sėkmingai baigė ir įgijo kvalifikacijas ir (ar) kompetencijas 597 asm. Programą baigusiu (kvalifikacijas ir (ar) kompetencijas įgijusių) asm. įsidarbinimo per 6 mėnesius po baigimo rodiklis – 67,8 proc.
Šeima / darbingo amžiaus asmenys	4.2.3	Didinti socialinio būsto prieinamumą (statant naujus arba rekonstruojant ir pritaikant būsto paskirčiai esamus pastatus, taip pat perkant ar kitokiu būdu teisėtai įsigyjant gyvenamuosius namus, jų dalis, butus). Priemonė įgyvendinama regionų projektų planavimo būdu	294 000 (ES)	SADM, savivaldybės	Priemonė finansuojama pagal 2014-2020 m. ESFI veiksmų programos priemonę „Socialinio būsto fondo plėtra“. 2015-2016 m. patvirtinti visi teisės aktai, 2016 m. vyko regionų projektų sąrašų sudarymas, paraiškų rengimas, paraiškų vertinimas, finansavimo skyrimas, projektų sutarčių sudarymas. Su 57 savivaldybėmis pasirašytos projektų sutartys, vykdomi projektai. Projektams vykdyti 2016 m. išmokėta 294 tūkst. eurų ES fondų lėšų. Didesnė dalis projektų sutarčių buvo pasirašyta II pusmetį, todėl patirta mažiau išlaidų, nei buvo planuota.
	4.2.4	Plėtoti naują paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti teikimo formą – nuomos ar išperkamosios nuomos mokesčių dalies kompensacija, vykdant ją iš biudžeto specialiųjų dotacijų		SADM	Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. A1-820 „Dėl bazinių būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensacijos dydžių savivaldybėms 2016 metams patvirtinimo“ patvirtinti baziniai būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčių dalies kompensacijos dydžiai savivaldybėms. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos turimais duomenimis 2016 metais minėta paramos forma pasinaudojo 552 asmenys (2015 m. 90 asmenų) dvidešimt keturiose savivaldybėse (2015 m. šešiolikoje savivaldybių). Būsto nuomos mokesčio kompensacijoms mokėti panaudota 159,6 tūkst. eurų valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų. Vadovaujantis vykdoma paramos būstui išsinuomoti teikimo stebėsena ir siekiant sudaryti palankesnes sąlygas asmenims ir šeimoms pasinaudoti šia paramos forma, 2016 m. gruodžio 20 d. priimtas Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo Nr. XII-1215 8,9,11,16,18,19,20,22 ir 26 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIII-152, kurio nuostatos įsigalioja nuo 2017

					<p>metų sausio 1 d. Minėtame įstatyme nustatyta, kad asmenys ar šeimos, išvykę gyventi į kitos savivaldybės teritoriją, šios savivaldybės vykdomajai institucijai pateikę prašymą bus įrašomi į asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąrašą šioje savivaldybėje, įskaitant jų buvimo asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąraše laikotarpį ankstesnėje savivaldybėje bei nustatyta, jog asmenys ir šeimos išbraukiami iš paramos laukiančiųjų sąrašo, socialinio būsto nuomos sutartis nutraukiama ar nutraukiamas būsto nuomos kompensacijos mokėjimas tuomet, kai jų pajamos ar turtas viršija nustatytus dydžius daugiau kaip 25 procentais (buvo 20 procentų), taip pat panaikinta nuostata, vadovaujantis kuria, asmenų ir šeimų, gaunančių būsto nuomos ar išperkamosios būsto nuomos mokesčio dalies kompensaciją, kompensacijos gavimo laikotarpis buvo neįskaitomas į buvimo asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, sąraše laikotarpį, t. y. dabar minėti asmenys ir šeimos, gaudami kompensaciją, vis tiek „judės į sąrašo priekį“, be to, nustatant asmenų teisę į paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti, tikslinės paskirties pajamos neįskaitomos į vertinamas pajamas.</p> <p>Pagal savivaldybių pateiktus duomenis visoje šalyje 2016 metų pabaigoje paramos būstui išsinuomoti laukė 12960 asmenų ar šeimų – tai 10263 asmenimis ar šeimomis mažiau negu 2015 metais (2015 m. 23223 asmenys ar šeimos). 2016 metais asmenų ir šeimų, turinčių teisę į paramą būstui išsinuomoti, skaičius sumažėjo, nes, vadovaujantis Lietuvos Respublikos paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo nuostatoms, asmenys ir šeimos, laukiantys paramos būstui išsinuomoti, turtą ir pajamas privalo deklaruoti kasmet.</p>
	4.2.5	Atsakingo skolinimosi taisyklių pataisas, kuriose numatyti, kad jaunoms šeimoms, turinčioms teisę į valstybės remiamą būsto kreditą, teisės aktuose nustatyta subsidija būtų užskaitoma kaip pradinis būsto kredito įnašas		SADM	<p>Priemonės įgyvendinimo atsisakyta, nes nuo 2015 m. sausio 1 d. įsigaliojusiame Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatyme ši nuostata yra įtvirtinta. Atsakingo skolinimosi nuostatų dėl šios nuostatos įtvirtinimo keisti nereikia.</p>
	4.3	Plėtoti ir modernizuoti socialinių paslaugų, švietimo, sveikatos, transporto ir kitų viešųjų paslaugų infrastruktūrą		–	
Neįgalieji	4.3.1	Diegti ir finansuoti kompleksinių paslaugų modelių sutrikusio intelekto asmenims įvertinant savarankiškumą ir specialiuosius poreikius	308 000* (ES)	SADM, savivaldybės	<p>* (kartu su kitomis pertvarkos priemonėmis: 1.2.6, 1.2.7, 4.2.1, 4.3.2–4.3.4). Ataskaita pateikta 1.2.6-1.2.7 punktuose</p>

	4.3.2	Plėtoti nedideles įstaigas, kurios teiktų specializuotas stacionarias slaugos ir globos paslaugas asmenims, kurie negali pasirūpinti savimi ar grįžti į šeimą / bendruomenę	308 000* (ES)	SADM, savivaldybės, NVO, socialinės globos įstaigos	* (kartu su kitomis pertvarkos priemonėmis: 1.2.6, 1.2.7, 4.2.1, 4.3.1, 4.3.3–4.3.4). Ataskaita pateikta 1.2.6-1.2.7 punktuose
	4.3.3	Kurti ir plėtoti savivaldybėse bendruomeninių socialinių paslaugų neįgaliam vaikui ir jo šeimai infrastruktūrą regionuose	308 000* (ES)	SADM, savivaldybės, NVO, socialinės globos įstaigos	* (kartu su kitomis pertvarkos priemonėmis: 1.2.6, 1.2.7, 4.2.1, 4.3.1–4.3.2, 4.3.4). Ataskaita pateikta 1.2.6-1.2.7 punktuose
	4.3.4	Kurti ir plėtoti savivaldybėse bendruomeninių socialinių paslaugų neįgaliesiems suaugusiems infrastruktūrą regionuose sumažinant neįgaliųjų, patenkančių į institucinę globą, skaičių	308 000* (ES)	SADM, savivaldybės, NVO, socialinės globos įstaigos	* (kartu su kitomis pertvarkos priemonėmis: 1.2.6, 1.2.7, 4.2.1, 4.3.1–4.3.3). Ataskaita pateikta 1.2.6-1.2.7 punktuose
Vyresnio a. asmenys	4.3.5	Modernizuoti ir plėsti socialinės globos namus senyvo amžiaus asmenims savivaldybėse. Priemonė įgyvendinama regionų projektų planavimo būdu	–	SADM, savivaldybės, bendruomenės	(kartu su kitomis priemonėmis: 4.4.6, 4.4.7). Priemonė finansuojama pagal 2014–2020 m. ESFI veiksmų programos priemonę „Socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra“. Priemonės tikslas – gerinti socialinių paslaugų prieinamumą bendruomenėje, mažinti regioninius skirtumus, plėtojant socialinių paslaugų infrastruktūrą bendruomenėje senyvo amžiaus asmenims, socialiai pažeidžiamoms asmenų grupėms (asmenims su negalia (išskyrus turinčius proto ar (ir) psichikos negalią), socialinės rizikos asmenims) ir jų šeimoms. 2016 m. patvirtintas Projektų finansavimo sąlygų aprašas, atliktas regionų projektų planavimas, patvirtinti regionų projektų sąrašai, rengiamos ir teikiamos CPVA vertinti paraiškos. Projektų sutartys bus pasirašomos 2017 I-II ketv.
Visos tikslinės grupės	4.3.6	Diegti naujus ir plėtoti efektyvius sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir infrastruktūros modelius – gerinti viešųjų sveikatos paslaugų prieinamumą ir kokybę	635 002,78 (VB ir Norvegijos finansinė parama)	SAM	2016 m. buvo diegiamas Jaunimui palankių sveikatos priežiūros paslaugų teikimo modelis: 2016 m. rengta ir internetiniame portale www.sveikatostinklas.lt skelbta informacija įvairiomis, jaunimui aktualiomis sveikatos stiprinimo temomis. Papildytos „Jaunimui palankių sveikatos priežiūros paslaugų modelio tęstinumo užtikrinimo metodinės rekomendacijos“. Nuolat vykdoma jaunimui patrauklios informacinės bei vaizdinės medžiagos paieška ir atranka. Vykdamas 2016 m. gegužės 13 d. sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-615 patvirtiną Širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto rizikos grupių asmenų sveikatos stiprinimo programą, virš 500 asmenų buvo suteiktos integruotos visuomenės sveikatos priežiūros paslaugos (skaičiai orientaciniai, nes duomenys

					<p>už 2016 m., vadovaujantis sveikatos apsaugos ministro 2016 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. V-615, bus surinkti ir apibendrinti iki 2017 m. vasario 15 d.)</p> <p>Siekiant gerinti sveikatos priežiūros paslaugų jaunimui (14-29 m. amžiaus žmonėms) prieinamumą ir kokybę, teikti jaunimo poreikius atitinkančias kompleksines paslaugas, Jaunimui palankių sveikatos priežiūros paslaugų modelis (toliau – JPSPP modelis) diegiamas 12 savivaldybių (Elektrėnų, Plungės raj., Vilniaus, m., Biržų raj., Klaipėdos m., Ukmergės raj., Šakių raj., Pasvalio raj., Varėnos raj., Klaipėdos raj., Jonavos raj., Rokiškio raj.): įsteigti Jaunimui palankių paslaugų koordinaciniai centrai savivaldybėse, administruojamas Jaunimo sveikatos interneto portalas www.sveikatostinklas.lt (toliau – Portalas), adaptuoti ir taikomi jaunimui palankių sveikatos priežiūros paslaugų teikimo algoritmai (psichikos sveikatos stiprinimo, sveikos mitybos skatinimo, traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencijos bei lytinės ir reprodukcinės sveikatos gerinimo srityse), pasirašomos bendradarbiavimo sutartys su įvairių sektorių institucijomis ir NVO. JPSPP modelį diegiančiose savivaldybėse jaunimui palankiomis sveikatos priežiūros paslaugomis jau pasinaudojo virš 3,8 tūkst. jaunų asmenų, jaunimo sveikatą stiprinančiuose užsiėmimuose, renginiuose dalyvavo virš 30 tūkst. jaunų asmenų, Portalo lankytojų skaičius siekia 21,6 tūkst. ir sparčiai didėja, o sukurtoje jaunimo savipagalbos programoje „Geros nuotaikos link“ apsilankė 3,2 tūkst. asmenų. Per 2016 m. suorganizuoti 3 mokymai JPSPP modelį diegiančioms 12 savivaldybių specialistams modelio diegimo, strateginių planų savivaldybėms aktualioms jaunimo sveikatos problemoms spręsti rengimo, veiklos rezultatų vertinimo klausimais (dalyvavo 92 specialistai).</p>
	4.4	Didinti socialinių paslaugų prieinamumą socialiai pažeidžiamų grupių asmenims ir gerinti socialinio darbo su jais kokybę		–	
Šeima / darbingo amžiaus asmenys	4.4.1	Plėtoti integralios pagalbos (socialinės globos ir slaugos) į namus paslaugas: užtikrinti integralios pagalbos teikimo tęstinumą 21 pilotinėje savivaldybėse ir rekomenduoti šią pagalbą pradėti teikti visose savivaldybėse (2016–2020 m. apie 2400 gavėjų)	4 988 625 (ES)	SADM, savivaldybės	<p>Priemonė finansuojama pagal 2014-2020 m. veiksmų programos priemonę „Integrali pagalba į namus“. Priemonės tikslas – sukurti ir plėtoti kokybišką integralią pagalbą (socialinės globos ir slaugos) namuose neįgaliems vaikams, darbingo amžiaus neįgaliems asmenims, senyvo amžiaus asmenims ir konsultacinę pagalbą šeimos nariams, prižiūrintiems neįgalius vaikus, darbingo amžiaus neįgalius asmenis, senyvo amžiaus asmenis. Pagal priemonę finansuojamos veiklos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. integralios pagalbos (socialinės globos ir slaugos) namuose teikimas bei konsultavimo paslaugų (pagalbos prižiūrint patiems) teikimas šeimos nariams, prižiūrintiems vaikus su negalia, neįgalius darbingo amžiaus asmenis ar senyvo amžiaus asmenis; 2. mobiliųjų komandų darbuotojų ir savanorių mokymai. <p>Priemonės įgyvendinimo planas, projektų finansavimo sąlygų aprašas patvirtinti 2015 m. 2016 m. I ketv. patvirtinti valstybės projektų sąrašai, II-III ketv.</p>

				pasirašyta 61 projektų sutartis visai priemonės lėšų sumai. Projektai vykdomi, paslaugų gavėjų skaičius sudaro 1107 asmenys
4.4.2	Plėtoti bendruomenines paslaugas, skatinti NVO siekiant telkti šeimas, galinčias teikti pagalbą šeimoms, turinčioms socialinių problemų		SADM	SADM 2016 m. parėmė 103 nevyriausybinę organizacijų, dirbančių šeimos gerovės srityje, projektus, kuriems buvo skirta 315,7 tūkst. EUR. Vienas iš konkurso tikslų – skatinti šeimų telkimąsi. 2016 m. pradėtas įgyvendinti Kompleksiškai teikiamų paslaugų šeimai 2016-2020 veiksmų planas, kurio tikslas sudaryti sąlygas šeimai gauti kompleksiskai teikiamas paslaugas, užtikrinant paslaugų prieinamumą kuo arčiau šeimos gyvenamosios vietos, siekiant įgalinti šeimą įveikti iškilusias krizes bei derinti šeimos ir darbo įsipareigojimus. Pagal šį veiksmų planą NVO teikiamoms paslaugoms finansuoti savivaldybių įgyvendinamuose projektuose turi būti numatyta ne mažiau kaip 75 proc. lėšų.
4.4.3	Pagal galimybes plėtoti vaikų ir jaunimo klubų ir atvirų jaunimo erdvių prie policijos nuovadų tinklą (skyrus savivaldybėms tam tikslui patalpas)		VRM, savivaldybės	2016 m. veikė šie vaikų ir jaunimo klubai: 1. Kėdainių rajono policijos komisariato Policijos jaunimo centras (veiklos pradžia 2004 m. birželio 1 d.). Centro veikla yra orientuota į 9–15 metų rizikos grupės vaikus ir jaunuolius, turinčius užimtumo problemų, taip pat esančius iš šeimų, kuriose vyrauja nedarbas, girtavimas, skurdas, emocinis ir fizinis smurtas, socialinių įgūdžių ir žinių trūkumas, kartu ir nepakankamas dėmesys vaikams. 2. Vilniaus policijos klubas vaikams ir jaunimui, kuriame prevencinį darbą koordinuoja ir atlieka Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato pareigūnai. Klubas įsteigtas prieš 16 metų. Vilniaus policijos klube veikia atviras jaunimo centras „Bazė“, vaikų dienos centras, Jaunųjų policijos rėmėjų mokykla ir interaktyvioji policijos klasė. 3. Vilniaus policijos klubo vaikams ir jaunimui Grigiškių padalinys, atidarytas 2009 m. 2016 m. naujų jaunimo klubų ir atvirų jaunimo erdvių prie policijos nuovadų įkurta nebuvo.
4.4.4	Didinti socialinės rehabilitacijos ir reintegracijos į darbo rinką ir visuomenę paslaugų prieinamumą asmenims, sergantiems priklausomybės ligomis dėl psichoaktyvių medžiagų vartojimo	3 093 100 (ES) 2016 m. panaudotos ES lėšos Projektui „Asmenų, priklausomų nuo psichoaktyvių medžiagų, socialinė integracija“ Nr. 08.3.1-ESFA-V-411-01-0001 finansuoti – 1.629 tūkst. Eur.	SADM, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas	Priemonė finansuojama pagal 2014 – 2020 m. veiksmų programos priemonę „Asmenų, priklausomų nuo psichoaktyvių medžiagų, socialinė integracija“. Remiamos veiklos: priklausomų asmenų psichologinė ir socialinė rehabilitacija, teikiant trumpalaikės socialinės globos paslaugas, kaip tai nustatyta Socialinių paslaugų katalogo 17.2 papunktyje; bendrųjų įgūdžių ugdymas; profesinis mokymas, jei jis orientuotas į vietos darbo rinkos poreikius ir galimybes ir būtinas siekiant padėti įdarbinti tikslinės grupės asmenis; tarpininkavimas įdarbinant. Pagal priemonę įgyvendinamas 1 projektas – 2016 m. sausio 13 d. sudaryta dvišalė projekto „Asmenų, priklausomų nuo psichoaktyvių medžiagų, socialinė integracija“ sutartis tarp Europos socialinio fondo agentūros ir Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento. 2016 m. numatytos lėšos - 3620 tūkst. Eur, panaudota – 3093,1 tūkst. eurų. Iki 2016 m. IV ketv. pabaigos projekto veiklose dalyvavo 458 asmenys,

				<p>sergantys priklausomybės nuo psichoaktyviųjų medžiagų ligomis, 16,81 proc. priklausomų asmenų po dalyvavimo veiklose pradėjo ieškoti darbo, mokytis arba dirbti, įskaitant savarankišką darbą.</p> <p>Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento (toliau – NTAKD) duomenimis, 2016 m. 458 Socialiai pažeidžiami asmenys, dalyvavę socialinei integracijai skirtose Europos Socialinio Fondo veiklose. Socialiai pažeidžiami asmenys, kurie po dalyvavimo socialinei integracijai skirtose Europos Socialinio Fondo veiklose (Projekte „Asmenų, priklausomų nuo psichoaktyviųjų medžiagų, socialinė integracija“ Nr. 08.3.1-ESFA-V-411-01-0001) pradėjo ieškoti darbo, mokytis arba dirbti, įskaitant savarankišką darbą – 77 asmenys, kas sudaro 16.81 proc. visų paslaugas gavusių asmenų. Informacija apie vykdomą Projektą 2016 metais buvo viešinama laikraštyje „Lietuvos sveikata“ 2016.03.03-09, „Sėkmingai vykdomi projektai mažina socialinę atskirtį“ bei internetiniame naujienų portale „LRytas“.</p> <p>2016.07.12, „Kovai su priklausomybėmis įstaigos sutelkė jėgas“. Nuoroda: http://sveikata.lrytas.lt/medicinos-zinios/kovai-su-priklausomybemis-istaigos-sutelke-jegas.htm</p>
4.4.5	Organizuoti projektų, skirtų socialinei pagalbai nukentėjusiems nuo prekybos žmonėmis ir priverstinės prostitucijos teikti ir jų gražinimui į visuomenę ir darbo rinką, konkursą ir finansuoti atrinktų projektų įgyvendinimą	80 828 (VB)	SADM	<p>Priemonė vykdoma įgyvendinant Viešojo saugumo plėtros 2015 – 2025 metų programos įgyvendinimo tarpinstitucinio veiklos plano 2.3.3 priemonę. Šiuo tikslu 2016 m., vadovaujantis Projektų, skirtų asmenims, nukentėjusiems ir galėjusiems nukentėti nuo prekybos žmonėmis, teikti, atrankos konkurso organizavimo 2016-2018 m. nuostatais (SADM 2016-01-22 įsakymas Nr. A1-38), organizuotas projektų atrankos konkursas.</p> <p>2016 m. finansavimas skirtas konkurso būdu atrinktiems 5 projektams, skirtiems socialinei pagalbai asmenims, nukentėjusiems ir galėjusiems nukentėti nuo prekybos žmonėmis, teikti (Dingusių žmonių šeimų paramos centrui, Klaipėdos socialinės ir psichologinės pagalbos centrui, Lietuvos Caritas, Vilniaus arkivyskupijos CARITAS, Asociacija Vyrų krizių centrui) (toliau – Projektai).</p> <p>Projektams įgyvendinti 2016 m. skirta 80 tūkst. eurų, ministerijos kanclerio 2016-11-02 potvarkiu Nr. A3-182 Lietuvos Caritui papildomai skirta 1 tūkst. eurų. SPPD ataskaitų duomenimis 2016 m. projektams įgyvendinti iš viso pervesta 81 tūkst. eurų, iš jų IV ketv. – 27,407 tūkst. eurų. Panaudota – 80,828 tūkst. eurų (99,8 proc. pervestų lėšų), iš jų IV ketv. – 34,458 tūkst. eurų. Per 2016 m. socialinė pagalba suteikta 179 asmenims, nukentėjusiems ir galėjusiems nukentėti nuo prekybos žmonėmis.</p>
4.4.6	Plėtoti nestacionarių socialinių paslaugų įstaigų infrastruktūrą socialinės rizikos asmenims. Priemonė įgyvendinama regionų projektų planavimo būdu	–	SADM, savivaldybės, bendruomenės	<p>* (kartu su kitomis priemonėmis: 4.3.5, 4.4.7). Ataskaita pateikta prie 4.3.5 punkto</p>

Vyresnio amžiaus asmenys	4.4.7	Steigti ar modernizuoti savarankiško ar grupinio gyvenimo namus senyvo amžiaus asmenims. Priemonė įgyvendinama regionų projektų planavimo būdu	–	SADM, savivaldybės, bendruomenės	* (kartu su kitomis priemonėmis: 4.3.5, 4.4.6). <i>Ataskaita pateikta prie 4.3.5 punkto</i>
Neįgalieji	4.4.8	Diegti socialinės integracijos kompleksinių paslaugų modelį neįgaliesiems, sergantiems epilepsija, ir užtikrinti priemonių įgyvendinimą		SADM, ŠMM, NRD	Teisės aktų ES priemonei suplanuoti ir įgyvendinti rengimas vadovybės sprendimu buvo sustabdytas.
	4.4.9	Diegti socialinių paslaugų kokybės valdymo (EQUASS) sistemą socialinių paslaugų įstaigose	–	Viešoji įstaiga Valakupių reabilitacijos centras	2016 m. lapkričio 16d. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Europos Sąjungos struktūrinės paramos departamento Struktūrinės paramos politikos skyriui pateiktas projektinis pasiūlymas vykdyti “Socialinių paslaugų kokybės gerinimas, taikant EQUASS kokybės sistemą” iš 2014-2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto “Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu” įgyvendinimo priemonę Nr. 08.4.1-ESFA-V-421 “Socialinių paslaugų sistemos stiprinimas”. Priemonė finansuojama pagal 2014-2020 m. ESFI veiksmų programos priemonę „Socialinių paslaugų sistemos stiprinimas“. Priemonei įgyvendinti 5 metų laikotarpiui numatyta skirti 1,5 mln. eurų. Priemonei įgyvendinti lėšos planuotos nuo 2017 metų. 2016 m. atlikti darbai: patvirtintas 2014-2020 m. ESFI veiksmų programos priemonės įgyvendinimo planas, patvirtintas Projektų finansavimo sąlygų aprašas, atliktas valstybės projektų planavimas ir patvirtintas valstybės projektų sąrašas, parengta ir ESFA vertinti pateikta pareiškėjo Valakupių profesinės reabilitacijos centro paraiška. Planuojama finansavimą skirti ir projekto sutartį pasirašyti 2017 m. vasario mėn.
	4.5	Tobulinti viešąsias paslaugas teikiančių specialistų kvalifikaciją		-	
Vaikai	4.5.1	Organizuoti specialistų, dirbančių su vaikais ir jų šeimomis socialinėje srityje, mokymus		SADM	Įgyvendinant šią priemonę 2016 m. internetu atlikta VTAS, GIMK ir vaikų globos įstaigų darbuotojų apklausa dėl mokymų 2016 m. ir VTAS rekomendacijų poreikio. Atsižvelgiant į esamą poreikį organizuoti specialistų dirbančių vaiko gerovės srityje mokymai, juose dalyvavo 654 specialistai.
	4.5.2	Tobulinti savivaldybių vaiko teisių apsaugos skyrių darbuotojų kompetencijas ir kvalifikaciją		SADM	2016 m. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba organizavo mokymus savivaldybių vaiko teisių apsaugos skyrių darbuotojams, iš viso mokymuose dalyvavo 215 darbuotojų.

	4.5.3 Tobulinti mokytojų, bendrąsias ir dalykines kompetencijas	11 800 (VB) 3 985 105 (ES)	ŠMM	<p>Parengtos ir su švietimo bendruomene suderintos Pedagogų rengimo, skyrimo, kvalifikacijos, veiklos vertinimo, atestacijos ir kvalifikacijos tobulinimo kaitos kryptys.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2016 m. gegužės 20-27 ir gruodžio 12-23 d. organizuoti mokymai mokytojams ir pagalbos mokiniui specialistams, dirbantiems mokyklose, vaiko socializacijos centruose. Jie organizuoti bendradarbiaujant Izraelio ambasada Lietuvoje, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijai, Izraelio vaikų ir suaugusiųjų, turinčių mokymosi sutrikimų, ugdymo plėtos asociacija (The Israeli Association for the Advancement of Children and Adults with Learning Disabilities“). Gegužės mėnesį mokymuose dalyvavo patobulino kompetencijas 49 pedagogai, dirbantys vaiko socializacijos ir specialiojo ugdymo centruose bei profesinio mokymo įstaigose ir 35 Lietuvos edukologijos ir Šiaulių universitetų dėstytojai (iš viso – 84 specialistai). 2. Gruodžio mėnesį 24 pagalbos mokiniui specialistai dalyvavo seminare „Vesk savo vaiką į sėkmę“ (80 val., gavo mokomąją medžiagą – dr. Maly Danino knygą „Vesk savo vaiką į sėkmę“) įgijo pedagogų ir tėvų ugdymo konsultavimo (taikant Emocinio kognityvinio koučingo (EKK) modelį) kompetencijų ir teisę mokyti kitus Lietuvos pedagogus EKK. Numatyta, kad Dr. M. Danino ir Anat Katzenelson šiuos specialistus konsultuos 2017 m., kad jie mokys kitus Lietuvos pedagogus. 3. Ilgalaikių ir vidutinės trukmės kvalifikacijos tobulinimo prioritetų 2017–2019 m. ir jų įgyvendinimo veiksmų plano projektas (suderintas su savivaldybių švietimo padaliniais, šiuo metu pataisius pagal pastabas baigiamas derinti ir koreguoti ministerijoje). 4. Patvirtinti savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų atestacijos nuostatų pakeitimai https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/8cd83d30cdc211e68d5e8b3a36d1fab2 5. Parengtas Reikalavimų pedagoginių darbuotojų skaitmeninio raštingumo programoms aprašo projektas (suderintas su suinteresuotais asmenimis, patikslintas pagal pastabas. Šiuo metu peržiūrimas PISA ir TIMMS tyrimų išvadų kontekste, planuojama patvirtinti 2017 m. pačioje pradžioje). 6. Parengtas Pedagoginių ir psichologinių žinių kurso vykdymo tvarkos aprašo projektas, skirtas asmenims, neturintiems pedagogo kvalifikacijos, bet norintiems dirbanti pagal profesinio mokymo programas ir neformaliojo švietimo (išskyrus ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo) programas. Parengtas projektas svarstytas su suinteresuotomis institucijomis, šiuo metu koreguojamas pagal pastabas ir siūlymus. 7. 2016 m. rugsėjo 21 d. įsakymu Nr. V-795 „Dėl finansavimo skyrimo projektams, pateiktiems pagal 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ įgyvendinimo priemonę 09.42-
--	---	-------------------------------	-----	---

					<p>ESFA-V-715 „Formaliojo ir neformaliojo mokymo paslaugų įvairioms besimokančiųjų grupėms teikimas“, projektui „Profesijos ir suaugusiųjų mokytojų kvalifikacijos tobulinimo sistemos plėtra“ ir projektui „Suaugusiųjų švietimo sistemos plėtra besimokantiems asmenims bendrąsias ir pagrindines kompetencijas“ skirtos finansavimo lėšos.</p> <p>Projekto „Profesijos ir suaugusiųjų mokytojų kvalifikacijos tobulinimo sistemos plėtra“ vykdomos veiklos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sektorinių praktinio mokymo centrų atstovų (profesinio mokymo įstaigų mokytojų) mokymai. Numatoma surengti specialiųjų, verslumo, dalykinių įgūdžių, didaktinių kompetencijų mokymus SPMC atstovų (profesinio mokymo įstaigų mokytojų) komandoms • Profesinio mokymo įstaigų mokytojų mokymai skirti plėtoti dalykines, didaktines kompetencijas. Siekiant patenkinti profesinių mokyklų mokytojų mokymosi poreikius, projekto metu numatoma surengti specialiųjų, kūrybinių, pedagoginių, dalykinių, įgūdžių mokymus • Profesinio mokymo metodinių komisijų narių (profesinio mokymo įstaigų mokytojų) mokymai • Profesinio mokymo įstaigų mokytojų kvalifikacijos tobulinimo stažuotės užsienyje • Profesinių mokyklų mokytojų kompetencijų tobulinimo informacinės sistemos palaikymas ir plėtojimas. <p>8. Iki 2017 m. kovo 1 d. bus parengtas ir ministrei pristatytas Pedagoginių darbuotojų etatinio apmokėjimo modelis.</p>
	4.6	Optimizuoti ir modernizuoti kultūros įstaigų (kultūros centrų, muziejų, bibliotekų ir kitų) fizinę ir informacinę infrastruktūrą ir valdymą, taip didinti paslaugų prieinamumą ir skatinti visuomenės dalyvavimą kultūros procesuose		–	
Neigaliejį	4.6.1	Gerinant informacijos prieinamumą leisti leidinius, skirtus regėjimo negalia turintiems žmonėms	27 224 (VB)	KM	Kultūros ministerijai pavaldi įstaiga Lietuvos aklųjų biblioteka 2016 m. organizavo ir vykdė regėjimo negalią turintiems žmonėms skirtų leidinių leidybą, išleista (pavadinimų skaičius): 26 leidiniai Brailio raštu, 5 leidiniai DAISY formatu bei 410 naujų garsinių knygų pavadinimų.
Visos tikslinės grupės	4.6.2	Modernizuoti nacionalinio ir valstybinio lygmens kultūros infrastruktūrą	31 160 000 (VB)	KM	Įgyvendinant Socialinės įtraukties didinimo 2014–2020 m. veiksmų planą 2016 m. baigta: 1) Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybos Archyvų komplekso pastato Vilniuje, Mindaugo g. 8, rekonstravimo ir priestato statybos darbai; 2) Lietuvos nacionalinio muziejaus padalinio – Vinco Kudirkos muziejaus kapitalinis remontas.

					Pastebėtina, kas vykdant priemonę iš viso yra įgyvendinama 20 projektų. Iš jų 2016 m. užbaigti du aukščiau paminėti projektai.
	4.7	Plėtoti sociokultūrinės paslaugas, mažinančias socialinę atskirtį bendruomenėse (ypač daug dėmesio skirti romų bendruomenei)		–	
Romai	4.7.1	Įgyvendinti Romų integracijos į Lietuvos visuomenę 2015–2020 metų veiksmų plano priemonės, skatinančias integraciją į švietimo sistemą, moterų įgalinimą, tarpkultūrinį dialogą ir didinančias sveikatos paslaugų, būsto prieinamumą	800 (VB) TMD 2016 m. priemonių įgyvendinimui skyrė 69 258(VB) 9 750 Eur. iš Europos Komisijos finansuojamos projekto „Vietinės romų platformos – kelias link bendradarbiavimo su savivaldybėmis“. Į priemonės įtraukta apie 100 vaikų ir suaugusiųjų.	Tautinių mažumų departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – TMD), ŠMM, SAM, savivaldybės, Ugdymo plėtotės centras, Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centras, Romų visuomenės centras	<p>Parengtos rekomendacijos darbui su romų vaikais.</p> <p>Vykdytas edukacinis projektas „Kultūrų ratas“, kuriame dalyvavo 80 mokinių iš 7 tautinių mažumų bendrijų (Vilniaus r. ir Visagino). Projekto metu skirtingų tautybių mokiniai bendravo ir bendradarbiavo, susipažino su tautinių mažumų papročiais, kultūra.</p> <p>Parengtos rekomendacijos dėl atnaujintos pradinio ir pagrindinio ugdymo lietuvių kalbos programos pritaikymo įvairių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams. Parengtos pradinio ir pagrindinio ugdymo lietuvių kalbos programos kurtiesiems ir neprigirdintiesiems pagal atnaujintą lietuvių kalbos programą.</p> <p>TMD skirtas finansavimas: organizuojant kryptingą romų vaikų užimtumą vasarą, rengiant tapatumo išsaugojimo stovyklas, finansuojama romų vaikų integracijos ir tautinio identiteto puoselėjimo vasaros stovykla Lietuvoje; organizuojant romų kompiuterinio raštingumo įgūdžių kursus vaikams ir suaugusiems Vilniuje, finansuojamas individualių konsultacijų kompiuterinio raštingumo klausimais teikimas romams Romų visuomenės centre; Konkurso būdu finansuojami projektai, skatinantys toleranciją ir romų kultūros sklaidą. 2016 m. finansavimas buvo skirtas 4 projektams - 6 800 eurų; Konkurso būdu skiriamas finansavimas sekmadieniems romų mokykloms, kuriose mokama romų kalbos, kultūros, papročių. Finansavimas buvo suteiktas Romų integracijos centro sekmadieninei mokyklai Šiauliuose (1000 Eur), ir Panevėžio vaikų dienos užimtumo centro sekmadieninei mokyklai (1500 Eur).</p> <p>Departamentas organizuoja: Valstybinės kalbos kursai I lygiu (trukmė 96 val., ne mažiau kaip 10 asm.); mokymai romų moterims diskriminacijos, verslumo ir kitomis temomis, kurie vykdomi projekto „Vietinės Romų platformos – kelias į bendradarbiavimą su savivaldybėmis“ rėmuose - dalyvių skaičius - 12; Įgyvendinant Europos Tarybos programą ROMED organizuojamas tarpkultūrinio tarpininkavimo paslaugų teikimas romų bendruomenei. Tarpkultūrinių tarpininkų paslaugos teikiamos Vilniuje (3 tarpkultūriniai</p>

					<p>tarpininkai), Eišiškėse, Šalčininkų rajone (1 tarpininkas), Panevėžyje (1 tarpininkas), Šiauliuose (1 tarpininkas), Marijampolėje ir Kybartuose (1 tarpininkas). Tarpininkų veikla finansuojama iš valstybės biudžeto ir projekto „Vietinės romų platformos - kelias link bendradarbiavimo su savivaldybėmis“ lėšų.</p> <p>Taip pat Departamentas finansuoja integracijos ir socializacijos užsiėmimų organizavimą ikimokyklinių ir priešmokyklinių grupių vaikams (1 grupė, 20 vaikų; 3 kartus per savaitę po 2 val., 10 mėnesių per metus); vyksta integracijos ir socializacijos užsiėmimai mokyklinio amžiaus vaikams (1 grupė, 30 vaikų; 5 kartus per savaitę po 2 val., 11 mėnesių per metus); būreliai: romų muzikos ir dainavimo būrelis (10 vaikų; du kartus per savaitę po 3 val., 11 mėnesių per metus); Romų tautinių šokių būrelis (10 vaikų; du kartus per savaitę po 3 val., 11 mėnesių per metus); menoterapijos ir dailės būrelio (10 vaikų; 2 kartus per savaitę po 2 val.; 10 mėnesių); romų vaikų pilietiškumo ir bendruomeninių gebėjimų ugdymo užsiėmimai (išvykos į muziejus, teatrus; supažindinimas su valstybinėmis šventėmis, su valstybinių ir nevyriausybinių institucijų veikla) (ne mažiau kaip 3 renginiai per mėnesį).</p>
	4.8	Skatinti įvairių visuomenės grupių aktyvumą, sprendžiant socialines problemas		–	
Visos tikslinės grupės	4.8.1	Remti mažąsias iniciatyvas – nedidelės apimties projektus, skirtus NVO instituciniam stiprinimui	224 702 (ES)	SADM	<p>SADM kanclerio 2016 m. kovo 30 d. potvarkiu Nr. A3-50 „Dėl Nevyriausybinių organizacijų sektoriaus stiprinimo projektų finansavimo 2016 metais“ finansavimas skirtas 63 nevyriausybinių organizacijų stiprinimo projektams. Skirta suma 2016 m. projektams įgyvendinti – 224 702 eurų.</p> <p>2016 metais projektines veiklas įgyvendino 62 projektų vykdytojai, panaudodami 222 138 eurų. Iš viso surengta 703 priemonės, kurioje dalyvavo 11 178 žmonės: 429 priemonės, skirtos organizacijų instituciniams gebėjimams stiprinti (6745 žmonės) ir 274 priemonės, skirtos organizacijų finansiniam savarankiškumui stiprinti (dalyvavo 4 433 žmonės).</p>
	4.8.2	Remti bendruomenės ir pilietinių organizacijų (NVO) kartu su vietos valdžia ir verslu inicijuojamas vietos plėtros strategijas, skirtas miestų socialinėms problemoms spręsti	205 157 (ES) 18 103 (VB)	VRM	<p>Pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdais“ 08.6.1-ESFA-T-909 priemonės „Vietos plėtros strategijų rengimas“ finansuota 56 miestų vietos veiklos grupių. Priemonės „Vietos plėtros strategijų rengimas“ tikslas – paskatinti gyvenamosios vietovės bendruomenės inicijuotų vietos plėtros strategijų miestuose rengimą, siekiant išnaudoti gyvenamosios vietovės bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius bendruomenių socialinės integracijos didinimui ir vietinių įsidarbinimo galimybių gerinimui.</p> <p>Vidaus reikalų ministerijai pateiktos 61 miesto vietos veiklos grupių parengtos miestų vietos plėtros strategijos, iš jų 23 vietos plėtros strategijos įtrauktos į siūlomų atrinkti ir finansuoti vietos plėtros strategijų sąrašus:</p> <p>didžiųjų miestų vietos plėtros strategijų sąrašas, patvirtintas Lietuvos</p>

					<p>Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. 1V-437 „Dėl Siūlomų atrinkti ir finansuoti pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ priemonės Nr. 08.6.1-ESFA-T-910 „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimo administravimas“ ir Nr. 08.6.1-ESFA-V-911 „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ didžiųjų miestų vietos plėtros strategijų sąrašo patvirtinimo“;</p> <p>vietos plėtros strategijų sąrašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. 1V-505 „Dėl siūlomų atrinkti ir finansuoti pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ priemonės Nr.08.6.1-ESFA-T-910 „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimo administravimas“ ir Nr. 08.6.1-ESFA-V-911 „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ vietos plėtros strategijų sąrašo sudarymo“;</p> <p>Priemonės Nr.08.6.1-ESFA-T-910 „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimo administravimas“ tikslas - sudaryti palankias sąlygas vietos plėtros strategijų, kurios įtrauktos į vidaus reikalų ministro įsakymu patvirtintus siūlomų finansuoti vietos plėtros strategijų sąrašus, įgyvendinimui.</p> <p>Priemonės Nr. 08.6.1-ESFA-V-911 „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ tikslas - įgyvendinant vietos plėtros strategijas padidinti miestų bendruomenių socialinę integraciją ir pagerinti šių bendruomenių narių padėtį darbo rinkoje. Į siūlomų atrinkti ir finansuoti vietos plėtros strategijų sąrašuose įtrauktose vietos plėtros strategijose planuojama, kad jų veiklose dalyvaus 13 509 dalyvių. Planuojama pasiekti šiuos rezultatus:</p> <p>Bendruomenės inicijuotos vietos plėtros (BIVP) projektų veiklų dalyviai, kurių padėtis darbo rinkoje pagerėjo praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose, - 20 proc. (2023);</p> <p>Socialinių partnerių organizacijose ar NVO savanoriaujantys dalyviai (vietos bendruomenės nariai) praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose - 10 proc. (2023)</p>
4.8.3	Stiprinti bendruomenių sutelktumą ir tarpusavio pasitikėjimą bei didinti bendruomenės narių atsakomybę už jų sprendžiamus klausimus, tenkinant vietos bendruomenių viešuosius poreikius	2 541 010 (ES)	SADM	<p>SADM kanclerio 2016 metų balandžio 11 d. potvarkiu Nr. A3-53 „Dėl Bendruomeninės veiklos stiprinimo projektų finansavimo 2016 metais“ finansavimas skirtas 362 bendruomeninių organizacijų projektams. Skirta suma 2016 m. projektams įgyvendinti – 2 545 724 eurais. 2016 metais projektines veiklas įgyvendino 259 projektų vykdytojai, panaudodami 2 541 010 eurų. Per 2016 metus iš viso surengta 3 340 priemonių, kuriose dalyvavo 190 582 žmonės, o bendruomeninių organizacijų veikla sustiprinta 57 savivaldybėse. Pagal pateiktus duomenis daugiausia įgyvendinta socialinių priemonių (veiklų) – 1 465. Taip pat per 2016 metų ataskaitinį laikotarpį įgyvendintos 974 kultūrinės veiklos, 584 veiklos, skirtos viešosioms erdvėms gerinti, ir 317 veiklų, skirtų bendruomenių instituciniam stiprinimui.</p>	

Jaunimas	4.8.4	Igyvendinti programos, skirtas jaunų žmonių narystei jaunimo organizacijose bei organizacijose, vienijančiose kitas jaunimo organizacijas, jaunimo iniciatyvas, finansuoti	92 066 Finansuotų programų skaičius – 14, 2016 m. RJOT programoms vykdyti skirta 92 066 Eur.	JRD, ŽŪM	2016 m. paskelbtas ir suorganizuotas 1 konkursas – Regioninių jaunimo organizacijų tarybų (RJOT) stiprinimo programų finansavimo 2016–2017 metais konkursas. Igyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonę „LEADER“ 2016 m. atrinktos ir patvirtintos 49 vietos plėtros strategijos, kurių veikla apima 99 proc. Lietuvos kaimo vietovių teritorijos. Vienas iš pagrindinių reikalavimų vietos veiklos grupėms, rengiančioms vietos plėtros strategijas finansavimui gauti, buvo įtraukti į vietos veiklos grupių valdymą kuo daugiau jaunų asmenų. Jaunimo įtraukties mastas buvo vertinamas iki 10 balų. Pagal vietos plėtros strategijose pateiktą informaciją vietos veiklos grupės į jų valdymo organus, turinčius sprendimo priėmimo teisę, įtraukė 273 jaunos asmenis (nuo 18 iki 40 metų).
----------	-------	--	---	----------	---

III. SOCIALINĖS ĮTRAUKTIES DIDINIMO 2014–2020 M. VEIKSMŲ PLANO VERTINIMO KRITERIJAI

Eil. Nr.	Tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės					Duomenų šaltinis
		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2020 m.	
STRATEGINIS TIKSLAS – gerinti gyvenimo kokybę, stiprinti socialinę sanglaudą ir užtikrinti visiems lygias galimybes							
	Pajamų pasiskirstymo koeficientas (vieta ES)	23	21	26 (iš 27)	Duomenys bus pateikti vėliau	15	Eurostatas
1 TIKSLAS – siekti vaiko ir šeimos gerovės, stiprinti ir saugoti visuomenės sveikatą							
	Namų ūkių su vaikais skurdo rizikos lygis (proc.)	21,8	20,0	23,3	Duomenys bus pateikti vėliau	13,5	Lietuvos statistikos departamentas, Eurostatas
	Globojamų (rūpinamų) vaikų dalis (palyginti su visais šalies vaikais) (proc.)	1,9	1,8	1,75	1,67	1,5	Socialinės paramos šeimai informacinės sistemos (SPIS) duomenys
	Sergamumas infekcinėmis ligomis: a) sergamumas tuberkulioze b) sergamumas ŽIV	47,2 atvejo 100 tūkst. gyventojų (2011 m.) 5,98 atvejo 100 tūkst. gyventojų	Vertinimo kriterijaus reikšmė bus paskaičiuota 2015.09			37 atvejai 100 tūkst. gyventojų 5,2 atvejo 100 tūkst. gyventojų	Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras, Infekcinių ligų ir tuberkuliozės ligoninė, viešosios įstaigos Vilniaus universitetinės ligoninės Santariškių klinikų filialas
	Užregistruoti tuberkuliozės atvejai 100 tūkst. gyventojų (nauji atvejai ir recidyvai)	52,8	49,3 (Išankstiniai duomenys)			...	Infekcinių ligų ir tuberkuliozės ligoninė, viešosios įstaigos Vilniaus universitetinės ligoninės Santariškių klinikų filialas
	Gyventojų, dalyvaujančių prevencinėse programose, skaičiaus didėjimas:	32,6	–			39,0	Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Privalomojo

Eil. Nr.	Tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės					Duomenų šaltinis
		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2020 m.	
	a) krūties vėžio patikra (per pastaruosius 2 metus) (proc. nuo tikslinės grupės) b) gimdos kaklelio vėžio patikra (per pastaruosius 3 metus) (proc. nuo tikslinės grupės)	36,6	–			43,0	sveikatos draudimo informacinė sistema SVEIDRA
1.1	Švietimo įstaigos, taikančios lankstų ikimokyklinio ugdymo organizavimą (proc.)	5,0	Įdiegti 32 nauji ikimokyklinio ugdymo organizavimo modeliai	– Rodiklis neskaičiuojamas nuo 2015 m.	– Rodiklis neskaičiuojamas nuo 2015 m.	30,0	ŠMM
1.2	Švietimo įstaigas lankančių 4–6 metų vaikų dalis (proc.)	86,5	88,8	91,4	91,8	90,0	ŠMM
1.3	Vaikų skaičius vasaros stovyklose	31300	38200	40955	42725	150000	Lietuvos statistikos departamentas
1.4	Veikiančių renovuotų ir naujai įsteigtų vaikų dienos ir atvirų jaunimo centrų skaičius	...	0	2		30	SADM
1.5	Dienos centruose socialines paslaugas gavusių vaikų skaičius: a) Socialinės rizikos vaikai b) Neįgalūs vaikai	8827 2416	8742 2383	8793 2523	2016 m. išankstiniai duomenys: 9112 2617 (galutiniai bus birželio 30 d.)	7680 3050	Lietuvos statistikos departamentas
1.6	Apmokytų darbuotojų, dirbančių vaiko gerovės srityje, skaičius	200	352	625	654	300	SADM

Eil. Nr.	Tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės					Duomenų šaltinis
		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2020 m.	
1.7	Tėvų (globėjų (rūpintojų), turinčių teisę į bendravimą su vaikais kursų apmokėjimą valstybės lėšomis, skaičius	100	93	84	79	100	SADM
1.8	Vaikų, kuriems suteiktos dienos socialinės priežiūros paslaugos vaikų dienos centruose, skaičius	5000	6568	6825	7 400	8600	SADM
1.9	Vaikų, globojamų šeimose, procentas, lyginant su visų globojamų (rūpinamų) vaikų skaičiumi	58,2	58,6	59,7	65	68,0	SADM
1.10	Vaikų gerovės indeksas (Lietuvos reitingas pagal vaiko gerovės rodiklius iš tyrimo metu pasirinktų 29 valstybių, priklausančių ES ir / ar EBPO) Mokinių ir studentų pilietinės galios indeksas balais iš 100 galimų	25,2 35	... 39,4	... 35,1	Bus 2017 m.	14,5 50	SADM, ŠMM, SAM, („Vaiko gerovė turtingose šalyse. Lyginamoji apžvalga“ – http://www.unicef-irc.org/publications/683 .) (Programme for International Student Assessment) – Tarptautinis penkiolikmečių tyrimas)
1.11	Vaikų, nukentėjusių nuo smurto, ir jų šeimų narių, gavusių kompleksinę pagalbą (socialines, psichologines, teisines, laikino apgyvendinimo ir kt. paslaugas), skaičius	600	1371	1364	1527	600	SADM
1.12	Standartizuoto 0–64 m. amžiaus gyventojų mirtingumo sumažėjimas (atvejų skaičius 100 000 gyv.) tikslinėse teritorijose pagal	146,2	145,5	Duomenys bus paskelbti 2016 m. II ketv.		Siektina reikšmė (2020 m.) bus pateikta vėliau	Higienos instituto Sveikatos informacijos centras

Eil. Nr.	Tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės					Duomenų šaltinis
		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2020 m.	
	atskiras ligas: kraujotakos sistemos ligos išorinės priežastys cerebrovaskulinės ligos piktybiniai navikai	135,7 23,9 96,8	125,2 29,2 96,2				
1.13	Šviežių daržovių ir vaisių kiekio suvartojimo pokyčiai, matuojant vienam gyventojui (gramai per dieną)	228 (2009 m.)	263 (tyrimas atliktas 2013 m., rodiklis skaičiuotas 18 – 64 m. amžiaus gyventojams)	Tyrimai atliekami kas 5 metai	Tyrimai atliekami kas 5 metai	270	Suaugusių Lietuvos gyventojų faktiškos mitybos bei mitybos ir gyvensenos įpročių tyrimas, atliekamas SAM
1.14	Gyventojų, priklausančių žemo fizinio aktyvumo grupei, dalis (proc.)	24,1 (2010 m.)	19,6 (tyrimas atliktas 2013 m.)	Tyrimai atliekami kas 5 metai	Tyrimai atliekami kas 5 metai	18,8	Lietuvos gyventojų fizinio aktyvumo tyrimas, atliekamas SAM
1.15	Remiamų projektų, skirtų smurtui artimoje aplinkoje mažinti ir kompleksinei pagalbai smurto artimoje aplinkoje subjektams teikti, skaičius	22	45	50		60	SADM
1.16	Labdaros ir paramos fondų gauta maisto produktų ir gėrimų parama iš Lietuvos Respublikos juridinių asmenų (tūkst. Eur)	3712,4	2880,3	4618,5	Duomenys bus pateikti vėliau	4192,77	Lietuvos statistikos departamentas
1.17	Labdaros ir paramos fondų gauta medikamentų ir vaistų parama iš Lietuvos Respublikos juridinių asmenų (tūkst. Eur)	6,9	12,9	3,3	Duomenys bus pateikti vėliau	15,67	Lietuvos statistikos departamentas
1.18	Labdaros ir paramos fondų gauta drabužių, jų priedų ir	108,1	103,3	27,6	Duomenys bus pateikti vėliau	53,55	Lietuvos statistikos departamentas

Eil. Nr.	Tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės					Duomenų šaltinis
		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2020 m.	
	kitų tekstilės gaminių parama iš LR juridinių asmenų (tūkst. Eur)						
1.19	Per 2 mėnesius nė karto patyčių nepatyrusių mokinių dalis (proc.)	44,6 (2011 m.)	44	–	– Tyrimas yra atliekamas kas 4 metus.	50 60 (2017 m.) (2022 m.)	ŠMM užsakomasis tyrimas
1.20	Gyventojų, gaunančių paramą maisto produktais, skaičius (tūkst.)	300 (ankstesniais metais vykdytos programos paramos gavėjų skaičius)	272	279,4	250	250	VĮ Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra, NVO, savivaldybės
2 TIKSLAS – didinti labiausiai nuo darbo rinkos nutolusių asmenų paskatas ir galimybes dalyvauti įgyvendinant aktyvios įtraukties priemones							
	Asmenų, patiriančių skurdo riziką ar socialinę atskirtį, skaičius	917000	804000	857000	Duomenys bus pateikti vėliau	814000	Lietuvos statistikos departamentas, Eurostatas
2.1	Surengtų verslumo skatinimo renginių skaičius	60	59	59	55	700 (2014–2020 m.)	ŪM
2.2	Suteiktų viešųjų verslo paslaugų apimtyms valandomis	4162	12937	8220	3620 konsultacijų	3000	ŪM
2.3	Veikiančių jaunimo darbo centrų skaičius	22	29	37	46	50	SADM, LDB
2.4	Socialinėse (tarp jų ir neįgaliųjų) įmonėse dirbančių tikslinėms grupėms priklausančių asmenų skaičius (vidutiniškai per metus)	4320	5413	6010	7285	7200	SADM
2.5	Įsidarbinusių asmenų, kurie	85,0	89,7	92	90,5	85,0	SADM

Eil. Nr.	Tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės					Duomenų šaltinis
		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2020 m.	
	yra baigę aktyvios darbo rinkos politikos priemonę – profesinį mokymą, procentas nuo visų asmenų, nusiųstų į profesinio mokymo priemonę (įgyvendinant „vaučerinę“ sistemą)						
2.6	Asmenų, dalyvavusių remiamojo įdarbinimo priemonėje, procentas nuo visų asmenų, dalyvavusių aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse	65	78	60	54,0	65,0	SADM
2.7	Jaunimo (15–24 m.) nedarbo lygis (proc.)	21,9	19,3	16,3	14,5		Lietuvos statistikos departamentas
2.8	Jaunų asmenų, dalyvavusių intensyvios ilgalaikės pagalbos nedirbančiam ir nesimokančiam jaunimui programoje, skaičius	0	1981	2012	–	2000	LDB
2.9	Vyresnio amžiaus (55–64 m.) gyventojų užimtumo lygis (proc.)	53,4	56,2	60,4	64,6	53,3	Lietuvos statistikos departamentas
2.10	Per 6 mėn. įdarbintų jaunų asmenų (iki 29 metų), dalyvavusių darbo įgūdžių rėmimo ir įdarbinimo subsidijuojant priemonėse, dalis iš visų jaunų asmenų, dalyvavusių šiose priemonėse (proc.)	60,0	88,9	89,2	93,4	50,0	SADM
2.11	Jaunų žmonių (iki 23 metų), gavusių paskolą iš Verslumo skatinimo fondo, dalis iš visų	30,0	Šis rodiklis neskaičiuojamas 2014–2020 m.			70,0	SADM

Eil. Nr.	Tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės					Duomenų šaltinis
		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2020 m.	
	paskolos prašiusiųjų (proc.)		perspektyvoje, jis bus pakeistas 2016 m.				
2.12	Jaunimui skirtų projektų veiklose dalyvaujančio jaunimo dalis (proc.)	4,0	6,6	7,5	9,68	6,0	SADM
2.13	Atvirų jaunimo centrų ir erdvių veiklose dalyvaujančių jaunų žmonių skaičiaus didėjimas, lyginant su praėjusiais metais dalyvavusių jaunų žmonių skaičiumi (proc.)	10,0	33	22,68	17	30,0	SADM
2.14	Laisvos darbo vietos užėmimo trukmė, taikant tarpininkavimo įdarbinant paslaugas (darbo dienos)	10 (2011 m.)	8	7	8	4	SADM
2.15	Įsidarbinusių darbingo amžiaus neįgaliųjų dalis, palyginti su bendru darbingo amžiaus neįgaliųjų skaičiumi (proc.)	27 (2011 m.)	28	28,6	ND	38	SADM
2.16	Neįgalių asmenų, baigusią profesinės rehabilitacijos programą, skaičius	529	425	342	597	600	SADM
2.17	Aukštosiose mokyklose besimokančių neįgaliųjų, gavusių finansinę paramą, skaičius	1080	1020	1006	935	1330	SADM
2.18	Neformaliojo švietimo galimybėmis mokykloje ir kitur pasinaudojančių vaikų dalis (proc.)	29	28,3	39,6	57,08 (išankstiniai 2016–2017 m. m. duomenys)	50	ŠVIS – Švietimo valdymo informacinė sistema

Eil. Nr.	Tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės					Duomenų šaltinis
		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2020 m.	
					ŠMM		
2.19	Besimokančiųjų visą gyvenimą dalis 25–64 metų amžiaus asmenų grupėje	5,9	5,1	5,8	6,0	8 12 (2017 m.) (2022 m.)	Lietuvos statistikos departamentas
3 TIKSLAS – užtikrinti gyventojų pajamų apsaugos sistemos finansinį stabilumą							
	Skurdo rizikos lygio iki ir po socialinių išmokų skirtumas (procentiniai punktai)	9,7	8,4	6,4	Duomenys bus pateikti vėliau	12,0	Lietuvos statistikos departamentas, SADM
3.1	Gyventojų užimtumo lygis (20–64 m.) (proc.)	69,9	71,8	73,3	75,2	72,8	Lietuvos statistikos departamentas
3.2	Socialinio draudimo sistemos rezervas (tūkst. Lt)	...	0	0	0		SODRA
3.3	Dirbančiųjų, mokančių socialinio draudimo įmokas, dalis, lyginant su pagal Užimtumo tyrimo duomenis apskaičiuotu dirbančiųjų skaičiumi (proc.)	96	96,3	93,48		86	SODRA, SADM
4 TIKSLAS – gerinti gyvenamosios aplinkos kokybę ir didinti viešųjų paslaugų prieinamumą							
	Paramos teikimas mažas pajamas turintiems asmenims (šeimoms) būsto prieinamumo poreikiui tenkinti (proc.):	3,6	3,8	–		15	
	Paramos teikimas nuomojant socialinį būstą (proc.) Būsto nuomos ir išperkamosios nuomos mokesčių dalies kompensacijų teikimas rinkoje nuomojantiems būstą	0 (2013 m.)	0			100	

Eil. Nr.	Tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės					Duomenų šaltinis
		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2020 m.	
	asmenims (proc.)						
	Socialinių paslaugų gavėjai, palankiai vertinantys gaunamų socialinių paslaugų kokybę (pradinei situacijai nustatyti bus atliekamas tyrimas) (proc.)	...	Tyrimas bus atliekamas 2015 m., todėl nėra 2014 m. vertinimo kriterijaus reikšmės	93,0		70,0	Socialinių paslaugų gavėjų nuomonės tyrimas, atliekamas SADM
	Didėjantis gyventojų pasitenkinimas viešosiomis sveikatos priežiūros paslaugomis (pradinei situacijai nustatyti bus atliekamas tyrimas) (proc.)		30,0	SAM atliekamas tyrimas
4.1	Pastatytų, rekonstruotų nestacionarių socialinių paslaugų infrastruktūros objektų ar objektų, kuriuose atnaujinta įranga, skaičius	32	19	–		...	SADM
4.2	Pastatytų, rekonstruotų stacionarių socialinių paslaugų infrastruktūros objektų ar objektų, kuriuose atnaujinta įranga, skaičius	17	7	–		...	SADM
4.3	Suderintų ir priimtų naudoti neįgaliesiems svarbių statinių skaičius	1478	1657	2006	2023	1450	SADM
4.4	Asmenų, einamaisiais metais gavusių valstybės paramą būstui įsigyti pagal bankų ir savivaldybių pateiktas paraiškas, skaičius	1280	1125	–		1290	SADM

Eil. Nr.	Tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijų pavadinimai ir matavimai	Vertinimo kriterijų reikšmės					Duomenų šaltinis
		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2020 m.	
4.5	Neįgaliųjų, kuriems pritaikytas būstas, dalis iš viso neįgaliųjų, įtrauktų į būsto pritaikymo eiles savivaldybėse, skaičiaus (proc.)	38	33,3	42	59	50,0	SADM
4.6	Neįgaliesiems pritaikytų būstų skaičius	224	236	310	447	380	SADM
4.7	Apsilankymų pas gydytojus skaičiaus, tenkančio vienam gyventojui, skirtumas tarp miestų ir rajonų savivaldybių gyventojų (apsilankymų skaičius, tenkantis 1 gyventojui)	0,95 (2011 m.)	1,16	–		2,5 (2023 m.)	Higienos instituto Sveikatos informacijos centras, Privalomojo sveikatos draudimo informacinė sistema SVEIDRA
4.8	Vaikų judėjimo techninės pagalbos priemonių poreikių patenkinimas (proc.)	74,3	84,3	74,2	87,0	98,0	SADM
4.9	Suaugusiųjų judėjimo techninės pagalbos priemonių poreikių patenkinimas (proc.)	77,4	73,44	86,3	83,0	90,0	SADM
4.10	Neįgalių asmenų, gaunančių paslaugas bendruomenėje, skaičiaus didėjimas (proc.)	7,0	2,6	3,2	2016 m. duomenys tikėtina bus žinomi 2017 m. liepos mėn.	15,0	SADM
4.11	Šeimų, kurioms esant krizinėje situacijoje suteiktos kompleksinės paslaugos, skaičius	300	990	957	928	400**	SADM
4.12	Nevyriausybinių organizacijų, teikiančių kompleksines ir šeimų įgalinimo paslaugas, skaičius	36	34	–		40	SADM

Eil. Nr.	Tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės					Duomenų šaltinis
		2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2020 m.	
4.13	Kultūros įstaigų lankytojų (žiūrovų, dalyvių) apsilankymų skaičius (tūkst.)	15936,16 (2012 m.) 19167,32 (2013 m.)	24169,8	28197,54	29399,4	16436,16	Lietuvos statistikos departamentas
4.14	Asmenys, socialines paslaugas gavę dienos centruose (tūkst.)	54,6	56,4	53,5	2016 m. duomenys tikėtina bus žinomi 2017 m. liepos mėn.	70	SADM
4.15	Socialinių paslaugų įstaigų, dalyvavusių diegiant socialinių paslaugų kokybės valdymo („EQUASS Assurance“) sistemą, skaičius	0				100	SADM